

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 36/2026
van 26 maart 2026
Rolnummer : 8295**

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 1 (3°, 5° en 10°), 60 en 87 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 december 2023 « tot wijziging van het decreet van 4 februari 2021 betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten », ingesteld door de vennootschap naar Nederlands recht « Netflix International bv ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Pierre Nihoul en Luc Lavrysen, en de rechters Thierry Giet, Joséphine Moerman, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Danny Pieters, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt, Kattrin Jadin en Magali Plovie, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Pierre Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 7 augustus 2024 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 8 augustus 2024, heeft de vennootschap naar Nederlands recht « Netflix International bv », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Agnès Maqua en mr. Hannah Tacheny, advocates bij de balie te Brussel, en door mr. Conrad Albrecht en mr. Frank Malte, advocaten bij de balie te Berlijn, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 1 (3°, 5° en 10°), 60 en 87 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 december 2023 « tot wijziging van het decreet van 4 februari 2021 betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 7 februari 2024, tweede editie).

Memories zijn ingediend door :

- de vennootschap naar Nederlands recht « The Walt Disney Company (Benelux) B.V. », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Dominique Lagasse, mr. Günther L'heureux, mr. Carl Dotremont en mr. Johan Ysewyn, advocaten bij de balie te Brussel (tussenkommende partij);

- de vzw « Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Frank Judo, mr. Sarah van den Brande, mr. Bernard Vanbrabant, mr. Cedric Jenart en mr. Louise Janssens, advocaten bij de balie te Brussel (tussenkomen-de partij);

- de vennootschap naar Frans recht « Coördination Européenne des Producteurs Indépendants », vertegenwoordigd door haar voorzitter Susana Gato (tussenkomen-de partij);

- de ivzw « European Film Agency Directors », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Olivier Sasserath, advocaat bij de balie te Brussel (tussenkomen-de partij);

- de vzw « Les Professionnels de la Production et de la Création Audiovisuelles », de vzw « Union des Producteur·ice·s Francophones de Films & Séries », de ivzw « Society of Audiovisual Authors » en de vzw « Association des Auteur·rice·s / Réalisateur·rice·s - Producteur·rice·s Indépendant·e·s », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Evrard de Lophem en mr. Juliette Van Vyve, advocaten bij de balie te Brussel (tussenkomen-de partijen);

- de vennootschap naar Frans recht « Club des Producteurs Européens », vertegenwoordigd door haar voorzitter Dariusz Jablonski (tussenkomen-de partij);

- de Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Jean-François De Bock, mr. Peter Wytinck, mr. Quentin Declève en mr. Elisabeth Gabizon, advocaten bij de balie te Brussel;

- de Vlaamse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Bart Martel, mr. Jan Bocken en mr. Kristof Caluwaert, advocaten bij de balie te Brussel.

De verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend.

Memories van wederantwoord zijn ingediend door :

- de vzw « Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten »;

- de ivzw « European Film Agency Directors »;

- de vzw « Les Professionnels de la Production et de la Création Audiovisuelles » en anderen, bijgestaan en vertegenwoordigd door hun voormelde raadslieden en door mr. Sébastien Depré, mr. Germain Haumont en mr. Rebecca Mirzabekiantz, advocaten bij de balie te Brussel;

- de Franse Gemeenschapsregering;

- de Vlaamse Regering.

Bij beschikking van 17 december 2025 heeft het Hof, na rechter-verslaggeefster Kattrin Jadin en rechter Willem Verrijdt, verslaggever ter vervanging van rechter-verslaggever Danny Pieters, wettig verhinderd, te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na

ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Ingevolge de verzoeken van verschillende partijen om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 14 januari 2026 de dag van de terechtzitting bepaald op 11 februari 2026.

Op de openbare terechtzitting van 11 februari 2026 :

- zijn verschenen :

. mr. Agnès Maqua, mr. Hannah Tacheny, mr. Conrad Albrecht en mr. Frank Malte, voor de verzoekende partij;

. mr. Johan Ysewyn en mr. Carole Maczkovics, advocate bij de balie te Brussel, voor de vennootschap naar Nederlands recht « The Walt Disney Company (Benelux) B.V. »;

. mr. Frank Judo en mr. Louise Janssens, tevens *loco* mr. Sarah van den Brande, mr. Bernard Vanbrabant en mr. Cedric Jenart, voor de vzw « Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten »;

. mr. Olivier Sasserath, voor de ivzw « European Film Agency Directors »;

. mr. Evrard de Lophem, tevens *loco* mr. Juliette Van Vyve en mr. Sébastien Depré, voor de vzw « Les Professionnels de la Production et de la Création Audiovisuelles » en anderen;

. mr. Jean-François De Bock, mr. Quentin Declève en mr. Elisabeth Gabizon, voor de Franse Gemeenschapsregering;

. mr. Bart Martel en mr. Kato Verbouwe, advocate bij de balie te Brussel, tevens *loco* mr. Jan Bocken en mr. Kristof Caluwaert, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers Kattrin Jadin en Danny Pieters verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Wat betreft de ontvankelijkheid ratione temporis van het beroep

A.1. De internationale vereniging zonder winstoogmerk « European Film Agency Directors » (hierna : EFAD) voert aan dat het beroep tot vernietiging laattijdig is, in zoverre het gericht is tegen regels die in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, en tweede lid, 1°, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 februari 2021 « betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten » (hierna : het decreet van 4 februari 2021) zijn opgenomen, na de vervanging van dat artikel 6.1.1-1 bij artikel 60 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 december 2023 « tot wijziging van het decreet van 4 februari 2021 betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten » (hierna : het decreet van 7 december 2023).

Volgens EFAD waren die regels al in de vorige versie van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 opgenomen en werd enkel hun plaats in de tekst of hun formulering aangepast.

A.2. De vereniging zonder winstoogmerk « Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten » (hierna : V.O.F.T.P.) voert aan dat het beroep tot vernietiging laattijdig is, in zoverre het gericht is tegen artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, dat bepaalt dat het bedrag van de jaarlijks verschuldigde bijdrage varieert op basis van de waarde van de omzet van de bijdrageplichtige. Volgens V.O.F.T.P. was die regel al opgenomen in de eerste versie van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021.

A.3. De vennootschap naar Nederlands recht « Netflix International bv » (hierna : Netflix) antwoordt dat artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 een uiting is van een duidelijke intentie van de wetgever om de regeling van de bijdrage aan de audiovisuele productie, zoals beschreven in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, ingrijpend te wijzigen.

Wat betreft de bevoegdheid van het Hof

A.4.1. De Franse Gemeenschapsregering betwist de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging, in zoverre het Hof wordt verzocht de bestreden bepalingen te toetsen aan een aantal normen waarvoor het niet bevoegd is.

A.4.2. Wat de eerste twee middelen betreft, beklemtoont de Regering dat het Hof enkel uitspraak kan doen over de eerbiediging van de vrijheid van ondernemen zoals gewaarborgd bij artikel II.3 van het Wetboek van economisch recht wanneer die bepaling wordt gelezen in samenhang met artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna : de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Zij merkt ook op dat het Hof niet bevoegd is om te toetsen aan artikel 3, leden 1 en 2, van de richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 « betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (‘ Richtlijn inzake elektronische handel ’) » (hierna : de richtlijn 2000/31/EG), aan de artikelen 2, lid 1, 3, lid 1, en 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 « betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) » (hierna : de richtlijn 2010/13/EU), en aan de « beginselen van behoorlijke regelgeving ». De Regering voegt eraan toe dat de gecombineerde lezing van die bepalingen en beginselen het Hof niet bevoegd maakt om uitspraak te doen over de naleving van die laatste bepalingen, dat Netflix nalaat de draagwijdte van die beginselen te preciseren en de bovenwettelijke waarde ervan aan te tonen, en dat het Hof in elk geval niet bevoegd is om zich uit te spreken over de procedure voor het tot stand brengen van wetgeving.

A.4.3. Wat het derde, het vierde en het vijfde middel betreft, herinnert de Regering aan de onbevoegdheid van het Hof om rechtstreeks uitspraak te doen over de naleving van artikel II.3 van het Wetboek van economisch recht. Zij voegt eraan toe dat artikel 23 van de Grondwet de vrijheid van ondernemen niet waarborgt.

A.4.4. De Regering merkt ten slotte op dat het noch aan het Hof, noch aan de institutionele partijen toekomt om een selectie te maken uit de talrijke normen waarvoor de schending in een verzoekschrift wordt aangevoerd en om, in de plaats van de indiener van die beroepen, te bepalen welke normen op nuttige wijze in samenhang kunnen worden gelezen.

A.5. V.O.F.T.P. betwist ook de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging in zoverre in de vijf middelen het Hof wordt verzocht de rechtstreekse bestaanbaarheid van de bestreden bepalingen met tal van bepalingen van het Unierecht te onderzoeken.

De tussenkomenende vereniging merkt op dat het tweede en derde middel uitdrukkelijk zijn afgeleid uit de rechtstreekse schending van dergelijke bepalingen, en dat de uiteenzetting van de andere middelen niet aangeeft op welke manier die bepalingen dienen te worden gelezen in samenhang met normen die het Hof moet doen naleven. Zij beklemtoont dat een loutere vermelding van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet volstaat om aan het Hof de bevoegdheid te verlenen de bestaanbaarheid van wetskrachtige normen met het Unierecht te toetsen, en dat een vernietigingsberoep op zijn minst moet uitleggen in welk opzicht die bepalingen een discriminatie zouden creëren.

A.6.1. Netflix antwoordt ten eerste dat elk middel is afgeleid uit de schending van normen die het Hof moet doen naleven.

A.6.2. De verzoekende partij leidt uit de rechtspraak van het Hof ook af dat elke schending van een grondrecht ook een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet vormt, en dat het Hof bevoegd is om een wetskrachtige norm die in strijd is met internationale bepalingen en algemene rechtsbeginselen te vernietigen wanneer een dergelijke tegenstrijdigheid wordt aangevoerd in samenhang met normen die het Hof moet doen naleven.

Netflix preciseert dat zij niet de schending van de beginselen van behoorlijke regelgeving aanvoert, maar enkel beklemtoont dat de niet-naleving ervan de door haar aangeklaagde discriminaties verergert.

De verzoekende partij voegt eraan toe dat de vrijheid van ondernemen moet worden gelezen in samenhang met het Unierecht en dat het Hof bevoegd is om zich uit te spreken over de naleving van artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Wat betreft het belang van de verzoekende partij

A.7. Netflix, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden, verantwoordt haar belang om de vernietiging te vorderen van artikel 1, 3°, 5° en 10°, alsook van de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 door haar hoedanigheid van uitgever van niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat van de Europese Unie dan België valt en die het publiek van de Franse Gemeenschap als doelgroep heeft, met toepassing van artikel 1.3-1, eerste lid, 14°, van het decreet van 4 februari 2021, is onderworpen aan de verplichtingen bepaald in artikel 6.1.1-1 van dat decreet, dat werd vervangen bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023.

De verzoekende partij voert aan dat de bestreden decreetsbepalingen een onlosmakelijk geheel vormen, en dat de regeling van de bijdrage aan de audiovisuele productie die eruit voortvloeit haar situatie ongunstiger raakt dan de vorige regeling, door zwaardere en meer discriminerende verplichtingen. Zij voegt eraan toe dat indien het Hof haar belang bij het beroep tot vernietiging slechts voor sommige bestreden bepalingen zou erkennen, haar de kans zou worden ontzegd om haar situatie op een gunstigere wijze te regelen na de vernietiging van de andere bepalingen en het Hof haar recht op toegang tot de rechter zou schenden.

A.8.1. De Franse Gemeenschapsregering betwist het belang van Netflix om de vernietiging te vorderen van artikel 1, 3°, 5° en 10°, van het decreet van 7 december 2023, dat de definities wijzigt van « bestelling van een programma », « coproductie van een audiovisueel werk » en « vooraankoop van een audiovisueel werk », vermeld in artikel 1.3-1, 6°, 8° en 34°, van het decreet van 4 februari 2021.

De Regering beklemtoont dat die wijzigingen de draagwijdte van die definities uitbreiden om de uitgever die aan de audiovisuele productie moet bijdragen met toepassing van artikel 6.1.1-1 van dat laatste decreet een grotere keuze te bieden wanneer hij beslist om via investeringen aan die verplichting te voldoen. Zij merkt met name op

dat de onafhankelijke producent die betrokken moet zijn bij de gedefinieerde processen voortaan buiten de Franse Gemeenschap gevestigd mag zijn. Zij leidt daaruit af dat die wijzigingen de situatie van de verzoekende partij gunstig beïnvloeden.

A.8.2. De Regering betwist ook het belang van Netflix om de vernietiging te vorderen van artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, in zoverre dat het artikel 6.1.1-1, § 1, § 2, derde tot zesde lid, § 3 en § 4, invoert in het decreet van 4 februari 2021.

Zij zet uiteen dat meerdere van die bepalingen regels bevatten die reeds bestonden vóór de aanneming van het decreet van 7 december 2023 en waarvan de verzoekende partij niet de vernietiging heeft gevorderd. Zij voegt eraan toe dat de verzoekende partij niet uitlegt in welk opzicht de lijst van uitgevers die zijn vrijgesteld van de verplichting om aan de audiovisuele productie bij te dragen haar situatie ongunstig raakt. De Regering voert aan dat de regels waarin de voorwaarden worden gepreciseerd onder welke de diverse categorieën van investeringen toelaten aan de voormelde verplichting te voldoen, de situatie van de verzoekende partij evenmin ongunstig raken, aangezien de in de nieuwe versie van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 vermelde voorwaarden, in hun geheel beschouwd, minder strikt zijn dan vroeger en bijgevolg de bijdrageplichtige uitgever een ruimere keuze en een grotere speelruimte bieden. De Regering stelt dat de beperkingen die uit die regels voortvloeien inherent zijn aan het systeem en dat zij geen ander doel hebben dan het evenwicht ervan te waarborgen.

A.8.3. De Regering betwist ten slotte het belang van Netflix om de vernietiging te vorderen van artikel 87 van het decreet van 7 december 2023, dat een overgangsregeling bevat om de verhoging van het bedrag van de door de uitgevers verschuldigde bijdrage in de tijd te spreiden.

Zij merkt op dat in geval van vernietiging van die bepaling, het nieuwe artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 dat bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 werd ingevoerd, zal worden beschouwd als zijnde in werking getreden vanaf 1 januari 2024, zodat de verzoekende partij de voormelde verhoging sneller het hoofd zal moeten bieden.

Wat betreft het belang van de tussenkommende partijen

A.9. De vennootschap naar Nederlands recht « Walt Disney Company Benelux » (hierna : Disney), waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden, voert aan dat de bepalingen van het decreet van 7 december 2023 die het voorwerp uitmaken van het door Netflix ingestelde beroep tot vernietiging haar situatie van uitgever van niet-lineaire televisiediensten die abonnees heeft binnen het Franstalige publiek van de Franse Gemeenschap rechtstreeks en ongunstig raken, aangezien die bepalingen haar verplichten om bij te dragen aan de audiovisuele productie.

Zij preciseert dat de toepassing van de tweede paragraaf van het nieuwe artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 en van artikel 87, tweede en derde lid, van het decreet van 7 december 2023 tot gevolg zal hebben dat de waarde van de bijdrage aan de audiovisuele productie die van haar zal worden gevraagd bijna zal verdubbelen.

Disney voegt eraan toe dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 opgenomen verplichting om in de productie van audiovisuele werken van Belgisch Franstalig initiatief te investeren van dien aard is dat zij de uitgevers van televisiediensten die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd discrimineert in vergelijking met hun concurrenten die op het grondgebied van de Franse Gemeenschap zijn gevestigd. Zij voert ook aan dat de bestreden decreetsbepalingen geen rekening houden met haar grote bijdrage aan de productie van Europese audiovisuele werken, terwijl die bepalingen invloed zullen hebben op de manier waarop zij die investeringen in tal van andere Europese lidstaten zal kunnen uitvoeren.

A.10.1. De verenigingen zonder winstoogmerk « Les Professionnels de la Production et de la Création Audiovisuelles » (hierna : PRO SPERE), « Union des Producteurs Francophones de Films & Séries » (hierna : UPFF+), en « Association des Auteurs / Réalisateur·rice·s – Producteur·rice·s Indépendant.e.s » (hierna : ARPi), alsook de internationale vereniging zonder winstoogmerk « SAA – Society of Audiovisual Authors » (hierna : SAA) (hierna : PRO SPERE e.a.) zetten uiteen dat, rekening houdend met hun opdrachten, de beslissing die het Hof zal nemen omtrent het beroep van Netflix hun situatie rechtstreeks zal raken.

A.10.2. PRO SPERE stelt zich voor als een federatie van verenigingen en vennootschappen voor het beheer van auteursrechten die scheppende kunstenaars, vertolkers en musici uit de audiovisuele en de filmsector in de

Franse Gemeenschap vertegenwoordigt, die tot doel heeft die beroepsbeoefenaars te vertegenwoordigen en hun creatieve, morele en materiële belangen te verdedigen.

Zij merkt op dat het beroep van Netflix de belangen van die beroepsbeoefenaars, alsook de ontwikkeling en in het bijzonder de diversiteit van de audiovisuele productie in de Franse Gemeenschap bedreigt.

A.10.3. UPFF+ stelt zichzelf voor als de grootste vereniging van producenten van audiovisuele werken van de Franse Gemeenschap, die tot doel heeft de professionele belangen van haar leden te verdedigen, met name door de culturele verscheidenheid te beschermen. Zij preciseert actief te hebben deelgenomen aan de discussies onder beroepsbeoefenaars van de audiovisuele sector die zijn voorafgegaan aan de indiening van het ontwerp van decreet dat aan de basis ligt van het decreet van 7 december 2023.

Zij voert aan dat het beroep van Netflix de financiële draagkracht van haar leden in gevaar brengt om werken die uitgaan van Belgisch Franstalig initiatief te produceren, te verspreiden en te promoten, en dat in samenwerking met lokale talenten.

A.10.4. ARPi stelt zich voor als een beroepsvereniging van Franstalige Belgische regisseurs die hun eigen films produceren of coproduceren.

Zij voert aan dat de volledige of gedeeltelijke vernietiging van de door Netflix bestreden regels met betrekking tot de verplichting om aan de audiovisuele productie bij te dragen, de onafhankelijke regisseurs en producenten een belangrijke bron van financiering voor hun activiteiten zou ontzeggen, die noodzakelijk is voor het behoud van een gediversifieerde en kwaliteitsvolle lokale audiovisuele productie.

A.10.5. SAA stelt zich voor als de Europese vereniging van vennootschappen voor het collectieve beheer van auteursrechten van de audiovisuele sector, die tot doel heeft de toegang tot de audiovisuele werken van de auteurs die zij vertegenwoordigen te faciliteren, en te waken over een billijke vergoeding van die laatsten om de creativiteit ten bate van het publiek aan te moedigen. Zij voegt eraan toe dat zij elk beleid van de Europese Unie of van haar lidstaten ondersteunt dat beoogt de diversiteit van de audiovisuele producties in elke lidstaat te waarborgen door middel van gevarieerde financieringsbronnen.

Volgens haar tast het beroep van Netflix de ontwikkeling van de audiovisuele productie in de Europese Unie en, bijgevolg, de belangen van de auteurs, scenaristen en regisseurs waarvan zij de belangen verdedigt, aan.

A.11. EFAD voert aan dat haar situatie rechtstreeks zou kunnen worden geraakt door het arrest dat het Hof met betrekking tot het thans voorliggende beroep zal wijzen.

De tussenkomen partij stelt zich voor als de vereniging die bijna veertig openbare centra voor de film en de audiovisuele sector van lidstaten van de Europese Unie of van de Raad van Europa verenigt, waaronder het « Centrum voor de Film en de Audiovisuele Sector van de Franse Gemeenschap » (hierna : CCA). Zij preciseert dat zij tot doel van internationaal nut heeft om « het bestaan te waarborgen van een gunstige context voor de ontwikkeling van een Europees beleid dat de audiovisuele creatie ondersteunt » in Europa. Zij merkt op dat de bestreden bepalingen bijdragen aan de creatie van de voormelde « context » door een financieringsmechanisme voor de Europese audiovisuele productie te creëren. EFAD besluit dat de vernietiging van die bepalingen door het Hof haar statutair doel kan raken.

A.12. V.O.F.T.P. zet uiteen dat een vernietiging van de bestreden bepalingen afbreuk zou doen aan de zeer lokale Belgische filmindustrie en dus aan de professionele belangen van haar leden, die zij ook buiten de Vlaamse Gemeenschap beschermt en verdedigt. Zij preciseert dat haar leden in Vlaanderen gevestigd zijn maar dat zij ook audiovisuele werken produceren in Brussel, in Wallonië en elders in Europa. Zij voegt eraan toe dat de samenwerkingen tussen Nederlandstalige producenten en Franstalige producenten van televisie- en cinematografische werken een Belgische audiovisuele cultuur vormen en in stand houden.

A.13. De internationale vereniging naar Frans recht « Coordination Européenne des Producteurs Indépendants » (CEPI) is van mening dat het eerste van haar statutaire doelen haar een belang verschafft om tussen te komen in de procedure teneinde het standpunt van de Franse Gemeenschap te ondersteunen. Zij preciseert dat dat doel erin bestaat de audiovisuele productie op het Europese toneel te vertegenwoordigen, haar belangen te verdedigen en haar ontwikkeling te ondersteunen.

A.14. De vereniging naar Frans recht « The European Producers Club » voert aan dat haar statutaire doel haar ook een belang verschaft om tussen te komen in de procedure teneinde het standpunt van de Franse Gemeenschap te ondersteunen. Zij merkt op dat zij als opdracht heeft de promotie van de Europese televisie- en filmproductie te ondersteunen teneinde het vak van producent van cinematografische en televisiewerken op het Europese toneel in het licht te stellen.

A.15. De Franse Gemeenschapsregering betwist het belang van Disney om dezelfde redenen als die welke zij aanvoert met betrekking tot Netflix (A.8).

Wat betreft de ontvankelijkheid van de middelen

A.16.1. De Franse Gemeenschapsregering voert aan dat de vijf door Netflix aangevoerde middelen niet voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden die het Hof afleidt uit artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

A.16.2. Zij merkt op dat Netflix in de eerste twee middelen niet uiteenzet in welk opzicht de bestreden bepalingen de « beginselen van behoorlijke regelgeving » zouden schenden.

Bovendien wordt in het tweede middel niet uiteengezet in welk opzicht die bepalingen onbestaanbaar zouden zijn met de vrijheden die worden gewaarborgd bij artikel 19 van de Grondwet, en wordt in het derde en vierde middel niet uitgelegd waarom artikel 23 van de Grondwet zou zijn geschonden.

A.16.3. De Regering voegt eraan toe dat het eerste, derde, vierde en vijfde middel niet de categorieën van personen identificeren die in aanmerking moeten worden genomen om de bestaanbaarheid na te gaan van de bestreden decreetsbepalingen met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie dat is gewaarborgd bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

A.17.1. Netflix antwoordt dat uit de eerste twee middelen blijkt dat de « beginselen van behoorlijke regelgeving » worden geschonden omdat de bestreden bepalingen onbestaanbaar zijn met de richtlijn 2000/31/EG en met de richtlijn 2010/13/EU, en dat zij, in het tweede middel, voldoende heeft uiteengezet in welk opzicht artikel 19 van de Grondwet werd geschonden.

A.17.2. Netflix voegt eraan toe dat de kwestie van de identificatie van de categorieën van personen die in aanmerking moeten worden genomen om uitspraak te doen over een middel dat is afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie geen kwestie van ontvankelijkheid is en dat die identificatie voldoende blijkt uit de uiteenzetting van het eerste middel.

A.17.3. Met betrekking tot het derde middel voert Netflix aan dat de schending van de bepalingen van het Unierecht een grond van discriminatie is.

A.17.4. Met betrekking tot het vierde middel antwoordt Netflix dat het argument dat zij afleidt uit artikel 23 van de Grondwet betrekking heeft op het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid, en dat zij twee categorieën van werknemers en aanbieders van diensten heeft geïdentificeerd die op verschillende wijze worden behandeld.

Ten gronde

Wat betreft het eerste middel, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht, van artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna : het VWEU), van artikel 3, leden 1 en 2, van de richtlijn 2000/31/EG, al dan niet in samenhang gelezen met de « beginselen van behoorlijke regelgeving », of van al die normen in samenhang gelezen

A.18.1. In hoofdorde voert Netflix aan dat de artikelen 1, 3°, 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 onbestaanbaar zijn met artikel 3, lid 2, van de richtlijn 2000/31/EG, in zoverre de in artikel 6.1.1-1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, zoals het is vervangen bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, vermelde verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie ook geldt voor de uitgevers van

niet-lineaire televisiediensten die zijn gevestigd op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie dan België.

A.18.2.1. Netflix zet in de eerste plaats uiteen dat, aangezien die verplichting om een bijdrage te leveren hoofdzakelijk doelstellingen van economische aard nastreeft, zij niet kan worden beschouwd als een maatregel ter bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid in de zin van artikel 1, lid 6, van de richtlijn 2000/31/EG, zodat de door haar gevormde beperking van het vrije verkeer van diensten niet kan worden beoordeeld in het licht van de richtlijn 2010/13/EU.

De verzoekende partij leidt uit de motieven van meerdere arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna : het Hof van Justitie) (25 juli 1991, C-288/89, *Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda e.a.*, ECLI:EU:C:1991:323; 16 december 1992, C-211/91, *Commissie van de Europese Gemeenschappen t. Koninkrijk België*, ECLI:EU:C:1992:526; 4 mei 1993, C-17/92, *Federación de Distribuidores Cinematográficos*, ECLI:EU:C:1993:172; 13 december 2007, C-250/06, *United Pan-Europe Communications Belgium NV e.a.*, ECLI:EU:C:2007:783; 5 maart 2009, C-222/07, *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)*, ECLI:EU:C:2009:124) af dat enkel maatregelen die hoofdzakelijk beogen de culturele en linguïstische verscheidenheid te bevorderen de vrije dienstverlening zouden kunnen beperken.

Netflix voegt in de eerste plaats eraan toe dat artikel 1, lid 6, van de richtlijn 2000/31/EG niet in die zin kan worden begrepen dat het betekent dat de maatregelen ter bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid niet de regels van die richtlijn moeten naleven die ertoe strekken de vrije dienstverlening van de informatiemaatschappij te waarborgen en, vervolgens, dat artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU bevestigt dat die bevorderingsmaatregelen in overeenstemming moeten zijn met de beginselen die voortvloeien uit artikel 56 van het VWEU en, ten slotte, dat de richtlijn 2010/13/EU geen voorrang kan hebben op de richtlijn 2000/31/EG.

A.18.2.2. Volgens Netflix blijkt de economische aard van de doelstelling die met de voormelde verplichting om bij te dragen wordt nagestreefd, ten eerste, uit de vormen die de bijdrage aan de audiovisuele productie kan aannemen, welke zijn beschreven in de bepalingen van het decreet van 4 februari 2021, zoals gewijzigd bij de bestreden bepalingen van het decreet van 7 december 2023.

De verzoekende partij merkt op dat het nieuwe type van investering die een uitgever van televisiediensten kan laten gelden om aan te tonen dat hij aan de bijdrageverplichting heeft voldaan enkel spelprogramma's, nieuwsprogramma's of reality-tv-programma's betreft, dat wil zeggen vluchtige programma's die minder waarde hebben dan « audiovisuele werken », aangezien die waarde bijna volledig verdwijnt na de eerste uitzending ervan.

Zij merkt op dat de bestelling van dat soort programma's de bijdrageverplichting enkel kan vervullen indien die programma's hoofdzakelijk tot doel hebben artiesten of het cultureel erfgoed van het Franse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad te promoten. Zij beklemtoont evenwel dat die artiesten in die gebieden moeten wonen en dat al die programma's in principe een economische return moeten hebben in die gebieden. De verzoekende partij leidt daaruit af dat die programma's, in de praktijk, niet kunnen steunen op de samenwerking met artiesten uit de Franstalige Belgische cultuur die zich buiten die gebieden hebben gevestigd, maar wel een andere cultuur zouden mogen promoten voor zover de betrokken artiest zijn woonplaats heeft in een van die gebieden.

De verzoekende partij merkt ook op dat, krachtens artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, een uitgever van televisiediensten die ervoor kiest te investeren om bij te dragen aan de audiovisuele productie van de Franse Gemeenschap de verwerving van de uitzendrechten van bestaande audiovisuele werken die tot het erfgoed van die Gemeenschap behoren niet kan laten gelden, terwijl dat soort licentie een belangrijk middel vormt om de culturele productie te ondersteunen.

A.18.2.3. Volgens Netflix blijkt de niet-culturele aard van de doelstelling die wordt nagestreefd met de verplichting om bij te dragen aan de audiovisuele productie vervolgens uit bepaalde regels voor het boeken van door de uitgever van diensten geïnvesteerde sommen, die het in aanmerking nemen van investeringen voor het bevorderen van de culturele verscheidenheid uitsluiten.

De verzoekende partij merkt op dat een uitgever met toepassing van artikel 6.1.1-1, § 3, 7°, van het decreet van 4 februari 2021 investeringen in de coproductie of de vooraankoop van audiovisuele werken die de culturele en linguïstische verscheidenheid in de Franse Gemeenschap bevorderen niet kan laten gelden indien zij worden gedaan om te voldoen aan een verplichting die wordt opgelegd door een andere lidstaat van de Europese Unie, zoals Frankrijk.

De verzoekende partij stipt ook artikel 6.1.1-1, § 3, 1° en 3°, van het decreet van 4 februari 2021 aan, waaruit blijkt dat sommige investeringen in audiovisuele productie niet als bijdrage aan de audiovisuele productie in de zin van dat decreet zullen kunnen worden aangemerkt indien zij dienstverleningen betreffen die worden geregeld door contracten die niet aan de Belgische wet zijn onderworpen.

A.18.2.4. Netflix merkt ook op dat artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, van het decreet van 4 februari 2021 vereist dat de investeringen die bijdragen aan de audiovisuele productie een economische return hebben op het grondgebied van de Franse Gemeenschap. Zij leidt daaruit af dat de uitgever van audiovisuele diensten die aan zijn bijdrageverplichting wil voldoen door te investeren in de lokale audiovisuele productie daarvoor enkel goederen en diensten kan kopen bij verkopers of aanbieders van diensten die op het voormelde grondgebied zijn gevestigd, zonder rekening te houden met de kwaliteit van het product of de inhoud ervan.

A.18.2.5. Netflix voert ten slotte aan dat de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen van 7 december 2023 de uitsluitend economische aard van de door de wetgevende macht van de Franse Gemeenschap nagestreefde doelstelling bevestigt. Zij steunt daarvoor onder andere op opmerkingen van de « Conseil supérieur de l'audiovisuel » (hierna : de CSA) en van de Europese Commissie over het voorontwerp van decreet waaruit zij afleidt dat het de bedoeling is de audiovisuele sector te doen heropleven en een uittocht van de werknemers naar de Franse markt te voorkomen.

A.18.3. Netflix zet in de tweede plaats uiteen dat de bijdrage aan de audiovisuele productie opgelegd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 wel degelijk onder het toepassingsgebied van de richtlijn 2000/31/EG valt, in zoverre de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten « diensten van de informatiemaatschappij » in de zin van artikel 2, a), van die richtlijn leveren en de voormelde bijdrage onder het « gecoördineerd gebied » in de zin van artikel 2, h), van dezelfde richtlijn valt. Zij voert in dat verband aan dat de naleving van die bijdrageverplichting de uitoefening van de activiteiten van de uitgevers in kwestie betreft.

A.18.4. Netflix zet in de derde plaats uiteen dat de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie opgelegd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 niet onder een van de domeinen valt bedoeld in artikel 3, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU, waarop de regel van het verbod op beperkingen van het vrije verkeer van diensten vermeld in artikel 3, lid 2, niet van toepassing is en dat die verplichting, als algemene maatregel die van toepassing is op een bepaalde categorie van aanbieders van audiovisuele diensten, niet zou kunnen worden beschouwd als een beperking die met toepassing van artikel 3, lid 4, van dezelfde richtlijn is toegelaten.

Zij voegt eraan toe dat de bijdrageverplichting in ieder geval niet de in artikel 3, lid 4, van dezelfde richtlijn vermelde voorwaarden naleeft, enerzijds, omdat een culturele of linguïstische doelstelling niet als reden van openbare orde kan worden aangemerkt en, anderzijds, omdat van die verplichting noch aan de Europese Commissie noch aan de betrokken lidstaten kennis werd gegeven.

A.18.5. Netflix is ten slotte van mening dat de niet-bestaanbaarheid van de bestreden bepalingen met het vrije verkeer van diensten van de informatiemaatschappij, dat artikel 3, lid 2, van de richtlijn 2000/31/EG beoogt te beschermen, *ipso facto* tot de schending van de vrijheid van ondernemen en die van het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie leidt.

A.18.6. In ondergeschikte orde acht Netflix het wenselijk een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen over de interpretatie van artikel 3, lid 1, van de richtlijn 2000/31/EG, in samenhang gelezen met artikel 1, lid 6, ervan en met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

A.19.1. Disney ondersteunt het eerste middel van Netflix. Zij zet uiteen dat de in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, tweede zin, § 3, eerste lid, 1°, en tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels beperkingen vormen van het recht van uitgevers van televisiediensten die buiten de Franse Gemeenschap gevestigd zijn om vrij hun diensten aan te bieden, alsook van hun vrijheid van ondernemen. Zij is ook van mening dat die beperkingen niet kunnen worden verantwoord omdat zij een puur economisch doel en niet de bevordering van de culturele verscheidenheid nastreven.

A.19.2. In ondergeschikte orde stelt Disney voor om een vraag aan het Hof van Justitie te stellen teneinde te bepalen of artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU een lidstaat van de Europese Unie toelaat van een aanbieder van mediadiensten die in een andere lidstaat is gevestigd een financiële bijdrage te eisen met als economisch doel zijn audiovisuele productie te ontwikkelen en te « diversifiëren ».

A.20.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat de omstandigheid dat de bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 opgelegde bijdrage bijkomstige economische gevolgen heeft niet volstaat opdat die als een nationale maatregel wordt beschouwd die onder het toepassingsgebied van de richtlijn 2000/31/EG valt.

Zij zet uiteen dat de door de verzoekende partij bestreden bepalingen wel degelijk tot hoofddoel hebben de cultuur- en taalverscheidenheid bedoeld in artikel 1, lid 6, van de richtlijn 2000/31/EG te bevorderen, en de artistieke en culturele creatie in de Franse Gemeenschap te stimuleren. Zij beklemtoont dat de Europese Unie erkent dat de creatie van een aanbod aan audiovisuele producten dat bestemd is om de cultuur van haar lidstaten te bevorderen financiële middelen vereist, en ook middelen van die lidstaten. Zij is dus van mening dat de bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 opgelegde financiële bijdrage een verantwoorde beperking vormt op het vrije verkeer van diensten, die uitdrukkelijk is toegelaten bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

De Regering voegt eraan toe dat de opmerkingen die de Hoge Raad voor de Audiovisuele sector en de Europese Commissie hebben geformuleerd tijdens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023 evenmin toelaten te oordelen dat de bestreden bepalingen een louter economisch doel hebben.

A.20.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat de twee door Netflix voorgestelde prejudiciële vragen niet aan het Hof van Justitie dienen te worden gesteld.

Zij voert aan dat het Hof van Justitie, met het arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)*, reeds heeft erkend dat een verplichting om een financiële bijdrage te leveren om de cultuur- en taalverscheidenheid binnen de Europese Unie te beschermen een economische impact heeft. Zij voegt eraan toe dat de richtlijn 2000/31/EG te dezen niet van toepassing is en dat de voorgestelde vragen dermate slecht zijn geformuleerd dat zij zouden moeten worden geherformuleerd indien het Hof zou beslissen om ze te stellen.

A.21. De Vlaamse Regering is ook van mening dat gelet op artikel 1, lid 6, ervan, die richtlijn te dezen niet van toepassing is. Zij verwijst naar haar opmerkingen met betrekking tot het tweede middel, waaruit blijkt dat de bestreden bepalingen bestaanbaar zijn met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

In uiterst ondergeschikte orde zet zij uiteen dat de bestreden bepalingen, waarvan het enige of op zijn minst het belangrijkste doel duidelijk van culturele aard is, een beperking vormen op het vrije verkeer van diensten die bestaanbaar is met artikel 56 van het VWEU, en preciseert daarbij dat enkel zou moeten worden onderzocht of die laatste Europese regel werd nageleefd, indien zou zijn aangetoond dat artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU niet van toepassing is op de bestreden bepalingen.

A.22.1. PRO SPERE e.a. zetten uiteen dat de bestreden bepalingen een Europees en nationaal beleid ter bescherming van de Europese audiovisuele media nastreven dat bijna een eeuw geleden is gestart, en dat zij ontegensprekelijk een doel van culturele aard nastreven, ondanks hun economische gevolgen, die inherent zijn aan maatregelen ter bevordering van de culturele verscheidenheid die zijn toegelaten bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU. Zij beklemtonen ook dat de bestreden maatregelen de geest en de letter naleven van het Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen dat werd ondertekend op 20 oktober 2005 in het kader van de Organisatie voor onderwijs, wetenschap en cultuur van de Verenigde Naties.

PROSPERE e.a. leiden daaruit af dat de bestreden bepalingen noch die richtlijn, noch de richtlijn 2000/31/EG, noch artikel 56 van het VWEU schenden.

A.22.2. PRO SPERE e.a. voeren aan dat de prejudiciële vragen die Netflix voorstelt aan het Hof van Justitie te stellen niet pertinent zijn, aangezien zij enkel betrekking hebben op de interpretatie van de bestreden bepalingen en van hun doel, hetgeen de bevoegdheid van dat rechtscollege te buiten gaat.

A.23. EFAD beklemtoont in de eerste plaats dat het eerste middel betrekking heeft op de uitbreiding van het toepassingsgebied van de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie naar de « externe uitgevers van televisiediensten », en dat die uitbreiding helemaal niet uit de bestreden bepalingen voortvloeit, maar reeds uit artikel 1.3-1, eerste lid, 14°, van het decreet van 4 februari 2021 voortvloeide.

Zij zet in de tweede plaats uiteen dat artikel 6.1.1-1, § 2, vijfde lid, en § 3, eerste lid, 1° en 7°, van het decreet van 4 februari 2021 binnen het toepassingsgebied van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU valt en dat het

dus in overeenstemming is met artikel 13, lid 3, van die richtlijn. Zij voegt eraan toe dat artikel 4, lid 7, van die richtlijn de toepassing van de richtlijn 2000/31/EG uitsluit. Zij beklemtoont dat die decretale bepalingen economische maatregelen bevatten die duidelijk een doelstelling ter bevordering van de culturele verscheidenheid dienen.

A.24.1. V.O.F.T.P. zet uiteen dat het eerste middel, in elk geval, niet gegrond is omdat het op een verkeerd uitgangspunt steunt.

Zij preciseert dat de bestreden bepalingen maatregelen bevatten die werden genomen ter bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid die, krachtens artikel 1, lid 6, van de richtlijn 2000/31/EG, niet kunnen worden beoordeeld als zijnde in strijd met artikel 3, lid 2, van die richtlijn. Zij voegt eraan toe dat die maatregelen werden aangenomen binnen het kader waarin is voorzien bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, dat een afwijking toelaat van het beginsel vermeld in artikel 3, lid 2, van de richtlijn 2000/31/EG, en dus toelaat dat het toepassingsgebied van de bijdrageverplichting opgelegd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 wordt uitgebreid naar de uitgevers van audiovisuele mediadiensten die aanbieders zijn van « diensten van de informatiemaatschappij » in de zin van die laatste richtlijn.

Zij merkt ook op dat de bekritiseerde regels voor de investeringen in de audiovisuele productie zijn ontworpen om de bevordering van de cultuur en de taal van de Franse Gemeenschap te waarborgen.

A.24.2. V.O.F.T.P. is van mening dat geen vragen aan het Hof van Justitie dienen te worden gesteld, aangezien de voorgestelde prejudiciële vragen op het verkeerde uitgangspunt steunen volgens welke de bestreden bepalingen een hoofdzakelijk economisch doel nastreven.

Wat betreft het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 19 van de Grondwet, van artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en van de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht, van artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, van de artikelen 56 en 216, lid 2, van het VWEU, van de artikelen 2, lid 1, 3, lid 1, en 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, en van de « beginselen van behoorlijke regelgeving », of van al die normen in samenhang gelezen.

A.25. Netflix zet in hoofdzaak uiteen dat de bestreden bepalingen van het decreet van 7 december 2023 niet bestaanbaar zijn met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

Het « eerste onderdeel »

A.26.1. Volgens Netflix zijn de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 niet bestaanbaar met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, in zoverre de werken aan de productie waarvan de uitgevers van diensten die buiten het grondgebied van het Koninkrijk België zijn gevestigd krachtens die decreetsbepalingen financieel moeten bijdragen, uitsluitend uit de Franse Gemeenschap afkomstige werken zijn, en geen « Europese producties » in de zin van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

Zij voert aan dat die Unierechtelijke bepaling een lidstaat niet toelaat producties afkomstig uit een van haar regio's te bevorderen. Zij verwijst daarbij naar het doel van die richtlijn, de definitie van « Europese productie » in artikel 1, lid 1, n), i), van die richtlijn, alsook naar opmerkingen van de Europese Commissie over meerdere nationale wetsontwerpen ter zake.

Netflix is van mening dat de in artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, en in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, en tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels een regionale markt voor audiovisuele productie beogen te creëren om de cultuur van de Franse Gemeenschap te bevorderen, en dat zij daardoor de creatie van een gemeenschappelijke markt voor audiovisuele productie ter bevordering van de Europese cultuur ondergraven.

A.26.2. In ondergeschikte orde verzoekt Netflix het Hof om aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen om te bepalen of artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU in die zin kan worden geïnterpreteerd dat het een lidstaat van de Europese Unie of een deelentiteit van die lidstaat toelaat een verplichting uit te vaardigen om financieel bij te dragen aan de productie van Europese producties die uitsluitend een regionale of nationale cultuur bevorderen.

A.27. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat de werken aan de productie waarvan de uitgevers met toepassing van de bestreden decreetsbepalingen moeten bijdragen wel degelijk Europese producties in de zin van de richtlijn 2010/13/EU zijn.

Zij beklemtoont dat de Europese Commissie, in haar opmerkingen over de bestreden bepalingen, de interpretatie die de Franse Gemeenschap aan het begrip « Europese productie » geeft, niet heeft betwist. Zij baseert zich ook op de manier waarop de Europese Commissie de verplichting interpreteert om de in artikel 13, lid 1, van de richtlijn 2010/13/EU vermelde Europese producties te bevorderen, en waarvan zij de geldigheid van staatssteun in de audiovisuele sector beoordeelt.

De Franse Gemeenschapsregering beklemtoont ook dat het doel van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU erin bestaat om elke lidstaat van de Europese Unie toe te laten zijn eigen cultuur te bevorderen, om ondersteuning van alle Europese culturen toe te laten, overeenkomstig de engagementen geformuleerd in artikel 3, lid 3, vierde alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 167 van het VWEU. De Regering voert aan dat de manier waarop Netflix en Disney de « Europese producties » opvatten de internationale uitgevers van audiovisuele diensten van hun categorie zou toelaten enkel bij te dragen aan de « Europese producties » die het meest rendabel zijn wegens hun taal of populariteit.

A.28.1. De Vlaamse Regering merkt ten eerste op dat de « Franstalige Belgische audiovisuele werken » waarvan sprake in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 « Europese producties » zijn in de zin van artikel 1 van de richtlijn 2010/13/EU. Zij is van mening dat een nationale verplichting om bij te dragen aan de productie van een audiovisueel werk dat in een nationale taal wordt gemaakt en door Europese burgers wordt geproduceerd die werken ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst opgesteld volgens de regels van een bepaalde lidstaat, dus bestaanbaar is met artikel 13, lid 2, van die richtlijn.

De Vlaamse Regering beklemtoont ook dat de Europese Commissie, in meer dan één studie over de omzetting van die richtlijn, heeft bevestigd dat het audiovisuele werk dat afkomstig is uit een lidstaat van de Europese Unie of waarvan de productie een nauwe band heeft met een bepaalde lidstaat of met een regio van die lidstaat kan worden gekwalificeerd als een « Europese productie » in de zin van artikel 1 van die richtlijn.

A.28.2. In ondergeschikte orde stelt de Vlaamse Regering voor om aan het Hof van Justitie de prejudiciële vraag te stellen of artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU een lidstaat van de Europese Unie of een deelgebied van die lidstaat toelaat een verplichting uit te vaardigen om te investeren in Europese producties die een nauwe band hebben met die lidstaat of met dat deelgebied.

A.29. PRO SPERE e.a. zijn van mening dat de draagwijdte van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, voor wat de hiervoor vermelde kwestie betreft, voldoende duidelijk is, zodat het niet nodig is om daarover een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen.

A.30. EFAD merkt op dat de bepalingen van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 diegenen die de bestreden bijdrage verschuldigd zijn niet beletten in Europese producties in de zin van de richtlijn 2010/13/EU te investeren.

Zij beklemtoont ook dat een lidstaat het door artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU nagestreefde doel niet zou eerbiedigen indien hij de aanbieders van mediadiensten die in andere lidstaten gevestigd zijn, zou onderwerpen aan investeringsregels die verschillen van de regels voor de financiële bijdrage die verschuldigd is door aanbieders die onder zijn bevoegdheid vallen.

A.31. V.O.F.T.P. voert aan dat een audiovisuele productie afkomstig uit de Franse Gemeenschap klaarblijkelijk een « Europese productie » in de zin van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU is en dat dat begrip in die zin moet worden begrepen dat het de producties afkomstig uit staten van buiten de Europese Unie uitsluit.

Zij zet uiteen dat de door Netflix voorgestane interpretatie van het concept « Europese productie » erop neerkomt dat een dergelijke productie noodzakelijkerwijs het resultaat zou moeten zijn van een coproductie van meer dan een lidstaat van de Europese Unie. Zij is van mening dat een dergelijke interpretatie niet alleen niet bestaanbaar zou zijn met het door de richtlijn 2010/13/EU nagestreefde doel om de culturele verscheidenheid te bevorderen, maar ook met de vrijheid en het pluralisme van de media, beschermd door artikel 11, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest) en met het arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* van het Hof van Justitie.

Het «tweede onderdeel»

A.32. Volgens Netflix is de financiële bijdrage opgelegd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 niet bestaanbaar met de evenredigheidsvereiste bepaald in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

Over de waarde van de bijdrage

A.33.1. Netflix zet ten eerste uiteen dat het percentage van 9,5 % dat is vastgesteld bij artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 onevenredig is ten aanzien van het doel om de cultuur- en taalverscheidenheid te bevorderen.

Zij herinnert ten eerste eraan dat een groot deel van de omzet waarop dat percentage van toepassing is, dient om vaste kosten van de bijdrageplichtige te financieren. Zij beklemtoont vervolgens dat dat percentage in de Franse Gemeenschap tot een niveau van financiële bijdrage aan de audiovisuele productie leidt dat excessief is ten opzichte van de relatief bescheiden omvang van de audiovisuele markt van die Gemeenschap. Zij merkt ook op dat het bestreden percentage, ondanks die economische realiteit, aanzienlijk hoger is dan in andere lidstaten van de Europese Unie die demografisch vergelijkbaar zijn. De verzoekende partij voert aan dat het onvermijdelijke overschot aan financiële middelen dat dit onevenredige percentage op de voormelde markt zal creëren, zal leiden tot een toename van de productiekosten op die markt en tot een afname van de kwaliteit van de geproduceerde werken, ten koste van de creativiteit en de cultuur van de Franse Gemeenschap.

Netflix merkt op dat de verhoging van de percentages die het decreet van 7 december 2023 doorvoert ertoe strekt de markt van de Franse Gemeenschap te beschermen tegen een « exodus van creatieve talenten » naar de Franse markt, die zou kunnen worden veroorzaakt door de recente verhoging van de bijdragepercentages waartoe die andere lidstaat van de Europese Unie heeft besloten. De verzoekende partij is dus van mening dat de bekritiseerde maatregel in een protectionistische dynamiek past die niet bestaanbaar is met de logica van de interne markt en met de geest van de richtlijn 2010/13/EU. Zij voegt eraan toe dat die maatregel evenmin de cultuur- en taalverscheidenheid van de audiovisuele markt in het algemeen bevordert.

In ondergeschikte orde vraagt de verzoekende partij om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie over de interpretatie van het woord « proportioneel » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, om te kunnen bepalen of een bijdrage met een waarde van 9,5 % van de netto-inkomsten van de aanbieders van diensten bestaanbaar is met de vereiste dat de bij die bepaling toegelaten financiële bijdrage proportioneel is, en of de evenredigheid van die bijdrage kan worden beoordeeld ten aanzien van de kenmerken van de audiovisuele productiemarkt waarvoor die bijdrage is vereist, van het bestaan van gelijkaardige bijdragen op andere nationale markten en van de omvang van de investeringen die reeds door de bijdrageplichtigen zijn gedaan.

A.33.2. Netflix zet vervolgens uiteen dat het bijdragepercentage vastgesteld in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 onevenredig is omdat het niet is bepaald na de uitvoering van een studie die op voldoende precieze wijze kan aantonen dat de algemene verhoging van de waarde van die bijdrage met toepassing van dat percentage noodzakelijk is om het door de Franse Gemeenschap nagestreefde doel inzake het bevorderen van de lokale cultuur te bereiken, noch rekening houdend met eerdere studies daaromtrent.

Volgens haar heeft de Franse Gemeenschap die wijziging van het percentage enkel verantwoord vanuit de bekommernis de migratie van acteurs van de lokale audiovisuele markt naar Frankrijk en de afname van investeringen op haar eigen markt te voorkomen. Netflix is van mening dat die verantwoording wordt weerlegd door de feiten en de werkelijkheid van de markt in kwestie. Zij beklemtoont dat het investeringsniveau van de uitgevers van niet-lineaire diensten in België vergelijkbaar is met dat van Frankrijk.

In ondergeschikte orde vraagt de verzoekende partij het Hof om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie over de interpretatie van het woord « proportioneel » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, teneinde te vernemen of de lidstaat van de Europese Unie die een bij die bepaling toegelaten bijdrage invoert, bij de beoordeling van de evenredigheid van die maatregel rekening moet houden met alle feiten en omstandigheden waarvan hij kennis kan hebben.

A.34.1. Disney ondersteunt de stelling van Netflix.

A.34.2. Zij is van mening dat de verhoging van de waarde van de bijdrage opgelegd bij het decreet van 4 februari 2021 geen maatregel is die geschikt is om het doel van ontwikkeling en diversificatie van de audiovisuele productie te bereiken en dat die zelfs de verwezenlijking ervan dreigt te beletten.

Zij merkt op dat het nieuwe percentage de uitgevers van diensten die de bijdrage verschuldigd zijn, zal verplichten de prijs van de dienst die aan de consument wordt gevraagd te verhogen. Zij is van mening dat dat percentage ook een toename van de productiekosten zal veroorzaken, doordat de productievraag naar audiovisuele werken in de Franse Gemeenschap zal toenemen. Disney is van mening dat het percentage van de bestreden bijdrage past in de lijn van een beweging die is ingezet door meerdere andere lidstaten van de Europese Unie die een fragmentatie van de eengemaakte markt zou kunnen veroorzaken en tot een kleinere keuze en diversiteit van de Europese audiovisuele productie zou kunnen leiden. Volgens Disney zouden de vermenigvuldiging van de financiële bijdragen in de Europese Unie en de verhoging van de percentages de uitgevers van diensten die die bijdragen verschuldigd zijn economisch ertoe kunnen dwingen hun activiteiten op bepaalde nationale markten terug te dringen of te schrappen, om zich te concentreren op de grootste nationale markten, die ook de meest rendabele zijn.

A.34.3. Disney is bovendien van mening dat de verhoging van de algemene waarde van de bijdrage opgelegd bij het decreet van 4 februari 2021 niet nodig is om het nagestreefde doel te bereiken.

De tussenkomende vennootschap merkt op dat de Franse Gemeenschap niet aantoont dat die verhoging noodzakelijk was, aangezien zij niet heeft bepaald wat het passende investeringsniveau ten gunste van Europese producties is dat volgens overweging 36 van de richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 « tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie » (hierna: de richtlijn (EU) 2018/1808) de invoering van dat type bijdrage verantwoordt, en dat zij evenmin rekening heeft gehouden met de vrijwillige of verplichte investeringen die reeds in de productie van audiovisuele werken zijn gedaan door de meerderheid van diegenen die de bestreden bijdrage verschuldigd zijn en die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd.

Disney is van mening dat de Franse Gemeenschap, alvorens de waarde te verhogen van de bijdragen aan de audiovisuele productie die verschuldigd zijn door onder andere de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die buiten België gevestigd zijn, de invloed op de bevordering van Europese producties had moeten evalueren van artikel 4.2.2-1, § 1 en § 2, van het decreet van 4 februari 2021, dat met toepassing van artikel 13, lid 1, van de richtlijn 2010/13/EU de uitgevers van niet-lineaire diensten verplicht bijna een derde van hun catalogus aan dergelijke werken voor te behouden. Zij voert aan dat de Franse Gemeenschap pas tot de bekritiseerde verhoging had mogen overgaan op voorwaarde dat ze kon aantonen dat die maatregel ter bevordering van de Europese producties onvoldoende was om een gepast investeringsniveau in dat type werken te bereiken.

Disney merkt op dat de Franse Gemeenschap niet aantoont dat zij heeft overwogen andere maatregelen te nemen die haar in staat zouden hebben gesteld haar doel van ontwikkeling en diversificatie van de Franstalige Belgische productie te bereiken, die minder afbreuk zou hebben gedaan aan het vrij verrichten van diensten binnen de Europese Unie.

Disney zet vervolgens uiteen dat de verantwoordingen voor de verhoging van het bijdragepercentage beschreven in artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021, die tijdens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023 werden gegeven, niet overtuigend zijn. De tussenkomende vennootschap merkt op dat geen enkele studie een verband aantoont tussen de in aanmerking genomen percentages en de specifieke situatie van de uitgevers van televisiediensten die actief zijn op de markt van de Franse Gemeenschap of de noden en kenmerken van die markt en van de Franstalige audiovisuele productie. Zij merkt ook het vage karakter van het aangehaalde doel op (« de toegevoegde waarde van de Franstalige Belgische producties ontwikkelen, diversifiëren en vergroten »). Zij herinnert ook eraan dat de Europese Commissie met betrekking tot een Italiaans hervormingsproject, heeft geoordeeld dat de verwijzing naar het niveau van de in Frankrijk gevraagde financiële bijdrage niet volstaat om de evenredigheid van de bijdrage van een andere lidstaat te verantwoorden.

Disney zet ten slotte uiteen dat de algemene verhoging van het bijdragepercentage niet nodig is, aangezien de Franse Gemeenschap niet heeft aangetoond dat de betrokken audiovisuele productiemarkt de door die verhoging gecreëerde nieuwe financiële middelen kon absorberen. Zij trekt de pertinentie in twijfel van de ramingen die de CSA hierover heeft becijferd wanneer die zijn advies heeft gegeven over de voorstellen die aan de basis liggen

van de bestreden decreetsbepalingen. Zij is van mening dat de gebruikte gegevens niet precies genoeg zijn en dat zij onvoldoende gedocumenteerd zijn. Zij is van mening dat de Franse Gemeenschap de productiecapaciteit van die markt dus heeft overgewaardeerd, zodat tal van uitgevers die de bijdrage verschuldigd zijn, in de praktijk niet in staat zullen zijn investeringen te doen in overeenstemming met hun redactionele beleid en met de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde vereisten, en zij dus geen andere keuze zullen hebben dan een storting aan het CCA te doen.

A.34.4. Disney merkt ook op dat de betekenis die moet worden gegeven aan de vereisten van evenredigheid en niet-discriminatie, vermeld in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, voer voor discussie is, terwijl die dezelfde moet zijn voor de volledige audiovisuele markt van de Europese Unie.

Disney suggereert het Hof aan het Hof van Justitie te vragen of de evenredigheidsvereiste die voortvloeit uit artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU de lidstaat die een bijdrage aan de audiovisuele productie invoert of verhoogt, ertoe verplicht om de doeltreffendheid van de maatregel te beoordelen ten aanzien van het doel de culturele verscheidenheid te bevorderen, om het nodige investeringsniveau op de markt te bepalen, om het bestaan van een marktfalen aan te tonen waardoor wordt belet dat investeringsniveau te bereiken, om de andere lidstaten van de Europese Unie te raadplegen teneinde het gepaste investeringsniveau in Europese audiovisuele producties vast te stellen, om de doeltreffendheid van de met toepassing van artikel 13, lid 1, van de richtlijn 2010/13/EU genomen maatregelen te beoordelen, om alternatieve maatregelen te overwegen die geschikt zijn om het nagestreefde doel te bereiken, om contraproductieve maatregelen te vermijden, om het effect van de gekozen maatregel op de situatie van de aanbieders van diensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat vallen te beoordelen en om enkel de maatregel in aanmerking te nemen die het minst afbreuk doet aan de fundamentele rechten en vrijheden van de aanbieders van diensten.

A.35.1. De Franse Gemeenschapsregering merkt ten eerste op dat het percentage van 9,5 %, dat is bepaald in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, momenteel niet van toepassing is op Netflix en dat het bijdragebedrag dat zij op basis van haar huidige omzet verschuldigd is ruimschoots lager is dan het bedrag dat zij met toepassing van dat percentage verschuldigd zou zijn. De Regering voegt eraan toe dat dat percentage, in het licht van de omzet van de betrokken uitgevers van televisiediensten, niet op korte termijn op een van hen van toepassing zal zijn, dat het gemiddelde bijdragepercentage dat effectief op de uitgevers wordt toegepast in de buurt van vijf procent blijft, dat dat percentage ruimschoots lager blijft dan de percentages die in bepaalde lidstaten van de Europese Unie van toepassing zijn en dat het systeem van de progressieve percentages van de Franse Gemeenschap evenrediger is dan de identieke percentages gekozen door andere lidstaten.

De Regering betwist vervolgens de analyse van de cijfergegevens op basis waarvan Netflix aanvoert dat het bedrag van de krachtens artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 gevraagde bijdragen te hoog zou zijn voor de audiovisuele productiemarkt in de Franse Gemeenschap en onevenredig zou zijn ten aanzien van de investeringen die worden gedaan in andere lidstaten van de Europese Unie. Zij herinnert eraan dat de bijdrager die geen investeringen vindt die hem schikken altijd kan beslissen om over te gaan tot een storting aan het CCA, en dat de Europese Commissie, in het advies dat zij heeft gegeven over het voorontwerp van decreet dat aan de basis ligt van de bestreden maatregelen, niet heeft geoordeeld dat het bestreden percentage van de bijdrage onevenredig was. De Regering beklemtoont ook dat dat tarief bestaanbaar is met de lering van het arrest van het Hof van Justitie inzake *Unión de Televisiónes Comerciales Asociadas (UTECA)* met betrekking tot de naleving van de fundamentele regels van de eengemaakte markt, alsook met de geest van de richtlijn 2010/13/EU, die slechts een minimale harmonisering van de materie realiseert.

A.35.2. De Franse Gemeenschapsregering beklemtoont vervolgens dat het tarief van de bijdrage beschreven in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 werd vastgesteld na een beoordeling van de economische gevolgen ervan. Zij herinnert eraan dat de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector tot twee keer toe werd geraadpleegd, die, na twee opeenvolgende ontwerpen van regelgeving te hebben onderzocht in het licht van de reacties van experts en beroepsbeoefenaars uit de sector van de audiovisuele productie, twee uitvoerige adviezen heeft gegeven waarmee zijzelf rekening heeft gehouden alvorens een ontwerpdecreet aan het Parlement voor te leggen.

De Franse Gemeenschapsregering herinnert ook eraan dat zij tevens de Europese Commissie heeft geraadpleegd, met toepassing van de richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 « betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) » (hierna : de richtlijn (EU) 2015/1535).

Zij voegt eraan toe dat artikel 87, derde lid, van het decreet van 7 december 2023 bepaalt dat in de volgende jaren een « impactstudie » met betrekking tot « de toepassing van de bijdragepercentages » en de « absorptiecapaciteit van de lokale markt voor deze investeringen » wordt uitgevoerd.

A.35.3. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het niet nodig is vragen aan het Hof van Justitie te stellen.

Zij voegt niettemin eraan toe dat indien het Grondwettelijk Hof anders zou beslissen, de met betrekking tot het eerste middel gesuggereerde prejudiciële vragen zouden volstaan.

A.36.1. De Vlaamse Regering voert aan dat de decreetgever over een ruime beoordelingsvrijheid beschikt wanneer zij het tarief van een bijdrage bepaalt en dat de door de Franse Gemeenschap in aanmerking genomen cijfers niet kennelijk onredelijk zijn, noch het resultaat zijn van een manifeste vergissing.

De Vlaamse Regering beklemtoont ook dat de decreetgever geenszins ertoe gehouden is zijn keuze formeel te motiveren en dat geen enkel beginsel hem verplicht een studie uit te voeren over de uitwerking ervan. Zij voegt eraan toe dat, zelfs als een dergelijke studie verplicht was, het Hof, in principe, niet bevoegd is om zich uit te spreken over de procedure van totstandkoming van wetskrachtige normen.

De Vlaamse Regering voegt eraan toe dat de bestreden maatregelen, zelfs als zij economische gevolgen of zelfs een economisch doel hebben, geschikt zijn om de doelstelling inzake het bevorderen van de cultuur- en taalverscheidenheid te realiseren en daarvoor noodzakelijk zijn.

A.36.2. Volgens de Vlaamse Regering hoeven geen vragen aan het Hof van Justitie te worden gesteld. Volgens haar bestaat er geen enkele twijfel, noch over de interpretatie van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, noch over het feit dat dat artikel niet door de bestreden decreetsbepalingen wordt geschonden.

A.37.1. PRO SPERE e.a. verdedigen ook het evenredige karakter van de bestreden maatregelen. Zij delen in het algemeen het standpunt van de Franse Gemeenschapsregering.

A.37.2. Zij zetten ten eerste uiteen dat het bijdragepercentage van 9,5 % dat door Netflix wordt bestreden slechts de laatste stap is van een verfijnd en progressief tarief en dat het slechts van toepassing zal zijn op uitgevers die een omzet maken die praktisch geen enkele uitgever in de komende jaren zal kunnen behalen op de markt van de Franse Gemeenschap.

Zij herinneren eraan dat artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 tot doel heeft het vroegere bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 bepaalde percentage te verfijnen en het aan te passen aan de omvang van de betrokken uitgevers van diensten die actief zijn op de markt. Zij beklemtonen dat de uitgevers werden geraadpleegd in verband met de opeenvolgende ontwerpen van die hervorming in het raam van de werkzaamheden van de CSA en dat hun opmerkingen in aanmerking werden genomen.

PRO SPERE e.a. beklemtonen ook dat artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 niet alleen een overgangperiode invoert die de bijdrageplichtigen een aanpassingsfase biedt, maar ook een mechanisme ter beoordeling van de hervorming dat de weg opent naar een aanpassing ervan op grond van de werkelijke toekomstige gevolgen ervan.

A.37.3. PRO SPERE e.a. zijn van mening dat de bijdrageverplichting evenredig is met de omvang van de markt van de Franse Gemeenschap en met de grote perspectieven van audiovisuele creatie welke die markt biedt, aangezien het bijdragetarief enkel nog van toepassing is op de netto-omzet die de bijdrageplichtigen op die markt maken.

Die verenigingen merken ook op dat de waarde van de grondslagen van de verschillende percentages van het tarief jaarlijks wordt aangepast aan de evolutie van de consumptieprijsen.

Zij merken bovendien op dat de bij de bestreden bepalingen voorziene tarieven overeenstemmen met de trend die duidelijk blijkt uit de voorbije hervormingen en die in andere lidstaten van de Europese Unie aan de gang is.

A.37.4. PRO SPERE e.a. vestigen vervolgens de aandacht op aspecten van de hervorming van 2023, bedoeld om de bijdrageverplichtingen van de uitgevers van televisiediensten te versoepelen door rekening te houden met

de kenmerken van de audiovisuele productiemarkt. Die uitgevers beschikken voortaan over drie jaar om aan hun bijdrageverplichtingen te voldoen en moeten hun investeringen niet langer door de overheid laten goedkeuren alvorens ze uit te voeren.

A.37.5. PRO SPERE e.a. leiden uit het advies (2/2022) van de CSA en uit de jaarbalansen van het CCA af dat de audiovisuele productiemarkt van de Franse Gemeenschap voldoende kwaliteitsvolle beroepsbeoefenaars heeft om de verhoging van de investeringen die uit de bestreden hervorming van het bijdragepercentage zou moeten voortvloeien normaal te absorberen. Zij beklemtonen dat de door de Franse Gemeenschap verstrekte beroepsopleiding in die sector wereldfaam geniet, dat tal van jonge talenten recent internationaal erkende audiovisuele werken van grote kwaliteit hebben geproduceerd en dat de Franstalige Belgische cinema zich geregeld heeft onderscheiden in internationale competities. Zij herinneren ook eraan dat de percentages van de bestreden bijdrage progressief zijn, dat de bijdrageplichtigen hun verplichtingen kunnen nakomen binnen een periode van drie jaar en dat artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 tijdens de volgende jaren voorziet in regelmatige evaluaties van de hervorming die, in voorkomend geval, zullen toelaten om de regels aan te passen aan de evolutie van de lokale markt. Zij merken ten slotte op dat de vergelijking met de situatie van enkele naburige markten aantoont dat de invoering van dat type financiële verplichtingen bijdraagt aan de culturele verscheidenheid.

A.37.6. PRO SPERE e.a. zetten uiteen dat een systeem van de bijdrage aan de audiovisuele productie zoals hetgeen bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 wordt ingevoerd noodzakelijk is voor het behoud van de culturele verscheidenheid op de kleine of middelgrote nationale markten van de Europese Unie. Dat type van financiering diversifieert de financieringsbronnen en laat toe een te grote afhankelijkheid van overheidssubsidies te voorkomen.

Zij beklemtonen dat die verplichte private investeringen noodzakelijk zijn in de Franse Gemeenschap om de talenten op de markt te behouden die door de omvang van de Franse investeringen zouden kunnen worden aangetrokken, teneinde onder andere te vermijden dat een professionele migratie naar de grote naburige markt in België een schaarste creëert die een lokale toename van de kostprijs dreigt te veroorzaken, wat ook de culturele verscheidenheid zou schaden.

Zij betwisten ook het argument van Disney dat de bestreden hervorming van de bijdrage aan de audiovisuele productie de buitenlandse uitgevers ertoe zou kunnen dwingen de markt van de Franse Gemeenschap te verlaten.

A.37.7. PRO SPERE e.a. zetten uiteen dat sommige van de door Netflix en Disney voorgestelde prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie niet noodzakelijk zijn, ofwel omdat het antwoord op die vragen zich reeds in het arrest *Unión de Televisións Comerciales Asociadas (UTECA)* bevindt, ofwel omdat zij de modaliteiten voor de totstandkoming van de bestreden decretale normen betreffen, die het Hof niet vermag te onderzoeken.

Zij zijn bovendien van mening dat de door Netflix gesuggereerde prejudiciële vraag over de elementen die in aanmerking moeten worden genomen om de evenredigheid van een bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU toegelaten financiële bijdrage te beoordelen, moet worden geherformuleerd opdat daarin wordt verwezen naar het doel van culturele verscheidenheid dat door de bestreden bepalingen wordt nagestreefd, alsook naar het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 oktober 2005, dat het Hof van Justitie moet betrekken bij de interpretatie van het voormelde artikel 13, lid 2, en van de culturele doelstelling welke die bepaling nastreeft.

A.38.1. EFAD verdedigt ook het evenredige karakter van de bestreden maatregelen. Zij leidt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie af dat Netflix, om aan te tonen dat de bestreden wetskrachtige maatregelen onevenredig zijn, concreet moet aantonen dat de Franse Gemeenschap andere maatregelen had kunnen nemen om de culturele doelstelling op even efficiënte wijze te bereiken.

A.38.2. EFAD zet uiteen dat de verzoekende partij niet aantoont dat het percentage van 9,5 % onevenredig is, in zoverre een minder hoog percentage de Franse Gemeenschap zou toelaten het doel te bereiken dat zij binnen het in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU gedefinieerde kader nastreeft.

Zij merkt ten eerste op dat de evenredigheid van dat percentage moet worden beoordeeld ten aanzien van de bijdragecapaciteit van diegenen die de bestreden bijdrage verschuldigd zijn, van het gedrag van de uitgevers van diensten in verhouding tot de betrokken audiovisuele markt, en van het culturele diversiteitsbeleid dat aan de basis van de bijdrage ligt. Zij is in dat opzicht van mening dat het pertinent en in overeenstemming met het bij artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU uitgewerkte kader is om het bestreden bijdragepercentage toe te passen op de omzet van de uitgevers van diensten op wie dat percentage betrekking heeft.

EFAD is daarentegen van mening dat de omvang van de audiovisuele productiemarkt van de Franse Gemeenschap, het aandeel van het budget van de bijdrageplichtigen dat die laatsten besteden aan hun investeringen of het niveau van de vergelijkbare bijdragen die worden geïnd door andere lidstaten van de Europese Unie geen nuttige parameters vormen om de evenredigheid van het bestreden percentage te beoordelen. Zij twijfelt aan het reële karakter van de schadelijke economische of commerciële gevolgen die door de verzoekende partij worden aangevoerd en relateert, op basis van cijfers, de weerslag van het bestreden percentage op de situatie van de verzoekende partij, en beklemtoont daarbij met name dat de bijdrage de vorm van een investering kan aannemen die inkomsten op andere markten kan genereren en dat elke bijdrageplichtige volledig vrij is om, op basis van zijn redactionele beleid het genre en het onderwerp van de audiovisuele werken te kiezen waarin hij in dat kader wil investeren. Zij merkt ook op dat de toetsing van de evenredigheid waartoe het Hof wordt verzocht over te gaan geen rekening moet houden met de eventuele gevolgen die de bestreden decreetsbepaling zou veroorzaken op de markt van andere lidstaten van de Europese Unie.

Zij voegt eraan toe dat, zelfs als het percentage van 9,5 % onevenredig zou worden bevonden, die vaststelling niet zou toelaten de andere schijven van het bij artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021 bepaalde tarief te vernietigen.

A.39.1. V.O.F.T.P. voert aan dat de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie beschreven in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

A.39.2. Zij zet ten eerste uiteen dat de bestreden bijdrage een legitiem doel nastreeft, namelijk de ondersteuning en de stimulering van de culturele en taalontwikkeling in de lokale audiovisuele producties en dat dat doel fundamenteel is voor het behoud van de culturele identiteit van de Belgische audiovisuele sector in elk van de drie Gemeenschappen, maar ook voor de democratische structuur van de samenleving. Volgens V.O.F.T.P. laat de bestreden bijdrage ook toe te vermijden dat een onevenredige concentratie van de buitenlandse bedrijven uit de technologische en mediasector de lokale audiovisuele industrie sterk aantast.

Zij zet vervolgens uiteen dat de in het geding zijnde bijdrageverplichting een evenredige maatregel is. Zij merkt op dat het Parlement van de Franse Gemeenschap rekening heeft gehouden met de waarde van gelijkaardige bijdragen die in andere lidstaten van de Europese Unie worden gevraagd, teneinde een tarief vast te stellen dat is aangepast aan de specifieke situatie van de aanbieders van televisiediensten op de markt van de Franse Gemeenschap, alsook aan de noden en kenmerken van de audiovisuele productiemarkt. V.O.F.T.P. merkt ook op dat de regels die van toepassing zijn op de ondernemingen die de bijdrage verschuldigd zijn die laatste toelaten zich aan de verplichting aan te passen. De vereniging wijst in het bijzonder naar de rol van de begeleidingscomités en de mogelijkheid om de uitvoering van de bijdrageverplichting in zekere mate uit te stellen.

Zij herinnert ook eraan dat de omvang van de bijdrage die verschuldigd is door een uitgever die, zoals de verzoekende partij, buiten de Franse Gemeenschap is gevestigd, afhangt van de waarde van de omzet die hij enkel op die markt heeft gemaakt. Zij voegt eraan toe dat de omstandigheid dat de bijdrage van een bepaalde uitgever aanzienlijk toeneemt door het feit dat zijn omzet aanzienlijk is gestegen, of de omstandigheid dat de Franse Gemeenschap een progressiever tarief had kunnen bedenken, niet volstaat om aan te tonen dat de omvang van die bijdrage onevenredig is.

A.39.3. V.O.F.T.P. is bovendien van mening dat de ontstentenis van een voorafgaande impactstudie niet volstaat om aan te tonen dat de omvang van de met toepassing van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 gevraagde bijdrage onevenredig is.

Zij herinnert ook eraan dat op verzoek van de actoren op de audiovisuele productiemarkt, artikel 87, derde lid, van het decreet van 7 december 2023 voorziet in de uitvoering van studies naar de gevolgen van de bestreden decreetsbepalingen.

A.39.4. V.O.F.T.P. voert ten slotte aan dat er geen prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie moeten worden gesteld, aangezien de prejudiciële vragen die de verzoekende partij voorstelt, betrekking hebben op de bestaanbaarheid van nationale maatregelen met het Unierecht, en dus uitsluitend onder de bevoegdheid van het Grondwettelijk Hof vallen.

Wat betreft de modaliteiten van de bijdrage in de vorm van een investering

A.40.1. Netflix zet uiteen dat meerdere bepalingen van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 met betrekking tot de « investeringen » die de uitgever die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is, kan laten gelden, onevenredig zijn.

A.40.2. Zij merkt in de eerste plaats op dat artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, tweede zin, van het decreet van 4 februari 2021 de bijdrageplichtige niet toelaat een investering te laten gelden in de verwerving van uitzendrechten van een reeds geproduceerd audiovisueel werk. Zij merkt evenwel op dat dat type van investering, in de vorm van licenties, door de vergoeding van de auteurs van een werk, toelaat hen ertoe aan te zetten hun werk ten dienste van de bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid verder te zetten. Zij voegt eraan toe dat dat ook een erkend – en wettelijk geregeld – financieringsmiddel van de filmproductie betreft.

In ondergeschikte orde vraagt zij het Hof om een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen over de interpretatie van het woord « proportioneel » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, teneinde te vernemen of een lidstaat van de Europese Unie die een bij die bepaling toegelaten bijdrage invoert de bijdrageplichtige kan beletten de investering in de verwerving van uitzendrechten van een reeds geproduceerd audiovisueel werk te laten gelden, zonder de in die bepaling vermelde evenredigheidsvereiste te schenden.

A.40.3. Netflix merkt in de tweede plaats op dat de definitie van de « bestelling van een programma » die is vermeld in artikel 1.3-1, § 1, 6°, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 en is vervangen bij artikel 1, 3°, van het decreet van 7 december 2023, diegene die de bij artikel 6.1.1-1, § 1, van hetzelfde decreet opgelegde bijdrage verschuldigd is, belet een investering in de bestelling van een « audiovisueel werk » te laten gelden, terwijl hij een investering in de coproductie of vooraankoop van datzelfde werk wel had kunnen laten gelden.

Zij merkt ook op dat een dergelijke bestelling toelaat meer tot de culturele verscheidenheid bij te dragen dan de bestelling van bepaalde spelprogramma's, nieuwsprogramma's en reality-tv-programma's die de voormelde bijdrageplichtigen met toepassing van artikel 1.3-1, § 1, 6°, tweede lid, van het decreet van 4 februari 2021 kunnen laten gelden.

A.40.4. Netflix betwist in de derde plaats de evenredigheid van het beginsel vermeld in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021, volgens hetwelk een investering slechts kan worden beschouwd als een bijdrage aan de audiovisuele productie overeenkomstig artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van hetzelfde decreet indien de waarde ervan identiek is aan die van de positieve economische gevolgen die zij heeft op het grondgebied van de Franse Gemeenschap.

Zij beklemtoont dat die voorwaarde erop neerkomt te eisen dat alle goederen en diensten die noodzakelijk zijn voor de productie van het betreffende audiovisuele werk in de Franse Gemeenschap worden verworven. Zij wijst op het feit dat die voorwaarde uitsluit dat elke investering in een werk dat de lokale cultuur bevordert en dat met personeel of goederen wordt geproduceerd die afkomstig zijn uit een ander grondgebied dan dat van de Franse Gemeenschap, in aanmerking wordt genomen, terwijl zij de investering aanmoedigt in lokaal geproduceerde werken die echter geenszins bijdragen tot de luister van de cultuur eigen aan die regio.

A.40.5. Netflix is van mening dat de verplichtingen die uit de voormelde regels voortvloeien niet kunnen worden verantwoord door het recht van de bijdrageplichtige om die bijdrage te vervullen via een storting aan het CCA, met toepassing van artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, tweede zin, en § 4, derde lid, van het decreet van 4 februari 2021. Zij is van mening dat dat recht meer op een sanctie dan op de toekenning van een echte keuze lijkt.

Zij merkt ook op dat de voormelde verplichtingen een incoherentie creëren, in zoverre zij niet van toepassing zijn op het CCA wanneer het de gelden die eraan worden gestort als bijdrage gebruikt.

A.41.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt ten eerste dat de verwerving van de uitzendrechten van reeds geproduceerde audiovisuele werken de audiovisuele productie niet stimuleert en dat het in aanmerking nemen van dat type investering zou ingaan tegen het nagestreefde doel, namelijk het aanmoedigen van de creatie van nieuwe culturele werken van de Franse Gemeenschap, door hergebruik aan te sporen.

A.41.2. De Regering merkt vervolgens op dat een uitgever die de bijdrage verschuldigd is de bestelling van een audiovisueel werk in de zin van artikel 1.3-1, § 1, 6°, eerste lid, a), van het decreet van 4 februari 2021 kan laten gelden als een investering in de coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken.

Zij is van mening dat de programma's die onder het begrip de « bestelling van een programma » vallen, die als investering is toegelaten, effectief de bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid van de Franse Gemeenschap kunnen aanmoedigen.

A.41.3. De Regering preciseert dat de voorwaarde met betrekking tot de economische gevolgen van de investering niet belet dat een investering in een door een buitenlandse regisseur geproduceerd televisiewerk in aanmerking wordt genomen wanneer het in de Franse Gemeenschap wordt gedraaid.

Zij voegt eraan toe dat een dergelijke voorwaarde in overeenstemming is met de lering uit het arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* van het Hof van Justitie, alsook met de bakens die door de Europese Commissie zijn uitgezet in haar mededeling van 2013 betreffende staatssteun voor films en andere audiovisuele werken (hierna : de mededeling van de Europese Commissie van 2013).

A.41.4. De Franse Gemeenschapsregering merkt op dat de twee grote vormen van bijdrage aan de audiovisuele productie die door artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, tweede zin, van het decreet van 4 februari 2021 worden voorgesteld tot doel hebben de audiovisuele productie te ondersteunen en dat de verschillen tussen die twee bijdragevormen ze niet incoherent maken.

Zij herinnert ook eraan dat elke uitgever die de bijdrage verschuldigd is de vrijheid behoudt om voor de ene of de andere vorm te kiezen, met name op basis van zijn redactionele beleid.

A.41.5. De Regering is ten slotte van mening dat het niet nodig is om prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie te stellen. Zij voegt niettemin eraan toe dat indien het Grondwettelijk Hof anders zou beslissen, de met betrekking tot het eerste middel gesuggereerde prejudiciële vragen zouden volstaan.

A.42.1. De Vlaamse Regering is van mening dat het niet in aanmerking nemen van de verwerving van de uitzendrechten van reeds geproduceerde audiovisuele werken in overeenstemming is met het doel de cultuur- en taalverscheidenheid te bevorderen, aangezien dat type van investeringen de uitgevers ertoe zou kunnen brengen altijd dezelfde succesvolle populaire producties aan het publiek aan te bieden, ten koste van hun engagement om productiegenres te ondersteunen die soms moeilijker te financieren zijn maar die onmisbaar zijn voor het behoud van de culturele verscheidenheid.

A.42.2. Wat de definitie betreft van de « bestelling van een programma » die wordt gegeven in artikel 1.3-1, § 1, 6°, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, leidt de Vlaamse Regering uit het arrest van het Hof van Justitie *United Pan-Europe Communications Belgium N.V. e.a.* af dat de bestreden regel, rekening houdend met de ruime beoordelingsvrijheid waarover de lidstaten beschikken wanneer zij de noodzaak beoordelen van een maatregel die erop is gericht de cultuur- en taalverscheidenheid van audiovisuele producties te bevorderen, als gepast en noodzakelijk kan worden beschouwd voor de verwezenlijking van die doelstelling indien hij transparant is en steunt op objectieve criteria die de voormelde verscheidenheid bevorderen en indien hij niet op basis van nationaliteit discrimineert.

A.42.3. Wat de voorwaarde betreft met betrekking tot de economische gevolgen van de investeringen, merkt de Vlaamse Regering op dat het in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde beginsel geenszins belet dat een investering in een televisiewerk dat wordt geproduceerd met de medewerking van personen die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd in aanmerking wordt genomen.

Zij herinnert evenwel eraan dat de richtlijn 2010/13/EU ook een economisch doel nastreeft dat inherent is aan het doel ervan op cultureel en taalkundig vlak en dat de bestreden bepalingen niet alleen ertoe strekken een grotere verscheidenheid van audiovisuele werken aan het publiek aan te bieden maar ook om de audiovisuele sector van de Franse Gemeenschap te versterken. De Vlaamse Regering voert aan dat de bestreden voorwaarde waarborgt dat de geïnvesteerde gelden die sector ten goede komen.

Zij leidt uit het arrest van het Hof van Justitie *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* ook af dat die voorwaarde niet onevenredig is.

A.42.4. Wat de aangevoerde incoherentie van de bestreden regels betreft, is de Vlaamse Regering van mening dat de kritiek betrekking heeft op de manier waarop het CCA de opdrachten moet uitvoeren die bij het decreet van de Franse Gemeenschap van 10 november 2011 « betreffende de ondersteuning van de filmsector en de audiovisuele creatie » (hierna : het decreet van 10 november 2011) eraan zijn toegekend, een decreet waarvan

het Hof de geldigheid niet kan toetsen in het kader van het thans onderzochte beroep. Zij is van mening dat het logisch is die administratieve dienst, die onder het gezag van een minister van de Franse Gemeenschap handelt, niet aan de bestreden regels te onderwerpen, aangezien die tot doel hebben privé-investeringen in een richting te sturen die in overeenstemming is met de beleidsprioriteiten van de Franse Gemeenschap.

De Vlaamse Regering voegt eraan toe dat elke uitgever die de bijdrage verschuldigd is de vrijheid behoudt om een storting aan het CCA te doen indien hij oordeelt dat de regels die een raamwerk bieden voor de verschillende types van investeringen bedoeld in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 te strikt zijn en onverenigbaar met zijn commerciële belangen.

A.42.5. Volgens de Vlaamse Regering hoeven er geen prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie te worden gesteld. Volgens haar bestaat er geen enkele twijfel over de interpretatie van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU of over het feit dat dat artikel niet door de bestreden bepalingen wordt geschonden.

A.43.1. PRO SPERE e.a. merken op dat elke analyse van de evenredigheid van de regels met betrekking tot de investeringen die een bijdrage aan de audiovisuele productie vormen, rekening moet houden met het feit dat zij deel uitmaken van een geheel van regels met een gemeenschappelijk doel en die de bijdrageplichtige een keuze bieden uit diverse manieren om zijn verplichting te vervullen, door middel van verschillende types investeringen of aan de hand van een storting van gelden aan het CCA.

A.43.2. Zij beklemtonen dat het niet in aanmerking nemen van de aankopen van de uitzendrechten van reeds geproduceerde audiovisuele werken verantwoord wordt door de noodzaak cultureel en artistiek innoverende projecten te ondersteunen om de culturele verscheidenheid te waarborgen. Zij merken op dat dat doel ook wordt nagestreefd door de in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regel, die ertoe aanmoedigt te investeren in het schrijven van scenario's en het ontwikkelen van audiovisuele werken.

Zij beklemtonen ook dat in tegenstelling tot de verwerving van een recht om een audiovisueel werk uit te zenden dat het voorwerp is van een « vooraankoop » in de zin van artikel 1.3-1, § 1, eerste lid, 34°, van het decreet van 4 februari 2021, de verwerving van het recht om een reeds geproduceerd audiovisueel werk uit te zenden een investering is die bijdraagt aan de exploitatie van dat werk en niet aan de creatie ervan. Zij voegen eraan toe dat dat laatste type van verwerving niet kan worden beschouwd als een erkend en zeker middel om de audiovisuele productie te financieren, waarbij de culturele verscheidenheid wordt bevorderd, die even efficiënt is als de verwerving van rechten die past in het kader van een « vooraankoop ». Zij merken op dat niets waarborgt dat de begunstigden van de inkomsten uit de verkoop van uitzendrechten van reeds geproduceerde audiovisuele werken die inkomsten zullen gebruiken om andere werken te produceren.

Zij voegen eraan toe dat artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU toelaat, maar niet vereist, dat de financiële bijdrage die de lidstaten mogen opleggen de vorm aanneemt van een investering in de verwerving van uitzendrechten van een reeds bestaand audiovisueel werk.

PRO SPERE e.a. zijn van mening dat de prejudiciële vraag die volgens Netflix aan het Hof van Justitie moet worden gesteld, moet worden geherformuleerd om de in A.37.7 uiteengezette reden.

A.43.3. PRO SPERE e.a. zijn van mening dat de nieuwe definitie van de « bestelling van een programma », door de precisie ervan, ook bijdraagt aan de culturele verscheidenheid, door lokale talenten en het cultureel erfgoed van de Franse Gemeenschap tot hun recht te laten komen.

A.43.4. Wat betreft het in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde beginsel met betrekking tot de noodzakelijke economische voordelen van de investering, beklemtonen PRO SPERE e.a. dat dat beginsel toelaat te waarborgen dat de investeringen van de uitgevers die de bijdrage verschuldigd zijn effectief zullen bijdragen aan de audiovisuele industrie van de Franse Gemeenschap, en niet aan de actoren van de Franse markt ten koste van de werken die de Franstalige cultuur van België vertegenwoordigen en bevorderen. Zij merken ook op dat de door die decreetsbepaling beoogde economische gevolgen zich niet noodzakelijk moeten voordoen in de culturele sector.

Zij voegen eraan toe dat dat beginsel geen buitensporige verplichting vormt voor de investeerder die in het buitenland is gevestigd, aangezien het bedrag van zijn bijdrage afhangt van de inkomsten die hij haalt uit de diensten die hij in de Franse Gemeenschap levert.

A.44.1. EFAD merkt op dat het feit dat het voor een uitgever onmogelijk is om de verwerving van een uitzendrecht van een reeds geproduceerd werk te laten gelden in het kader van zijn bijdrage aan de audiovisuele productie reeds voortvloeide uit de vorige versie van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, zodat zelfs indien het Hof de kritiek van de verzoekende partij gegrond zou verklaren, de situatie van die uitgever vanuit dat oogpunt identiek zou blijven.

EFAD merkt op dat die onmogelijkheid te verantwoorden valt doordat de decreetgever ernaar streeft om steun mogelijk te maken aan de creatie van nieuwe werken teneinde de culturele verscheidenheid te beschermen, alsook door de vaststelling dat de verwerving van een uitzendrecht van een reeds geproduceerd werk veel minder grote gevolgen heeft voor de actoren van de audiovisuele productiemarkt.

A.44.2. EFAD merkt op dat het in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde beginsel, dat betrekking heeft op de noodzakelijke economische voordelen van de investering, reeds geformuleerd was in de vorige versie van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021.

Zij voert aan dat de verplichting om economische voordelen te waarborgen voor de aanbieders van diensten die in de Franse Gemeenschap gevestigd zijn een gepast middel is om de ontwikkeling van de audiovisuele sector te waarborgen, dat nuttig werd geacht voor de bescherming van de culturele verscheidenheid. Zij merkt ook op dat die verplichting niet inhoudt dat wordt geëist dat alle uitgaven voor de productie van een audiovisueel werk, die vaak een internationale coproductie is, in de Franse Gemeenschap worden gedaan.

Het « derde onderdeel »

A.45. Volgens Netflix zijn sommige regels die bepalen welke investeringen de uitgever die de bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 opgelegde bijdrage verschuldigd is, kan laten gelden om te voldoen aan zijn verplichting niet bestaanbaar met de evenredigheidsvereiste vermeld in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

Wat betreft artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021

A.46.1. Netflix is van mening dat het noch gepast, noch noodzakelijk is om een uitgever die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is te verbieden zijn deelname in de coproductie of de vooraankoop van audiovisuele werken waartoe werd besloten ter uitvoering van een verplichting opgelegd door een andere financiële bijdrageregeling bedoeld in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU te laten gelden als investering.

Zij is van mening dat dat verbod niet bestaanbaar is met artikel 13, lid 3, van die richtlijn, dat een lidstaat van de Europese Unie die een financiële bijdrage invoert ten laste van de aanbieders van mediadiensten die onder zijn bevoegdheid vallen, verplicht om rekening te houden met alle financiële bijdragen die zijn opgelegd door de lidstaten waarvan het publiek de doelgroep van de voormelde aanbieders is. Zij is van mening dat dat verbod neerkomt op een beperking van het recht op het vrij verrichten van diensten teneinde een doel te bereiken dat de wetgeving van een andere lidstaat van de Europese Unie reeds toelaat te bereiken.

A.46.2. In ondergeschikte orde vraagt de verzoekende partij het Hof om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie over de interpretatie van het woord « proportioneel » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, teneinde te vernemen of de lidstaat van de Europese Unie die een bij die bepaling toegelaten bijdrage invoert diegene welke die bijdrage verschuldigd is, kan beletten een investering in de coproductie of de vooraankoop gedaan ter uitvoering van een door een andere lidstaat van de Europese Unie uitgevaardigde verplichting te laten gelden.

A.47.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat het bekritiseerde verbod verantwoord is door het streven ervoor te zorgen dat de bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 opgelegde bijdrage effectief dient ter bevordering van de cultuur van de Franse Gemeenschap, en niet van de cultuur eigen aan andere lidstaten van de Europese Unie die een veel groter publiek hebben.

A.47.2. De Regering is van mening dat het niet nodig is om de door Netflix gesuggereerde prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie te stellen en dat, indien het Hof anders zou beslissen, de met betrekking tot het eerste middel gesuggereerde prejudiciële vragen zouden volstaan.

A.48. Volgens de Vlaamse Regering is het in het geding zijnde verbod zowel geschikt als noodzakelijk om de door de Franse Gemeenschapsregering vermelde reden.

A.49.1. PRO SPERE e.a. beklemtonen dat het bestreden verbod tot doel heeft een dubbele valorisatie van dezelfde gelden te voorkomen en nieuwe investeringen te bevorderen die worden berekend op basis van een omzet die nog niet door een andere lidstaat van de Europese Unie in aanmerking werd genomen.

A.49.2. Zij zijn van mening dat er geen prejudiciële vragen zoals die welke door Netflix worden gesuggereerd aan het Hof van Justitie dienen te worden gesteld.

A.50.1. EFAD merkt op dat het bestreden verbod reeds in de vorige versie van artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021 was vermeld, zodat zelfs indien het Hof de kritiek van de verzoekende partij gegrond zou bevinden, haar situatie vanuit dat oogpunt identiek zou blijven.

A.50.2. Zij voegt eraan toe dat dat verbod verantwoord is door het nagestreefde culturele doel, aangezien het toelaat de efficiëntie te beschermen van de verschillende regelingen ter bevordering van de culturele verscheidenheid die in de twee andere Gemeenschappen van België of in andere lidstaten van de Europese Unie zijn ingevoerd.

EFAD betwist ook dat het bestreden verbod niet bestaanbaar zou zijn met artikel 13, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU. Zij beklemtoont dat de in de tweede zin van dat artikel vermelde verplichting gericht is op de lidstaat op het grondgebied waarvan een aanbieder van mediadiensten is gevestigd, en dat die Unierechtelijke verplichting correct is omgezet door artikel 6.1.1-1, § 2, vijfde lid, van het decreet van 4 februari 2021.

A.51. Om de in A.39.4 vermelde reden voert V.O.F.T.P. aan dat de door de verzoekende partij gesuggereerde prejudiciële vraag niet aan het Hof van Justitie dient te worden gesteld.

Wat betreft artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021

A.52. Netflix is van mening dat het niet gepast, noch noodzakelijk is om een uitgever die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is en die liever bijdraagt door te investeren dan door gelden aan het CCA te storten, te verplichten om minstens 35 % van zijn bijdrage te investeren in de coproductie of de vooraankoop van « audiovisueel werk van Belgisch Franstalig initiatief ».

Volgens haar is het, teneinde de cultuur van de Franse Gemeenschap te promoten, noch gepast noch noodzakelijk om werken te bevorderen die integraal of hoofdzakelijk in de Franse taal moeten worden uitgevoerd, en waarbij regisseurs en acteurs moeten zijn betrokken die de nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie en een contract naar Belgisch recht hebben. Zij is van mening dat de definitie van « onafhankelijk producent » vermeld in artikel 1.3-1, eerste lid, 36°, van het decreet van 4 februari 2021 het onevenredige karakter van de bestreden verplichting versterkt.

A.53. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat het begrip « Belgisch Franstalig audiovisueel werk » dermate ruim is dat het een werk zou kunnen dekken dat buiten de Franse Gemeenschap wordt geproduceerd maar waarbij een regisseur, een scenarist of een acteur betrokken is van wie de rechten en verplichtingen worden bepaald in een contract naar Belgisch recht.

Zij voegt eraan toe dat het argument afgeleid uit de definitie van « onafhankelijk producent » onontvankelijk is aangezien het beroep tot vernietiging geen betrekking heeft op artikel 1.3-1, eerste lid, 36°, van het decreet van 4 februari 2021.

A.54. De Vlaamse Regering voert aan dat de kritiek van Netflix onontvankelijk is omdat die, in essentie, is gericht tegen de elementen van de definitie van « audiovisueel werk van Belgisch Franstalig initiatief » die zich in de bijlagen van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 29 maart 2012 « betreffende de steun voor creatie » (hierna : het besluit van 29 maart 2012) bevinden, hetzij tegen één van de aspecten van de definitie van « onafhankelijk producent » die niet werd gewijzigd bij het decreet van 7 december 2023.

A.55. PRO SPERE e.a. merken op dat het beroep van Netflix geen betrekking heeft op de definitie van « audiovisueel werk van Belgisch Franstalig initiatief » vermeld in artikel 1.3-1, eerste lid, 23°, van het decreet van 4 februari 2021, zoals vervangen bij artikel 1, 8°, van het decreet van 7 december 2023 en dat de door Netflix

geformuleerde kritiek betrekking heeft op de elementen van die definitie die zich in de bijlagen van het besluit van 29 maart 2012 bevinden.

Zij beklemtonen bovendien dat de verplichting vermeld in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 ertoe dient de audiovisuele productiesector van de Franse Gemeenschap te versterken door de investeringen van de uitgevers van televisiediensten te sturen in de richting van producties die specifiek de cultuur en de taal van de Franse Gemeenschap valoriseren, waarbij aan die uitgevers de mogelijkheid wordt gelaten om het grootste deel van hun investeringen aan internationale coproducties te wijden. Zij merken op dat de Europese Commissie, tijdens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023, uitdrukkelijk heeft verklaard dat de bestreden verplichting in overeenstemming was met de lering uit het voormelde arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)*.

A.56. EFAD verwijst ook naar die opmerking van de Europese Commissie en voegt eraan toe dat die laatste vergelijkbare, en zelfs strengere, regels heeft aanvaard die zijn aangenomen door andere lidstaten van de Europese Unie. Zij merkt ook op dat het decreet van 7 december 2023 de definitie van « onafhankelijk producent » niet wijzigt.

A.57. V.O.F.T.P. beklemtoont ook dat het « audiovisuele werk van Belgisch Franstalig initiatief » wordt gedefinieerd in een bepaling van het decreet van 4 februari 2021, die niet door het beroep tot vernietiging wordt beoogd en in de bijlagen van een besluit van de Franse Gemeenschapsregering, zodat het Hof niet bevoegd is om zich daarover uit te spreken.

Zij voegt eraan toe dat de uitgevers van televisiediensten vrij blijven om hun bijdrageverplichting te vervullen door gelden te storten aan het CCA.

Wat betreft artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021

A.58.1. Netflix is van mening dat het evenmin gepast noch noodzakelijk is om de valorisatie van investeringen in het schrijven van scenario's en in de ontwikkeling van audiovisuele werken enkel toe te laten gelden indien de scenarist een contract naar Belgisch recht heeft.

Zij beklemtoont dat een scenarist die is aangeworven op grond van een overeenkomst naar Belgisch recht de cultuur van de Franse Gemeenschap niet noodzakelijkerwijze beter zal bevorderen dan een scenarist wiens overeenkomst door een ander recht wordt geregeld. Volgens haar druist de bestreden regeling ook in tegen de vrijheid van ondernemen, erkend bij artikel 16 van het Handvest, en tegen de vrijheid van de partijen om het recht te kiezen dat hun overeenkomst beheerst, erkend bij artikel 3 van de verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 « inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) » (hierna : de verordening (EG) nr. 593/2008).

A.58.2. In ondergeschikte orde vraagt de verzoekende partij het Hof om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie over de interpretatie van het woord « proportioneel » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, teneinde te vernemen of een lidstaat van de Europese Unie die een bij die bepaling toegelaten bijdrage oplegt, diegene welke die bijdrage verschuldigd is, kan verbieden om een investering in een activiteit geregeld door overeenkomsten die niet door het recht van die lidstaat worden beheerst te laten gelden, zonder de in die bepaling vermelde evenredigheidsvereiste te schenden.

A.59.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt in de eerste plaats dat de bestreden regel is opgenomen in het besluit van 29 maart 2012.

Zij merkt vervolgens op dat de bij artikel 3 van de verordening (EG) nr. 593/2008 erkende vrijheid niet absoluut is en dat de bestreden bepaling de partijen bij een scenaristenovereenkomst niet belet vrij te kiezen welk recht hun overeenkomst beheerst.

A.59.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het niet nodig is om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie en dat, indien het Grondwettelijk Hof anders zou beslissen, de met betrekking tot het eerste middel gesuggereerde prejudiciële vragen zouden volstaan.

A.60. De Vlaamse Regering voert aan dat die door Netflix geformuleerde kritiek ook onontvankelijk is omdat die, in essentie, is gericht tegen de elementen van de definitie van « Belgisch Franstalig audiovisueel werk » die zich in de bijlagen van het besluit van 29 maart 2012 bevinden.

A.61.1. PRO SPERE e.a. merken op dat de bestreden regel een gunstige omgeving beoogt te creëren die gunstig is voor het ontstaan en het voortbestaan van een kweekvijver voor talenten in de Franse Gemeenschap. Zij voeren aan dat die maatregel niet alleen bijdraagt aan de juridische bescherming van scenaristen wat met name hun auteursrechten betreft, maar ook aan de culturele verscheidenheid door producenten aan te sporen beroepsbeoefenaars aan te nemen die actief deelnemen in de creatie van de lokale cultuur.

Zij beklemtonen dat artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021 vooral een interessant financieel voordeel biedt aan de uitgever die een audiovisueel werk financiert waarvan de scenarist is aangeworven op grond van een contract naar Belgisch recht, door hem toe te laten eenzelfde investering tegen het dubbele van het bedrag mee te rekenen. Zij merken op dat die bepaling de uitgever die de bijdrage verschuldigd is evenwel niet verbiedt om in een scenario te investeren dat is geschreven ter uitvoering van een overeenkomst die door een ander recht wordt beheerst.

A.61.2. PRO SPERE e.a. zijn van mening dat er geen prejudiciële vragen zoals die welke zijn gesuggereerd door Netflix aan het Hof van Justitie moeten worden gesteld.

A.62.1. V.O.F.T.P. beklemtoont dat de bestreden bepaling de uitgever die de bijdrage verschuldigd is slechts een mogelijkheid biedt, maar geenszins verplicht om te investeren in de uitwerking van audiovisuele werken waarvan de scenarist is aangeworven met een overeenkomst naar Belgisch recht.

Zij merkt ook op dat de uitgever vrij blijft om zijn bijdrageverplichting te vervullen door gelden aan het CCA te storten.

A.62.2. Om de in A.39.4 vermelde reden, is V.O.F.T.P. van mening dat de door de verzoekende partij gesuggereerde prejudiciële vraag niet aan het Hof van Justitie moet worden gesteld.

Het « vierde onderdeel »

A.63. Volgens Netflix doen sommige bestreden bepalingen verschillen in behandeling ontstaan die niet bestaanbaar zijn met de vereiste van niet-discriminatie vermeld in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

Wat betreft artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 en artikel 87 van het decreet van 7 december 2023

A.64.1. Netflix merkt op dat de tarieven van de bijdrage aan de audiovisuele productie die bepaald zijn in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 en in artikel 87, tweede lid, van het decreet van 7 december 2023 onder uitgevers van niet-lineaire televisiediensten verschillen in behandeling doen ontstaan op basis van het bedrag van hun omzet. Volgens haar zijn die verschillen in behandeling niet redelijk verantwoord.

Zij beklemtoont dat die tarieven niet voorzien in de verdeling in schijven van de omzet van de bijdrageplichtige, zodat het toegepaste percentage betrekking heeft op het volledige omzetcijfer. Zij merkt ook op dat de progressie van het bijdragepercentage niet lineair is, zodat de last die aan de uitgevers wordt opgelegd niet evenredig is met hun bijdragecapaciteit. Zij leidt daaruit af dat een kleine toename van de omzet kan leiden tot een onevenredige verhoging van het verschuldigde bijdragebedrag.

Netflix is van mening dat enkel de eerste lijn van de tarieven, die elke uitgever van wie de omzet lager is dan 700 000 euro vrijstelt van bijdrage, verantwoord is door artikel 13, lid 6, van de richtlijn 2010/13/EU. De verzoekende partij ziet voor de verschillen die voortvloeien uit de andere lijnen van de tarieven daarentegen niet de minste verantwoording die verenigbaar is met het door het bestreden decreet nagestreefde doel. Zij voegt eraan toe dat geen enkele ernstige en precieze analyse werd uitgevoerd vooraleer die tarieven werden aangenomen.

A.64.2. Indien het Hof niet overtuigd is van de voorgaande argumenten, verzoekt Netflix het Hof om een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen over de draagwijdte van de vereiste van niet-discriminatie vermeld in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, teneinde te bepalen of de voormelde tarieven bestaanbaar

zijn met die bepaling in zoverre het bedrag van de bijdrage aan de audiovisuele productie opgelegd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 wordt bepaald met toepassing op de volledige omzet van een percentage waarvan de waarde toeneemt naarmate de omzet toeneemt.

A.65.1. Disney verwijt de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 dat zij een discriminerend verschil in behandeling doen ontstaan tussen twee categorieën van uitgevers van niet-lineaire televisiediensten : enerzijds, diegenen die op het grondgebied van de Franse Gemeenschap zijn gevestigd en die aanzienlijke investeringen kunnen doen in de lokale audiovisuele productie en, anderzijds, diegenen die niet onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen en die, wegens hun redactioneel beleid en hun internationale omvang veel minder in staat zijn dergelijke investeringen te doen.

Zij voert ook aan dat artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, zoals gewijzigd bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, een discriminerend verschil in behandeling doet ontstaan tussen twee categorieën van uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die investeren in de coproductie of de vooraankoop van Europese audiovisuele werken : enerzijds, diegenen van wie de investeringen voldoen aan de voorwaarden vermeld in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, en tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 en, anderzijds, diegenen van wie de investeringen niet daaraan voldoen.

A.65.2. Disney beklemtoont dat de richtlijn 2010/13/EU niet toelaat duidelijk te bepalen hoe moet worden nagegaan of een financiële bijdrage bedoeld in artikel 13, lid 2, van die richtlijn niet discriminerend is.

Zij verzoekt het Hof dus een prejudiciële vraag over de interpretatie van die bepaling aan het Hof van Justitie te stellen, om te kunnen bepalen of het niet discriminerend is de aanbieders van mediadiensten uit een andere lidstaat van de Europese Unie te verplichten om in Europese audiovisuele werken met lokale inhoud te investeren, en of het niet discriminerend of onevenredig is geen rekening te houden met het feit dat die aanbieders van diensten reeds elders hebben bijgedragen, via investeringen of stortingen, aan de productie van Europese audiovisuele werken.

A.66.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt in de eerste plaats dat de logica van de bekritiseerde tarieven in overeenstemming is met de geest van artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU, zoals blijkt uit de regel vermeld in de eerste zin van de zesde paragraaf ervan.

Zij beklemtoont vervolgens dat de vaste kosten van de uitgever van een niet-lineaire televisiedienst waarvan het aantal gebruikers, en dus de omzet, hoog is, vergelijkbaar zijn met die van de uitgever van eenzelfde dienst met een minder groot aantal gebruikers. Zij leidt daaruit af dat het aandeel van de ontvangen inkomsten dat die eerste kan aanwenden voor investeringen groter is dan het aandeel dat de uitgever kan aanwenden van wie de omzet minder groot is om reden dat hij een kleiner aantal gebruikers heeft.

De Regering merkt ten slotte op dat tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen werd onderstreept dat de Europese Commissie de betwiste tarieven heeft gevalideerd.

A.66.2. De Franse Gemeenschapsregering voegt eraan toe dat het niet nodig is een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen en dat indien het Hof anders zou beslissen, de prejudiciële vragen zoals zij werden gesuggereerd met betrekking tot het eerste middel zouden volstaan.

A.67.1. De Vlaamse Regering is van mening dat het redelijk verantwoord is om de grootte van de bijdrage aan de audiovisuele productie te laten afhangen van de waarde van de omzet van de uitgever. Zij voert aan dat de waarde van de vaste kosten van een uitgever van niet-lineaire televisiediensten losstaat van het aantal abonnees en dat de toename van dat aantal bijgevolg de winstmarge van de uitgever en de omvang van de beschikbare financiële middelen voor investering vergroot.

Zij leidt uit artikel 13, lid 6, van de richtlijn 2010/13/EU af dat de opstellers van artikel 13, lid 2, van die richtlijn ook van mening waren dat een lagere omzet impliceert dat er minder grote capaciteit is om in de audiovisuele productie te investeren.

De Vlaamse Regering is van mening dat de andere kritieken van Netflix van louter feitelijke of beleidsmatige aard zijn.

A.67.2. Om de in A.42.5 vermelde reden voert de Vlaamse Regering aan dat geen prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie moeten worden gesteld.

A.68. PRO SPERE e.a. zijn van mening dat de door Netflix gesuggereerde prejudiciële vraag moet worden geherformuleerd om met name erin te verwijzen naar het doel van culturele verscheidenheid dat het bestreden decreet nastreeft, alsook naar het voormelde Verdrag van 20 oktober 2005.

A.69. EFAD beklemtoont dat een bijdrageplichtige die een grotere omzet heeft noodzakelijkerwijs een grotere bijdragecapaciteit heeft, zodat het legitiem, economisch rationeel en niet-discriminerend is om hem een hoger bijdragepercentage op te leggen. Zij merkt op dat de Europese Commissie geen bezwaren heeft gemaakt over de progressiviteit van de door Netflix bekritiseerde tarieven.

A.70. Om de in A.39.4 vermelde reden moet volgens V.O.F.T.P. de door de verzoekende partij gesuggereerde prejudiciële vraag niet worden gesteld.

Wat betreft artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021

A.71. Netflix voert aan dat de nieuwe definitie van « bestelling van een programma » een verschil in behandeling doet ontstaan tussen de uitgevers van lineaire televisiediensten en de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten, in zoverre enkel de eersten via investeringen van dat type aan de audiovisuele productie zouden kunnen bijdragen.

A.72. EFAD merkt op dat de bestreden bepaling een uitgever van niet-lineaire televisiediensten niet verbiedt om dezelfde investeringen in de bestelling van programma's te doen als uitgevers van lineaire diensten.

Wat betreft het derde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 16, 19 en 23 van de Grondwet, van de artikelen 11, 13, 16, 17 en 20 van het Handvest en van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en met de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht

De vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van de media

A.73.1. Netflix voert aan dat de bestreden bepalingen op een niet-redelijk verantwoorde wijze de bij artikel 19 van de Grondwet en artikel 11 van het Handvest gewaarborgde vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van de media beperken van de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die niet onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen maar die het publiek van de Franse Gemeenschap als doelgroep hebben om er inkomsten uit te halen.

A.73.2. Zij zet uiteen dat de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie uitgevaardigd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 die uitgevers ertoe dwingt te investeren in de productie, de verwerving of de bestelling van een zeer beperkt aantal categorieën van audiovisuele programma's die lokaal zijn geproduceerd.

Netflix is van mening dat die investeringsverplichting, in combinatie met de beperkte capaciteiten van de audiovisuele sector van de Franse Gemeenschap, afbreuk doet aan de autonomie van de betrokken uitgevers in zoverre die verplichting hen dwingt om audiovisuele programma's uit te zenden die niet overeenstemmen met hun redactionele keuzes noch met de vraag van hun abonnees.

A.73.3. De verzoekende partij beklemtoont dat de mogelijkheid voor die uitgevers om te voldoen aan hun verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie door gelden te storten aan het CCA, zonder tegenprestatie, de beperking van hun vrijheden niet kan verantwoorden, aangezien die storting afbreuk doet aan hun vrijheid van ondernemen en hun recht op eigendom.

Zij merkt ook op dat die beperking onevenredig is en zij verwijst daaromtrent naar de uiteenzetting van het tweede middel.

Zij voegt eraan toe dat de bestreden bepalingen een louter economisch doel hebben. Zij is bovendien van mening dat de bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid in de Franse Gemeenschap de ernst van de

afbreuk die de betwiste maatregelen aan de vrijheid van meningsuiting doen niet kan verantwoorden aangezien niet is aangetoond dat die maatregelen daartoe strikt noodzakelijk zijn.

A.74. Disney ondersteunt het standpunt van Netflix, met een gelijkaardige argumentatie als die van de verzoekende partij.

Zij merkt ook op dat elke storting van gelden die een uitgever van televisiediensten aan het CCA doet de middelen waarover hij zal beschikken om de audiovisuele programma's te produceren die hij wenst uit te zenden in dezelfde mate vermindert.

A.75.1. Volgens de Franse Gemeenschapsregering komt de kritiek van Netflix neer op het bekritisieren van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, alsook van de lering uit het arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* van het Hof van Justitie, die toelaten dat een verplichting wordt opgelegd om aan de audiovisuele productie bij te dragen teneinde de cultuur- en taalverscheidenheid te bevorderen, zowel via investeringen als via de storting van geld aan een fonds.

A.75.2. Voor het overige betwist de Regering elke aantasting van de redactionele autonomie van diegenen die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd zijn.

Zij merkt op dat de decretale regels die de types investeringen bepalen die een uitgever van niet-lineaire televisiediensten voor zijn bijdrageverplichting kan laten gelden hem een grote keuze laten. Zij relateert de draagwijdte van de door Netflix en Disney bekritiseerde beperkingen en beklemtoont met name dat de voormelde regels noch op de inhoud, noch op de duur van de programma's betrekking hebben, dat de programmering van een niet-lineaire dienst in elk geval flexibeler is dan die van een lineaire dienst en dat artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 elke uitgever toelaat de uitvoering van zijn jaarlijkse bijdrageverplichting twee keer uit te stellen.

Zij voegt eraan toe dat de uitgever die niet via investeringen aan zijn bijdrageverplichting wenst te voldoen, vrij blijft om gelden aan het CCA te storten. Zij merkt op dat artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU de Franse Gemeenschap niet ertoe dwingt om in een dergelijk alternatief te voorzien, maar dat deze de bewegingsruimte van de betrokken uitgevers vergroot.

A.75.3. De Franse Gemeenschapsregering zet ten slotte uiteen dat indien het Hof zou oordelen dat de bestreden bepalingen de vrijheid van meningsuiting van de voormelde uitgevers beperken, het die beperking alleszins als zijnde gepast en noodzakelijk zouden moeten beoordelen voor de bevordering van de productie en de creatie van audiovisuele werken die de cultuur- en taalverscheidenheid in de Franse Gemeenschap waarborgen.

De Regering herinnert daaromtrent eraan dat de betrokken uitgever die niet wenst over te gaan tot investeringen zoals in de zin van de bestreden bepalingen een storting kan doen aan het CCA kan storten om aan zijn bijdrageverplichting te voldoen, dat de uitvoering van die verplichting twee keer kan worden uitgesteld, dat zij in tal van gevallen aan een derde vennootschap kan worden toevertrouwd, dat de bestreden bepalingen een grote keuze aan investeringen toelaten, dat het bedrag van de bijdrage slechts progressief zal toenemen tijdens de eerste jaren, en dat de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector de nieuwe regels zal evalueren aan het einde van het jaar 2025 en aan het einde van het jaar 2028. De Regering verantwoordt de evenredigheid van de bestreden maatregelen ook door het bestaan van begeleidingscomités en door de mogelijkheid voor de betrokken uitgevers om met die diensten overeenkomsten te sluiten over de oriëntatie van hun investeringen.

De Regering beklemtoont ook dat de doelstelling van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, in het kader waarvan de bestreden bepalingen passen, erin bestaat de cultuur- en taalverscheidenheid te beschermen en enge redactionele keuzes en een beperking van het aanbod te voorkomen.

A.76.1. De Vlaamse Regering zet in de eerste plaats uiteen dat de bestreden bepalingen de vrijheid van meningsuiting van de betrokken uitgevers niet beperken.

Zij merkt op dat de uitgevers van televisiediensten volledig vrij blijven om de producties te kiezen waarin zij wensen te investeren in het bij die bepalingen gedefinieerde kader, en dat die bepalingen geenszins afbreuk doen aan hun redactionele vrijheid.

A.76.2. De Vlaamse Regering zet in de tweede plaats uiteen dat zelfs indien de bestreden regels als een beperking van de vrijheid van meningsuiting van de betrokken uitgevers zouden kunnen worden beschouwd, zij alleszins redelijk verantwoord zijn.

Zij beklemtoont dat de bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid van de audiovisuele producties die de bestreden bepalingen nastreven een doelstelling is die artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU ook nastreeft, en die het Hof van Justitie reeds als legitiem en van algemeen belang heeft beoordeeld. Zij herinnert eraan dat de overheden over een ruime beoordelingsvrijheid beschikken wanneer zij beoordelen of het noodzakelijk is de vrijheid van meningsuiting buiten het domein van het beleid te beperken.

De Vlaamse Regering zet bovendien uiteen dat de bestreden regels noodzakelijk en evenredig zijn. Zij voert aan dat de twee vormen die de betwiste financiële bijdrage met toepassing van artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 kan aannemen maatregelen zijn die toelaten de cultuur en de taal van de Franse Gemeenschap te promoten, de cultuur- en taalverscheidenheid van de audiovisuele producties te vergroten en de culturele verscheidenheid van de niet-lineaire audiovisuele mediadiensten te versterken. De Regering merkt op dat die maatregelen voorkomen dat die laatste media hun producties tot de Angelsaksische cultuur beperken.

De Vlaamse Regering voegt eraan toe dat zij reeds met betrekking tot het tweede middel heeft aangetoond dat de bestreden regels over de investeringen niet discriminerend zijn.

A.77.1. In hoofdorde merkt EFAD op dat het derde middel, in zoverre het gericht is tegen het beginsel zelf van de verplichting om via investeringen of via een storting van gelden aan het CCA aan de audiovisuele productie bij te dragen, onontvankelijk is, aangezien die regels reeds in de eerdere versie van het decreet van 4 februari 2021 waren vermeld.

A.77.2. In ondergeschikte orde zet EFAD uiteen dat de bestreden bepalingen geen afbreuk doen aan de vrijheid van meningsuiting van de uitgevers van televisiediensten.

Zij merkt in de eerste plaats op dat die bepalingen de uitgevers van televisiediensten die met toepassing van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 aan de audiovisuele productie moeten bijdragen niet verplichten om te investeren in audiovisuele werken die zij niet voor uitzending zouden hebben gekozen. Zij beklemtoont dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, van dat decreet beschreven investeringen voor die uitgevers slechts een van de twee manieren zijn om te voldoen aan een verplichting waarin bij de richtlijn 2010/13/EU is voorzien en waarvan Netflix de geldigheid niet betwist.

EFAD merkt in de tweede plaats op dat de bestreden bepalingen de voormelde uitgevers die ervoor kiezen de voormelde investeringen te doen niet verplichten om de dankzij die investeringen geproduceerde programma's uit te zenden.

Zij merkt ten slotte op dat zelfs als de bestreden bepalingen als een beperking van de vrijheid van meningsuiting zouden kunnen worden beschouwd, die alleszins verantwoord is door de doelstelling van algemeen belang die zij nastreeft, namelijk het behoud van de culturele verscheidenheid en de bescherming van de cultuur van de Franse Gemeenschap. Zij merkt ook op dat de regels die de financiering van unieke en gevarieerde audiovisuele werken mogelijk maken, de effectiviteit van de vrijheid van meningsuiting versterken.

A.78.1. Volgens V.O.F.T.P. beperken de bestreden bepalingen de vrijheid van meningsuiting niet.

Zij merkt op dat die bepalingen een ruime keuze aan investeringen laten en dat de verplichting voor de uitgevers die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd zijn om 35 % van hun investeringen voor te behouden aan de coproductie van audiovisueel werk van Belgisch Franstalig initiatief geen verplichting inhoudt om uitsluitend met Franstalige producenten samen te werken. Zij merkt ook op dat de bestreden bepalingen die uitgevers niet verbieden om in bestaande audiovisuele werken of in de exclusieve productie van nieuwe werken te investeren. Zij voegt eraan toe dat de bestreden bepalingen, in plaats van een redactioneel beleid op te leggen, juist pluralisme bevorderen door de lokale audiovisuele productie.

A.78.2. V.O.F.T.P. merkt ook op dat, gelet op het feit dat het recht op vrijheid van meningsuiting en een gevarieerd medialandschap een essentieel bestanddeel vormen van de Belgische constitutionele identiteit, de bij de bestreden bepalingen gereguleerde bijdrage aan de audiovisuele productie een noodzakelijke maatregel is om de cultuur- en taalintegriteit van het Belgische audiovisuele landschap te waarborgen in de huidige internationale

context die wordt gekenmerkt door het toenemende overwicht van enkele grote internationale technologische ondernemingen.

De vrijheid van kunsten

A.79.1. Netflix voert aan dat de bestreden bepalingen op niet-redelijk verantwoorde wijze de bij artikel 19 van de Grondwet en artikel 13 van het Handvest gewaarborgde vrijheid van kunsten beperken, door het vermogen van de in A.73.1 vermelde uitgevers van niet-lineaire televisiediensten om kunstwerken te creëren of te tonen in het gedrang te brengen.

Zij is van mening dat de bestreden bepalingen die uitgevers dwingen om te investeren in de productie van bepaalde types van audiovisuele programma's waarin zij, gelet op de inhoud ervan, niet zouden investeren indien zij niet met toepassing van die bepalingen aan de audiovisuele productie zouden moeten bijdragen. Netflix voegt eraan toe dat die bepalingen die uitgevers dwingen om regisseurs, acteurs en andere makers aan te werven die gevestigd zijn of actief zijn in de Franse Gemeenschap buiten elke artistieke overweging om.

A.79.2. De verzoekende partij is van mening dat die verplichtingen onevenredig zijn om de in het raam van de vrijheid van meningsuiting vermelde redenen (A.73.3).

A.80. Disney formuleert hieromtrent opmerkingen die gelijkaardig zijn aan die welke zij heeft uiteengezet met betrekking tot de aangevoerde beperking van de vrijheid van meningsuiting (A.74).

A.81.1. De Franse Gemeenschapsregering voert aan dat de kritieken die Netflix op een beweerde schending van de vrijheid van kunsten baseert, samenvallen met die welke zijn geformuleerd met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting van de media.

Zij betwist bovendien elke beperking van de vrijheid van kunsten door de bestreden bepalingen en beklemtoont dat de diversiteit van de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 beschreven investeringen een grote keuze laat aan de uitgevers die door de verplichting betroffen zijn om aan de audiovisuele productie bij te dragen, in het bijzonder aan diegenen die, zoals de verzoekende partij, een meer en meer gediversifieerd aanbod aan audiovisuele programma's bieden. Zij merkt op dat de bestreden regels geenszins betrekking hebben op de inhoud of de duur van de programma's.

A.81.2. De Franse Gemeenschapsregering zet ook uiteen dat indien het Hof zou oordelen dat de bestreden bepalingen de vrijheid van kunsten beperken die de voormelde uitgevers genieten, die beperking als gepast en noodzakelijk, en dus als evenredig zou moeten worden beschouwd om de in A.75.3 vermelde redenen.

A.82. De Vlaamse Regering formuleert hieromtrent opmerkingen die identiek zijn aan die met betrekking tot de aangevoerde beperking van de vrijheid van meningsuiting (A.76).

Zij voegt eraan toe dat de bestreden regels de investeerders niet verplichten om enkel samen te werken met artiesten die in de Franse Gemeenschap gevestigd zijn en hen niet beletten om hun samenwerkingen op basis van artistieke criteria te kiezen. Zij merkt ook op dat de omstandigheid dat die regels de uitgevers ertoe kunnen brengen keuzes te moeten maken op basis van niet-artistieke overwegingen niets afdoet aan het feit dat het doel van die regels erin bestaat de cultuur- en taalverscheidenheid te bevorderen.

A.83. EFAD formuleert hieromtrent opmerkingen die lijken op opmerkingen die reeds in het raam van de vrijheid van meningsuiting werden geformuleerd (A.77).

A.84. Volgens V.O.F.T.P. beperken de bestreden bepalingen de artistieke vrijheid niet.

Zij merkt op dat het, volgens die bepalingen, aan de uitgever staat die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is om zelf de manier te kiezen waarop hij aan die verplichting wil voldoen.

De vrijheid van ondernemen

A.85.1. Netflix voert aan dat de bestreden decreetsbepalingen op onevenredige wijze de vrijheid van ondernemen zoals gewaarborgd bij artikel 16 van het Handvest beperken, in zoverre zij meerdere verplichtingen

creëren voor de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die niet onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen maar die de inwoners ervan als doelpubliek hebben.

Zij voert aan dat de bestreden bepalingen tot gevolg hebben dat die uitgevers niet alleen verplicht zijn om een dermate grote som te investeren dat die verplichting hun commerciële strategie beïnvloedt, maar ook om in de Franse Gemeenschap audiovisuele werken te produceren of te verwerven die zij niet geproduceerd of verworven zouden hebben, om het aanbod aan programma's voor hun klanten te wijzigen, om contractuele relaties aan te knopen met leveranciers waarvoor zij niet zouden hebben gekozen en om aanzienlijke menselijke middelen toe te wijzen aan de verwezenlijking van de verplichte investeringen teneinde na te gaan of zij in overeenstemming zijn met de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels. Netflix preciseert met betrekking tot die laatste verplichting dat een beroep doen op een derde vennootschap, hetgeen is toegelaten bij artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021, een kostprijs heeft en niet de noodzaak voor de betrokken uitgever opheft om menselijke middelen toe te wijzen aan de naleving van de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie.

A.85.2. De verzoekende partij is van mening dat die verplichtingen onevenredig zijn om de met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting vermelde redenen (A.73.3).

A.86. Disney voert aan dat de bestreden bepalingen de contractuele vrijheid van de in A.85.1 vermelde uitgevers, alsook hun vrijheid om hun economische bronnen vrij te gebruiken, beperken.

De tussenkomenende vennootschap merkt op dat de uitgever van wie het redactionele beleid niet bestaanbaar is met de naleving van de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels ofwel gelden aan het CCA zal moeten storten die hij niet meer zal kunnen gebruiken om te investeren in de productie van Europese audiovisuele werken, ofwel financiële middelen zal moeten investeren in audiovisuele programma's die niet in overeenstemming zijn met zijn redactionele beleid die hij niet meer zal kunnen gebruiken om te investeren in programma's die wel in overeenstemming zijn met zijn redactionele keuzes. Disney is van mening dat er in beide gevallen sprake is van een aantasting van de vrijheid van meningsuiting, van het recht op eigendom en van de vrijheid van ondernemen van de uitgever.

A.87.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat de bestreden bepalingen niet op buitensporige wijze afbreuk doen aan de vrijheid van ondernemen.

A.87.2. Zij voert aan dat een aantasting van de vrijheid van ondernemen, volgens het arrest van het Hof van Justitie *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)*, inherent is aan een verplichte financiële bijdrage die ertoe strekt de cultuur- en taalverscheidenheid binnen de Europese Unie te beschermen.

Zij merkt op dat artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021 de uitgever die de bestreden bijdrage verschuldigd is, die beslist heeft om investeringen te doen, toelaat om een beroep te doen op een derde vennootschap om hem te helpen zijn verplichtingen na te komen en dat die uitgever vrij is om gelden aan het CCA te storten indien hij niet met investeringen aan zijn bijdrageverplichting wil voldoen.

De Regering relativeert ook de omvang van de verschuldigde bijdrage, door eraan te herinneren dat het bedrag ervan varieert op basis van de waarde van de omzet die de bijdrageplichtige in de Franse Gemeenschap heeft verwezenlijkt, zodat het evenredig is met zijn activiteiten. Zij merkt op dat de bestreden bepalingen de betrokken uitgevers niet verplichten om audiovisuele werken die niet bij hen passen te produceren of te verwerven en dat zij hun de keuze laten van het thema of de vorm van de geproduceerde werken.

De Regering herinnert bovendien eraan, wat de ontwikkeling betreft van het aanbod aan programma's die de uitgevers van televisiediensten hun abonnees kunnen bieden, dat de richtlijn 2010/13/EU de programmering in bepaalde opzichten beperkt om te voorkomen dat programma's op het vlak van cultuur en taal uniform zijn.

Zij voegt eraan toe dat de bestreden bepalingen niet in die zin mogen worden begrepen dat zij verplichten om contracten te sluiten om in de Franse Gemeenschap te produceren of te investeren.

A.87.3. De Franse Gemeenschapsregering zet ook uiteen dat indien het Hof zou oordelen dat de bestreden bepalingen de vrijheid van ondernemen van de voormelde uitgevers beperken, die beperking als gepast en noodzakelijk en dus als zijnde evenredig zou moeten worden beschouwd om de in A.75.3 vermelde redenen.

A.88.1. De Vlaamse Regering voert aan dat de bestreden bepalingen de vrijheid van ondernemen van de betrokken uitgevers van televisiediensten niet op onevenredige wijze beperken.

A.88.2. Zij voert ten eerste aan dat de verplichting voor de commerciële uitgevers om in de productie van audiovisuele programma's te investeren die zij niet spontaan zouden hebben gekozen voortvloeit uit de doelstelling die wordt nagestreefd met de verplichte bijdrage aan de audiovisuele productie opgelegd bij artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, die zelf steunt op artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, die tot doel heeft aan de televisiekijker een afdoende cultuur- en taalverscheidenheid van de audiovisuele producties te bieden.

De Regering merkt vervolgens op dat de bestreden bepalingen die uitgevers daarmee nog niet verplichten om te investeren in de productie van audiovisuele programma's die niet overeenstemmen met hun commerciële doelen. Zij kunnen steeds aan hun bijdrageverplichting voldoen door gelden aan het CCA te storten.

De Regering voegt eraan toe dat de berekeningswijze van het bedrag van de door elke uitgever verschuldigde bijdrage gepast is aangezien zij toelaat rekening te houden met de financiële draagkracht van laatstgenoemde door zijn meest recente jaaromzet in aanmerking te nemen.

Wat de noodzaak betreft om personeel toe te wijzen aan de opvolging van de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 beschreven investeringen, merkt de Vlaamse Regering op dat de betrokken uitgever zijn taken kan uitbesteden aan een derde vennootschap of een storting aan het CCA kan verkiezen.

De Vlaamse Regering merkt ten slotte op dat de bestreden bepalingen de betrokken uitgevers geenszins verplichten contracten met bepaalde personen te sluiten.

A.89. EFAD voert aan dat de beperkingen die de bij de bestreden bepalingen geregelde verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie oplegt aan de vrijheid van ondernemen, voldoen aan de voorwaarden bepaald in het Handvest.

Zij merkt ten eerste op dat die beperkingen de wezenlijke inhoud van die vrijheid eerbiedigen, aangezien de voormelde verplichting slechts een betaalverplichting is die bovendien via investeringen kan worden vervuld.

Zij merkt ook op dat de vrijwaring van de culturele vitaliteit van de Franse Gemeenschap, die aan de basis ligt van die verplichting, een doelstelling van algemeen belang is. Zij merkt op dat de financiële bijdragen die zijn toegelaten bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, waarop de bestreden bepalingen steunen, ertoe strekken om in het algemeen belang van de Europese Unie de culturele verscheidenheid en de culturen van de diverse lidstaten te beschermen.

EFAD is van mening dat de bestreden regeling de meest efficiënte manier is om de audiovisuele sector van de Franse Gemeenschap te consolideren, teneinde de voormelde doelstellingen van algemeen belang te verwezenlijken, zodat de bekritiseerde beperkingen noodzakelijk en evenredig zijn.

A.90. V.O.F.T.P. voert aan dat de bestreden bepalingen de vrijheid van ondernemen van de uitgevers van televisiediensten niet op onredelijke wijze beperken.

Zij betwist het feit dat die bepalingen de betrokken uitgevers zouden verplichten audiovisuele programma's te produceren die hun niet aanstaan. Zij herinnert aan de mogelijkheid om aan het CCA te storten, aan de mogelijkheid om met de diensten van de Franse Gemeenschapsregering samen te werken, alsook aan de voordelen van het bestellen van programma's.

Het eigendomsrecht

A.91. Netflix voert aan dat de verplichte bijdrage aan de audiovisuele productie zoals ingevoerd door de bestreden bepalingen op onredelijke wijze afbreuk doen aan de rechten die zijn gewaarborgd bij artikel 16 van de Grondwet, artikel 17, lid 1, van het Handvest en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre zij de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die niet onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen maar die de inwoners ervan als doelgroep hebben, dwingt om hun vermogen op een bepaalde manier te gebruiken.

A.92. Disney voert aan dat, wanneer die uitgevers een grote som aan het CCA storten, de bestreden bepalingen hen hun eigendommen ontzeggen en dat, wanneer zij in overeenstemming met de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels investeren, die bepalingen hun het gebruik van hun eigendommen ontzeggen, aangezien zij dan ertoe gehouden zijn te investeren in programma's van de Franse Gemeenschap en te werken met aanbieders van diensten die op het grondgebied van die deelentiteit zijn gevestigd.

A.93. De Franse Gemeenschapsregering voert aan dat het middel niet uitlegt in welk opzicht de bestreden bepalingen afbreuk zouden doen aan het eigendomsrecht. Zij beklemtoont dat een belasting dat recht niet beperkt, en dat de betwiste bijdrage er hoe dan ook geen is.

Zij voegt eraan toe dat, indien die bepalingen het recht van de betrokken uitgevers beperken om hun eigendommen vrij te gebruiken, die beperking niet onevenredig is. Zij verwijst hieromtrent naar de opmerkingen met betrekking tot de vrijheid van ondernemen (A.87.3).

A.94. De Vlaamse Regering formuleert opmerkingen die vergelijkbaar zijn met die van de Franse Gemeenschapsregering.

A.95. EFAD is eveneens van mening dat de bestreden bepalingen het eigendomsrecht van de betrokken uitgevers niet beperken.

Zij verwijst naar de opmerkingen met betrekking tot de vrijheid van ondernemen (A.89). Zij voegt eraan toe dat een verplichting om een bijdrage te betalen niet kan worden aangemerkt als een beperking van het eigendomsrecht, en dat hetzelfde geldt voor een verplichting tot investeren in de audiovisuele productie die toelaat uitzendrechten van geproduceerde werken te verwerven, en zelfs toelaat andere inkomsten te genereren.

Het gelijkheidsbeginsel

A.96. Netflix voert aan dat de in het tweede middel beschreven verschillen in behandeling (A.64.1 en A.71) niet bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 20 van het Handvest.

A.97. Disney voert aan dat de eerder beschreven beperkingen van de vrijheid van meningsuiting, van het eigendomsrecht en van de vrijheid van ondernemen een discriminerend verschil in behandeling doen ontstaan tussen, enerzijds, de uitgevers van televisiediensten van wie het redactionele beleid beantwoordt aan een van de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 beschreven categorieën van investeringen en die dus de keuze zullen hebben tussen de twee vormen van bijdrage aan de audiovisuele productie vermeld in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van dat decreet van 4 februari 2021 en, anderzijds, de uitgevers van televisiediensten van wie het redactionele beleid niet bestaanbaar is met die categorieën van investeringen en die dus gedwongen zullen zijn om een storting van gelden aan het CCA te doen.

A.98. De Franse Gemeenschapsregering verwijst naar de opmerkingen met betrekking tot de andere middelen. Zij voegt eraan toe dat Netflix en Disney, rekening houdend met hun dominerende plaats op de markt, zich niet in situaties bevinden die vergelijkbaar zijn met die van de andere uitgevers van televisiediensten.

A.99. De Vlaamse Regering verwijst naar de opmerkingen met betrekking tot de in het tweede middel beschreven verschillen in behandeling.

De mogelijkheid om vragen aan het Hof van Justitie te stellen

A.100. Netflix is van mening dat gelet op de opmerkingen van de Franse Gemeenschapsregering met betrekking tot het derde middel, een vraag aan het Hof van Justitie dient te worden gesteld over de interpretatie van artikel 11, lid 2, in samenhang gelezen met artikel 13 van het Handvest, en over de interpretatie van de artikelen 16 en 17 ervan.

Zij is van mening dat moet worden uitgemaakt of die Unierechtelijke bepalingen een lidstaat van de Europese Unie, of een van de deelentiteiten ervan, verbieden om van de uitgevers van audiovisuele mediadiensten een financiële bijdrage aan de productie van audiovisuele werken te eisen in de vorm van rechtstreekse investeringen in de inhoud van dergelijke werken of, in ondergeschikte orde, in de vorm van een storting aan een fonds dat die

uitgevers niet ten goede komt, wanneer de regels met betrekking tot de investeringen in kwestie de redactionele en artistieke vrijheid van die uitgevers beperken en zij hun « economische model » hinderen omdat zij die uitgevers niet toelaten in bepaalde types van werken of in bepaalde financieringswijzen te investeren, omdat zij vereisen dat elke investering economische gevolgen moet hebben die voordelig zijn voor de lidstaat of de deeltiteiten, en omdat die investeringen moeten voldoen aan bepaalde voorwaarden met betrekking tot de taal van de productie, de nationaliteit en de woonplaats van de bij de productie betrokken personen, en het recht dat de overeenkomsten van de bij de productie betrokken personen beheerst.

A.101. Disney is van mening dat het noodzakelijk is om aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen om het evenredige karakter van de beperkingen van de vrijheid van meningsuiting, van de vrijheid van de media, van de vrijheid van kunsten, van de vrijheid van ondernemen en van het eigendomsrecht die uit de bestreden bepalingen voortvloeien te kunnen beoordelen.

Zij verwijst daaromtrent naar één van de met betrekking tot het tweede middel gesuggereerde prejudiciële vragen (A.34.4).

A.102. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat de door Netflix gesuggereerde prejudiciële vraag niet pertinent is, in zoverre zij op een kennelijk verkeerde interpretatie van de bestreden bepalingen berust, en in zoverre zij het Hof van Justitie verzoekt zich uit te spreken over de bestaanbaarheid van de wetgeving van een lidstaat met het « economische model » van de audiovisuele mediadiensten.

Indien nodig, en in ondergeschikte orde, suggereert de Franse Gemeenschapsregering dus een andere prejudiciële vraag te stellen teneinde te bepalen of de artikelen 11, 13, 16, 17 en 20 van het Handvest een lidstaat toelaten te eisen dat de aanbieders van mediadiensten die onder haar bevoegdheid vallen financieel bijdragen aan de productie van Europese audiovisuele werken en, in geval van een bevestigend antwoord, onder welke voorwaarden.

A.103. De Vlaamse Regering voert aan dat het niet nodig is de door Netflix gesuggereerde prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen aangezien de toepassing van de bepalingen van het Unierecht dermate evident is dat geen enkele redelijke twijfel daaromtrent kan bestaan.

A.104. PRO SPERE e.a. zijn van mening dat die prejudiciële vraag dient te worden geherformuleerd opdat met name erin wordt verwezen naar de doelstelling van culturele verscheidenheid die door het bestreden decreet wordt nagestreefd, alsook naar het Verdrag van 20 oktober 2005 betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen.

Wat betreft het vierde middel, afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, van de artikelen 45 en 63 van het VWEU, van de artikelen 11, 13, 16 en 20 van het Handvest en van artikel 16 van de richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 « betreffende diensten op de interne markt » (hierna : de richtlijn 2006/123/EG), al dan niet in samenhang gelezen met de vrijheid van ondernemen, bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en in de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht, zelf in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 19 van de Grondwet

Het vrij verrichten van diensten

A.105.1. Netflix zet uiteen dat de in artikel 1.3-1, 6°, tweede lid, en in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels niet bestaanbaar zijn met het verbod dat artikel 16, lid 2, a), van de richtlijn 2006/123/EG oplegt aan elke lidstaat van de Europese Unie om beperkingen te stellen aan het vrij verrichten van diensten door een in een andere lidstaat van de Unie gevestigde dienstverrichter, door die dienstverrichter te verplichten een vestiging op zijn grondgebied te hebben.

Zij voert aan dat, volgens de eerste bestreden bepaling, de investering in een bestelling van een programma een uitgever die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is, enkel toestaat zijn verplichting na te komen indien het bestelde programma een kunstenaar naar voren brengt wiens woonplaats of zetel in de Franse Gemeenschap is gesitueerd. Netflix is van mening dat uit de tweede bestreden bepaling voortvloeit dat een investering die uitgever enkel toestaat die verplichting na te komen indien de dienstverrichters die zijn aangeworven voor de audiovisuele productie die het voorwerp van die investering uitmaakt, in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd. De verzoekende partij beweert dat die bepalingen tot gevolg hebben dat de

producenten van audiovisuele programma's in wie de uitgever heeft geïnvesteerd, bij voorkeur, zo niet uitsluitend, een beroep doen op scenarioschrijvers, regisseurs, acteurs, cameramensen, geluidstechnici, decorbouwers, lichttechnici, costumiers, hotels, transporteurs of cateringdiensten en anderen die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd.

A.105.2. Netflix zet vervolgens uiteen dat de beperking van het vrije verkeer van diensten die voortvloeit uit de bestreden bepalingen, en die is ingegeven door economische belangen, niet kan worden verantwoord om redenen in verband met de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of de bescherming van het milieu, overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de richtlijn 2006/123/EG.

A.105.3. Netflix preciseert dat de bestreden maatregelen niet werden aangenomen om de cultuur- en taalverscheidenheid of de pluriformiteit van de media te bevorderen of te beschermen, aangezien zij hoofdzakelijk tot doel hebben de economie van de Franse Gemeenschap te ondersteunen. Zij voegt eraan toe dat de diensten verbonden met de audiovisuele productie waarop het middel betrekking heeft, geen « audiovisuele diensten » in de zin van artikel 2, lid 2, g), van de richtlijn 2006/123/EG zijn.

A.106.1. De Franse Gemeenschapsregering merkt in de eerste plaats op dat, krachtens artikel 1, lid 4, van de richtlijn 2006/123/EG, die richtlijn geen afbreuk doet aan de nationale maatregelen die ertoe strekken de cultuur- of taalverscheidenheid en de pluriformiteit van de media te beschermen of te bevorderen. Zij leidt daaruit af dat de bestreden bepalingen niet in strijd met die richtlijn zouden kunnen worden geacht, aangezien zulks wel degelijk het hoofddoel, zo niet het enige doel, ervan is.

Zij voegt eraan toe dat die richtlijn, krachtens artikel 2, lid 2, g), ervan niet van toepassing is op audiovisuele diensten. Zij leidt uit het voormelde arrest van het Hof van Justitie *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* af dat die richtlijn niet van toepassing is op een verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie zoals die welke wordt uitgevaardigd bij het decreet van 4 februari 2021.

A.106.2. Wat artikel 1.3-1, 6°, tweede lid, van dat decreet betreft, merkt de Regering op dat de in die bepaling vervatte definitie van de « bestelling van een programma » de producent van het programma in kwestie niet verhindert een beroep te doen op dienstverrichters van om het even welke nationaliteit die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd. Zij stelt ook vast dat die definitie niet de productie verhindert van een programma waarbij het culturele erfgoed van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of van het Franse taalgebied naar voren wordt gebracht via een kunstenaar die buiten de Franse Gemeenschap is gevestigd.

De Franse Gemeenschapsregering voegt eraan toe dat, zelfs indien die definitie zou worden beschouwd als een belemmering van het vrij verrichten van diensten, zij passend en noodzakelijk is in het licht van het doel de plaatselijke audiovisuele cultuur en de diversiteit van de programma's te bevorderen, in het licht van de lering van het arrest van het Hof van Justitie *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* en in het licht van de mededeling van de Europese Commissie van 2013. Zij brengt in herinnering dat de uitgever die een bijdrage moet leveren aan de audiovisuele productie met toepassing van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, niet ertoe is gehouden zijn verplichting na te komen via investeringen, en dat, indien hij die weg kiest, hij vrij blijft om de inhoud, de vorm en de ontwikkelaars van doelgerichte programma's te kiezen en de administratie van de Franse Gemeenschap te raadplegen in geval van twijfel over de wijze waarop de regels met betrekking tot die investeringen moeten worden toegepast. De Regering merkt ook op dat de bestreden regel een zeer beperkte draagwijdte heeft, aangezien artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 2°, van het decreet van 4 februari 2021 een maximumpercentage vaststelt voor het aandeel van de investeringen in de bestelling van programma's dat kan worden gevaloriseerd.

A.106.3. Wat artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 betreft, merkt de Regering op dat het in die bepaling vermelde beginsel de uitgever van televisiediensten niet verplicht om rechtstreeks te investeren in de activiteiten van dienstverrichters die op het grondgebied van de Franse Gemeenschap zijn gevestigd. Zij beklemtoont dat de investering van die uitgever slechts een klein gedeelte van de financiering van de productie kan vertegenwoordigen, en dat de vereiste inzake « economische gevolgen » voor een aan de investering « gelijkwaardig bedrag » niet inhoudt dat alle « economische gevolgen » van een productie in de Franse Gemeenschap moeten zijn gesitueerd.

De Regering voegt eraan toe dat, zelfs indien dat beginsel als een belemmering van het vrij verrichten van diensten zou worden beschouwd, het alleszins passend en noodzakelijk is ten aanzien van het nagestreefde doel, ten aanzien van de lering van het voormelde arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* en ten aanzien van de mededeling van de Europese Commissie van 2013.

A.107. PRO SPERE e.a. voeren aan dat uit artikel 2, lid 2, g), van de richtlijn 2006/123/EG blijkt dat die richtlijn niet van toepassing is op de diensten die strekken tot de totstandbrenging van audiovisuele producties.

Zij preciseren dat die diensten zowel het ontwerpen van de decors of de kostuums van een film, de opname, de verlichting en de klankdiensten als de huisvesting, het transport of de bevoorrading betreffen.

Zij voegen eraan toe dat de in artikel 2, lid 2, g), van de richtlijn 2006/123/EG vermelde uitzondering ertoe strekt het bij de richtlijn 2010/13/EU vastgelegde specifieke kader in acht te nemen om te beantwoorden aan de culturele en economische uitdagingen die eigen zijn aan de sector van de audiovisuele diensten.

Het vrije verkeer van werknemers

A.108.1. Netflix zet uiteen dat de in artikel 1.3-1, 6°, tweede lid, en in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels niet bestaanbaar zijn met het vrije verkeer van werknemers dat wordt gewaarborgd bij artikel 45 van het VWEU.

Zij voert aan dat de bestreden decreetsbepalingen de producenten van een audiovisueel programma dat het voorwerp van een in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 bedoelde investering uitmaakt, ontmoedigen werknemers aan te werven die niet in de Franse Gemeenschap zijn gedomicilieerd, zoals regisseurs, acteurs, cameramensen, grimeurs, cutters of deelnemers aan televisiespelletjes of reality-tv-uitzendingen.

A.108.2. Netflix zet uiteen dat die belemmeringen van het vrije verkeer van werknemers niet kunnen worden verantwoord door dwingende redenen van algemeen belang, omdat zij discriminerend en onevenredig zijn ten aanzien van de door het bestreden decreet nagestreefde doelstellingen.

A.109.1. De Franse Gemeenschapsregering betwist de lezing die Netflix aan de bestreden bepalingen geeft.

Zij is van mening dat de werknemers die buiten de Franse Gemeenschap zijn gedomicilieerd, dezelfde toegang tot de voormelde betrekkingen zullen hebben, voor zover de productie die het voorwerp van de in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 bedoelde investering uitmaakt, voor de gebieden op het grondgebied van de Franse Gemeenschap economische voordelen creëert die gelijkwaardig zijn aan de waarde van die investering. Zij is bovendien van mening dat de investering in een in de Franse Gemeenschap gevestigde productievenootschap die een audiovisuele productie op dat grondgebied tot een goed einde brengt dankzij haar personeel, dergelijke voordelen kan creëren.

De Regering brengt ook in herinnering dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regels de persoon die de beoogde investeringen doet, vrijlaten zijn partners te kiezen.

A.109.2. De Regering voegt eraan toe dat, zelfs indien de bestreden regels als een belemmering voor het vrije verkeer van werknemers zouden worden beschouwd, zij alleszins op een dwingende reden van algemeen belang berusten, namelijk het bevorderen van de culturele diversiteit en van de nationale cultuur en de landstalen, en evenredig zijn, rekening houdend met het feit dat de met toepassing van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 gedane investeringen slechts een relatief klein deel uitmaken van alle investeringen die op de markt van de audiovisuele productie van de Franse Gemeenschap worden gedaan.

Het vrije verkeer van kapitaal

A.110.1. Netflix voert aan dat het in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde beginsel niet bestaanbaar is met artikel 63, lid 1, van het VWEU, ten nadele van de investeerders die in andere lidstaten van de Europese Unie dan België zijn gevestigd en die wensen toe te treden tot de markt van de audiovisuele productie van de Franse Gemeenschap.

Zij voert aan dat de investeringen van die laatstgenoemden de Franse Gemeenschap minder economische voordelen kunnen opleveren dan die van de investeerders die op het grondgebied van die Gemeenschap zijn gevestigd.

A.110.2. Netflix zet uiteen dat die beperking van het vrije verkeer van kapitaal niet kan worden verantwoord om de redenen die in verband met het vrije verkeer van werknemers zijn vermeld (A.108.2).

A.111.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat het in de bestreden decreetsbepaling vermelde beginsel de toegang van de investeerders tot de markt van de audiovisuele productie van de Franse Gemeenschap niet bemoeilijkt. Zij verwijst voor het overige naar de opmerkingen die in verband met het vrije verkeer van werknemers zijn geformuleerd (A.109).

A.111.2. De Regering voegt eraan toe dat, zelfs indien het voormelde beginsel zou worden beschouwd als een beperking van het kapitaalverkeer, die alleszins op een dwingende reden van algemeen belang steunt en op dezelfde wijze evenredig is als een eventuele beperking van het vrije verkeer van werknemers (A.109).

De vrijheid van ondernemerschap en de vrijheid om diensten te verrichten

A.112.1. Netflix voert aan dat het in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde beginsel niet bestaanbaar is met de vrijheid van ondernemerschap en met de vrijheid om diensten te verrichten, die worden gewaarborgd bij de artikelen 15, lid 2, en 16 van het Handvest, in zoverre die decretale bepaling de dienstverrichters die niet in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd, zou verhinderen te concurreren met die welke op het grondgebied van die Gemeenschap zijn gevestigd.

A.112.2. Netflix zet uiteen dat die beperking niet kan worden verantwoord, aangezien zij geen legitiem doel nastreeft en aangezien het vermeende doel van bescherming van de cultuur- en taalverscheidenheid niet op een coherente en evenredige wijze wordt nagestreefd.

A.113. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat het in de bestreden bepaling vermelde beginsel noch de vrije mededinging aantast noch de vrijheid van ondernemerschap van de personen die niet in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd en die wensen te ondernemen op de markt van de audiovisuele productie van die Gemeenschap.

De vrijheid om werk te zoeken

A.114.1. Netflix voert aan dat het in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde beginsel niet bestaanbaar is met de vrijheid om werk te zoeken die bij artikel 15, lid 2, van het Handvest wordt gewaarborgd, in zoverre die decretale bepaling de werknemers die niet in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd, zou verhinderen werk te zoeken in België.

A.114.2. Netflix zet uiteen dat die beperking niet kan worden verantwoord om de in A.112.2 uiteengezette redenen.

De gelijke behandeling

A.115.1. Netflix voert aan dat de voormelde beperkingen van de vrijheid om diensten te verrichten en van de vrijheid om werk te zoeken die voortvloeien uit artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021, het bij artikel 20 van het Handvest gewaarborgde beginsel van gelijke behandeling schenden, ten nadele van de dienstverrichters en de werknemers die in andere lidstaten van de Europese Unie dan België zijn gevestigd of gedomicilieerd.

Zij beklemtoont dat de plaats van de vestiging of van de woonplaats nochtans geen invloed heeft op het vermogen van een persoon om audiovisuele programma's tot stand te brengen die de Franse taal of de cultuur van de Franse Gemeenschap valoriseren. Zij voegt eraan toe dat de voorkeursbehandeling van de personen die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd, ook onverenigbaar is met de fundamentele waarden en doelstellingen van de Europese Unie, zoals de gemeenschappelijke markt en de bevordering van Europese samenwerking.

A.115.2. Netflix zet uiteen dat die beperking niet kan worden verantwoord om de in A.112.2 uiteengezette redenen.

A.116. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt dat de bestreden bepaling niet discriminerend is, aangezien zowel de dienstverrichters en de werknemers die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd als die welke elders zijn gevestigd, kunnen deelnemen aan de producties van audiovisuele programma's die het voorwerp uitmaken van de met toepassing van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 gedane investeringen.

De vrijheid om kennis te nemen van informatie

A.117.1. Netflix voert aan dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regel, door de externe uitgevers van televisiediensten te verplichten om het aandeel te vergroten van de in de Franse Gemeenschap geproduceerde audiovisuele werken die zij aanbieden aan hun klanten, de verscheidenheid van het programma-aanbod beperkt en daardoor de vrijheid om informatie te ontvangen van die klanten schendt, vrijheid die wordt gewaarborgd bij artikel 11, lid 1, van het Handvest en bij artikel 19 van de Grondwet.

Zij merkt op dat het naast elkaar bestaan van de in de Franse Gemeenschap uitgevaardigde verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie en andere soortgelijke verplichtingen die in andere lidstaten van de Europese Unie zijn uitgevaardigd, de uitgevers dwingt het aandeel van programma's met een internationale inhoud te beperken in hun aanbod.

A.117.2. Netflix zet uiteen dat de beperking niet beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en niet evenredig is met het nagestreefde doel.

De verplichting om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie

A.118. In ondergeschikte orde verzoekt Netflix het Hof om aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen over de draagwijdte van artikel 2, lid 2, g), van de richtlijn 2006/123/EG, teneinde te bepalen of de beperking van het toepassingsgebied van die richtlijn die in die bepaling is vervat, enkel betrekking heeft op diensten met betrekking tot de uitzending of de doorgifte, dan wel of zij alle diensten beoogt die worden verricht bij de productie van een audiovisueel werk, zoals het ontwerpen van de decors en van de kostuums, de opname en het beheer van het licht en van de klank.

Zij suggereert ook om aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen over de draagwijdte van artikel 16, lid 2, a), van de richtlijn 2006/123/EG, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 45 van het VWEU en met de artikelen 15, lid 2, 16 en 20 van het Handvest, teneinde te vernemen of die bepaling van de richtlijn 2006/123/EG een lidstaat verbiedt om van aanbieders van audiovisuele mediadiensten die in een andere lidstaat zijn gevestigd en die het publiek van de eerste lidstaat als doelgroep hebben, te verlangen dat zij een financiële bijdrage leveren in de vorm van investeringen in de productie van audiovisuele programma's die positieve economische effecten op zijn grondgebied moeten hebben, waarbij kunstenaars moeten worden betrokken wier woonplaats, werkplaats of maatschappelijke zetel zich op dat grondgebied bevindt, en andere personen die via een contract naar Belgisch recht met de productie zijn verbonden.

A.119. De Franse Gemeenschapsregering voert aan dat de door Netflix gesuggereerde prejudiciële vragen niet pertinent zijn, omdat zij betrekking hebben op de richtlijn 2006/123/EG, die niet van toepassing is op audiovisuele diensten en die niet wordt geschonden door de bestreden bepalingen.

In ondergeschikte orde formuleert zij twee prejudiciële vragen die het Hof aan het Hof van Justitie zou kunnen stellen, indien het van oordeel zou zijn dat een dergelijke verwijzing noodzakelijk zou zijn. De eerste vraag strekt ertoe te vernemen of artikel 2, lid 2, g), van de richtlijn 2006/123/EG het mogelijk maakt om een financiële bijdrage die is uitgevaardigd door een lidstaat van de Europese Unie in het bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU vastgestelde kader, uit te sluiten van het toepassingsgebied van die richtlijn. De tweede vraag wordt gesuggereerd voor het geval dat de eerste vraag ontkennend zou moeten worden beantwoord, en strekt ertoe te vernemen of de artikelen 45 en 63 van het VWEU en artikel 16 van de richtlijn 2006/123/EG, gelezen in het licht van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, een lidstaat van de Europese Unie toestaan van de aanbieders van audiovisuele mediadiensten die onder zijn bevoegdheid ressorteren te eisen dat zij een financiële bijdrage leveren aan de productie van Europese audiovisuele werken en, zo ja, volgens welke nadere regels.

Wat betreft het vijfde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 56, 107, lid 1, en 108, lid 3, van het VWEU, met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, met artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en met de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht

A.120.1. Netflix zet in essentie uiteen dat de twee grote vormen van bijdrage aan de audiovisuele productie die worden onderscheiden in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, zoals vervangen bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, steunmaatregelen uitmaken die worden beoogd in artikel 107, lid 1, van het VWEU, zodat het voorontwerp van decreet dat aan de oorsprong van het decreet van 7 december 2023 ligt, had moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie, met toepassing van artikel 108, lid 3, van het VWEU, hetgeen niet is gebeurd.

A.120.2. Volgens de verzoekende partij beïnvloeden die twee vormen van bijdrage aan de audiovisuele productie het handelsverkeer tussen de lidstaten van de Europese Unie ongunstig en vervalsen zij de mededinging.

Zij merkt op dat de producenten van audiovisuele werken van de Franse Gemeenschap concurreren met producenten die afkomstig zijn uit andere lidstaten van de Europese Unie dan België, in het bijzonder die voor wie het Frans een landstaal is, en dat de steunmaatregelen voor de productie en de uitzending van audiovisuele werken de mededinging kunnen vervalsen ten nadele van de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd. Netflix brengt ook in herinnering dat de bestreden bepalingen werden aangenomen teneinde te vermijden dat een aanzienlijk aantal acteurs vertrekt van de lokale markt naar Frankrijk.

A.120.3.1. Wat specifiek het recht voor de uitgever van televisiediensten betreft om zijn bijdrageplicht na te komen door een storting aan het CCA, voert Netflix in de eerste plaats aan dat die storting moet worden beschouwd als een belasting die bestemd moet worden voor een steunmaatregel die wordt toegekend via « staatsmiddelen » en waarvan de opbrengst het bedrag van die steunmaatregel doet variëren.

Zij leidt uit artikel 6, 2°, van het decreet van 10 november 2011 af dat de bedragen die rechtstreeks aan het CCA worden gestort met toepassing van artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, uitsluitend worden bestemd voor de financiering van de door die administratieve dienst toegekende steunmaatregelen. Zij voegt eraan toe dat de door de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 teweeggebrachte verhoging van de gestorte bedragen de audiovisuele productie in de Franse Gemeenschap ten goede zal komen.

Netflix leidt ook een argument af uit artikel 4/1 van het decreet van 10 november 2011 waaruit blijkt dat de met toepassing van dat decreet toegekende steunmaatregelen staatssteun is.

A.120.3.2. Netflix zet ook uiteen dat de voormelde storting een belasting is die een selectief economisch voordeel in het leven roept voor de begunstigde van de toegekende steun, door de incoherentie van de regels met betrekking tot het tarief van die belasting.

Zij beweert ten eerste dat die storting niet coherent is met het doel Europese werken te bevorderen, in zoverre zij enkel de financiering van audiovisuele producties van Belgisch Franstalig initiatief mogelijk maakt en in zoverre de met toepassing van het decreet van 10 november 2011 toegekende steun enkel ten goede komt aan onafhankelijke producenten die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd.

Netflix voert vervolgens aan dat die storting discriminerend is in zoverre het doel van de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 erin bestaat het bedrag te verhogen van de bijdrage aan de audiovisuele productie die verschuldigd is door de gevestigde uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat van de Europese Unie dan België ressorteren, maar die zich richten tot het publiek van de Franse Gemeenschap. Volgens haar versterken de voorwaarden voor de toekenning van de door het CCA toegewezen steunmaatregelen de discriminatie tussen die uitgevers en die welke in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd.

Netflix beweert ten slotte dat de manier waarop het tarief van de bestreden bijdrage is opgevat ook de coherentie van de voormelde storting raakt, aangezien dat tarief de bijdrageschuldige uitgevers met de hoogste omzet benadeelt. Zij klaagt aan dat bij dat tarief geen rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht van de uitgevers, omdat elk percentage van toepassing is op de gehele omzet, hetgeen tot gevolg heeft dat elke toename van die berekeningsbasis leidt tot een exponentiële toename van het bedrag van de verschuldigde bijdrage.

A.120.4.1. Wat betreft het recht voor de uitgever van televisiediensten om zijn bijdrageplicht na te komen door welbepaalde investeringen, zet Netflix uiteen dat die laatste « staatsmiddelen » zijn in de zin van artikel 107, lid 1, van het VWEU, ook al krijgen de begunstigden ervan geen geld van de overheid.

De verzoekende partij brengt in herinnering dat die investeringen een alternatief vormen voor de storting aan het CCA, en dat de hoogte van die investeringen wordt bepaald met toepassing van artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021. Zij merkt ook op dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1° tot 3° en 7°, en tweede lid, 1°, van hetzelfde decreet vermelde regels de keuze van de investeringen die het mogelijk maken te voldoen aan de verplichting een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie, dermate beperken dat de geïnvesteerde fondsen worden bepaald, beheerd en verdeeld overeenkomstig de wil van de overheid. Zij beklemtoont ten slotte dat die investeringen nauwkeurig worden gecontroleerd door het CCA met toepassing van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 21 februari 2024 « tot vaststelling van de nadere regels voor de bijdrage van de uitgevers van televisieomroepdiensten en van de verdelers van televisieomroepdiensten tot de audiovisuele productie », en door de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector die, met toepassing van artikel 9.2.2-3 van het decreet van 4 februari 2021, sancties kan nemen indien de bijdrageplicht niet wordt nagekomen.

A.120.4.2. Netflix zet ook uiteen dat de voormelde investeringen een selectief economisch voordeel bieden aan de begunstigden ervan, aangezien die enkel onafhankelijke producenten zouden kunnen zijn die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd.

A.120.4.3. De verzoekende partij voert vervolgens aan dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 vermelde regel met betrekking tot de « economische gevolgen » van de investeringen het handelsverkeer met de andere lidstaten van de Europese Unie ongunstig beïnvloedt en de mededinging vervalst doordat hij voor de uitgevers die de bestreden bijdrage verschuldigd zijn de mogelijkheid beperkt om te investeren in de activiteiten van ondernemingen die aanwezig zijn op de markten van die lidstaten.

A.120.5. Netflix voert ook aan dat de verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 « waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard » (hierna : de verordening (EU) nr. 651/2014) de Franse Gemeenschap niet toestond te oordelen dat zij ervan was vrijgesteld de bepalingen van het voorontwerp van decreet die aan de oorsprong lagen van de bestreden bepalingen van het decreet van 7 december 2023, aan te melden bij de Europese Commissie.

Zij merkt op dat die verordening niet van toepassing is op de steunregelingen voor audiovisuele werken die meer dan vijftig miljoen euro per jaar bedragen. Zij beweert dat de verhoging van de waarde van de bijdragen aan de audiovisuele productie die uit de toepassing van de bestreden bepalingen zal voortvloeien, het CCA op termijn de mogelijkheid zal bieden om steunmaatregelen toe te kennen voor een totaalbedrag dat hoger is dan de voormelde drempel van niet-toepasbaarheid van de genoemde verordening.

Netflix voegt eraan toe dat de voormelde Europese verordening evenmin van toepassing is op steunmaatregelen waarvan de financieringsvoorwaarden of -methode het recht van de Europese Unie schenden, in het bijzonder wanneer die maatregelen het gebruik opleggen van op het grondgebied van de betrokken lidstaat geleverde goederen en verrichte diensten. Zij voert dienaangaande aan dat de bestreden bepalingen het Handvest, de artikelen 49 en 56 van het VWEU, de richtlijn 2000/31/EG en de richtlijn 2010/13/EU schenden.

Netflix is eveneens van mening dat, zelfs indien die Europese verordening van toepassing zou zijn, de bestreden bijdrage niet zou voldoen aan de voorwaarden die in die verordening zijn bepaald om te kunnen oordelen dat een steunregeling voor audiovisuele werken verenigbaar is met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, van het VWEU en dat zij dus is vrijgesteld van de verplichting tot aanmelding bij de Europese Commissie. Zij beklemtoont dienaangaande dat de bestreden bepalingen noch tot doel, noch uitsluitend tot gevolg hebben dat culturele producten worden ondersteund, dat de Franse Gemeenschap de daarvoor vereiste procedure niet heeft vastgesteld teneinde de kwalificatie van een product te verifiëren, dat artikel 1.3-1, 6°, van het decreet van 4 februari 2021 investeringen in audiovisuele werken uitsluit en de ingevoerde steunmaatregelen voorbehoudt aan nationale ondernemingen en aan ondernemingen die op het grondgebied van de Franse Gemeenschap zijn gevestigd, en dat artikel 6.1.1-1, § 3, van hetzelfde decreet de ingevoerde steunmaatregelen voorbehoudt aan specifieke productieactiviteiten.

A.120.6. In ondergeschikte orde verzoekt Netflix het Grondwettelijk Hof drie prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie te stellen over de uitlegging van artikel 107, lid 1, van het VWEU, teneinde te bepalen of het in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 beschreven tarief van de bijdrage aan de audiovisuele productie moet worden beschouwd als een selectieve maatregel in de zin van die Europese bepaling,

of de verplichting om rechtstreeks te investeren onder het toezicht van een overheid en op straffe van een sanctie staatssteun is, en of artikel 54 van de verordening (EU) nr. 651/2014 en artikel 107, lid 3, *d*), van het VWEU van toepassing zijn op de regeling van de bijdrage aan de audiovisuele productie in zoverre die tot doel of tot gevolg heeft dat een maximum aan economische voordelen wordt gecreëerd.

A.121.1. De Franse Gemeenschapsregering antwoordt in de eerste plaats dat de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie, door geld te storten of door welbepaalde investeringen, die in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2011 is vermeld, geen in artikel 107, lid 1, van het VWEU bedoelde steunmaatregel is.

Uit het voormelde arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* van het Hof van Justitie leidt zij af dat een « algemene regeling » die uitgevers van televisiediensten verplicht om een deel van hun bedrijfsinkomsten te besteden aan de financiering van films, geen staatssteun is. Zij merkt op dat de financiële bijdrage aan de productie van audiovisuele werken in de vorm van een storting of een investering uitdrukkelijk wordt toegestaan bij artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU, zoals vervangen bij de richtlijn (EU) 2018/1808.

De Regering merkt ook op dat de voormelde bijdrageplicht geen selectieve voordelen verleent, aangezien het aantonen van het bestaan van dergelijke voordelen minstens de gelijktijdige analyse zou vereisen van de bepalingen van het decreet van 10 november 2011, dat niet mag worden verward met het decreet van 4 februari 2021, en dat niet het voorwerp van het voorliggende beroep uitmaakt en dat de Europese Commissie reeds als zijnde verenigbaar met de interne markt heeft beschouwd bij een besluit van 12 mei 2010.

De Regering merkt ook op dat de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2011 beschreven investeringen die een uitgever die de bijdrage verschuldigd is, kan doen om zijn verplichting na te komen, kunnen worden gelijkgesteld met aankoopverplichtingen tussen private actoren op de markt, en dat de in dat kader geïnvesteerde bedragen niet worden beheerd of verdeeld door de overheid, noch te harer beschikking worden gesteld. Zij brengt in herinnering dat, naast de verplichting om minstens 35 % van de geïnvesteerde bedragen te bestemmen voor audiovisuele werken van Belgisch Franstalig initiatief, de bijdrageschuldige uitgevers vrij zijn om hun investeringen te kiezen, die overigens ten goede kunnen komen aan producenten die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd.

De Regering merkt bovendien op dat de fondsen die aan het CCA worden gestort door de uitgever die heeft beslist om geen investeringen te doen, ook dienen om buitenlandse films te financieren ten voordele van producenten die buiten de Franse Gemeenschap zijn gevestigd. Zij beweert dat die fondsen niet ter beschikking van de bevoegde overheid staan, aangezien zij enkel kunnen worden gebruikt om de opdrachten te financieren die wettelijk aan het CCA zijn toegewezen.

De Regering merkt daarenboven op dat de Europese Commissie, bij een besluit van 25 juli 2024, heeft beslist dat een Deense bijdragerregeling, die is aangenomen in het bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU vastgelegde kader en vergelijkbaar is met de in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 beschreven regeling, geen in artikel 107, lid 1, van het VWEU bedoelde steunmaatregel uitmaakt.

De Regering voegt eraan toe dat Netflix geen klacht heeft ingediend bij de Europese Commissie om staatssteun aan te klagen, en dat die instelling het niet pertinent heeft geacht om een onderzoek naar de bestreden maatregel te openen, waarvan zij nochtans in kennis is gesteld met toepassing van de richtlijn (EU) 2015/1535.

A.121.2. De Franse Gemeenschapsregering betwist ook de argumenten die door Netflix zijn aangevoerd om de toepassing van de verordening (EU) nr. 651/2014 te weren.

Zij voert ten eerste aan dat de waarde van de verwachte opbrengst van de bijdrage aan de audiovisuele productie net een kwart van het bij die verordening vastgestelde maximumbedrag van 55 miljoen euro overschrijdt, en dat de berekeningen van de verzoekende partij daarover op onjuiste gegevens berusten. Zij merkt op dat die verordening, in de lijn van het voormelde arrest van het Hof van Justitie *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* en van de mededeling van de Europese Commissie van 2013, uitdrukkelijk toestaat dat een lidstaat van de begunstigde van steunmaatregelen voor audiovisuele werken verlangt dat hij uitgaven doet op zijn grondgebied. Zij brengt ook in herinnering dat de bestreden bepalingen geen van de door de verzoekende vennootschap vermelde Europese regels schenden en dat de ondersteuning van de cultuur- en taalverscheidenheid het hoofddoel ervan vormt.

De Regering voegt eraan toe dat de verordening (EU) nr. 651/2014 geenszins verbiedt dat de steunmaatregelen ter zake worden voorbehouden aan bepaalde soorten van audiovisuele werken. Zij brengt ook in herinnering dat de bestreden bepalingen niet verhinderen dat een uitgever van televisiediensten investeert in de activiteiten van een kunstenaar die niet op het grondgebied van de Franse Gemeenschap is gevestigd.

A.121.3. De Franse Gemeenschapsregering voegt eraan toe dat, zelfs indien de bestreden bijdrage als steunmaatregel in de zin van artikel 107, lid 1, van het VWEU zou moeten worden aangemerkt, zij alleszins in overeenstemming is met de lijn die is aangegeven door de mededeling van de Europese Commissie van 2013, aangezien de bescherming en de bevordering van de Belgische Franstalige cultuur dwingende redenen van algemeen belang vormen die kunnen aantonen dat er nood is aan een eventuele belemmering van een of andere bij het VWEU gewaarborgde vrijheid door de bestreden bepalingen.

A.121.4. De Regering voert ten slotte aan dat de door Netflix gesuggereerde interpretatievragen aan het Hof van Justitie niet moeten worden gesteld, omdat uit het arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)* en uit besluiten die op 22 maart 2006 en op 25 juli 2024 door de Europese Commissie zijn genomen in verband met Franse en Deense regels, voldoende blijkt dat de bij het decreet van 4 februari 2021 uitgevaardigde verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie geen in artikel 107, lid 1, van het VWEU bedoelde steunmaatregel is.

De Regering voegt eraan toe dat de door Netflix gesuggereerde vragen niet objectief zijn. Voor het geval dat het Hof zou oordelen dat prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie moeten worden gesteld, stelt zij twee andere interpretatievragen voor die ertoe strekken te bepalen of een financiële bijdrage die in overeenstemming is met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, als staatssteun kan worden aangemerkt, wanneer die noch wordt beheerd en verdeeld door de overheid, noch aan haar controle is onderworpen, en wanneer zij kan worden gestort aan een staatsfonds dat is opgericht om de filmsector te ondersteunen via maatregelen die verenigbaar zijn met de interne markt met toepassing van artikel 107, lid 3, *d*), van het VWEU.

A.122.1.1. De Vlaamse Regering zet eerst uiteen dat geen van beide vormen van de bij artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 uitgevaardigde bijdrage aan de audiovisuele productie kan worden aangemerkt als een met « staatsmiddelen » bekostigde steunmaatregel.

Wat de storting aan het CCA betreft, voert de Regering aan dat de waarde van de steunmaatregelen die worden toegekend voor de audiovisuele productie, volledig overeenstemt met het bedrag van de sommen die worden gestort om een bijdrage te leveren aan de lokale audiovisuele productie, zodat die steunmaatregelen de middelen van de Franse Gemeenschap niet verminderen en evenmin een voldoende concreet risico voor haar begroting uitmaken. Zij is van mening dat de aan het CCA gestorte bedragen enkel kunnen worden gebruikt om de audiovisuele productie te ondersteunen, hetgeen de Franse Gemeenschap elke beslissingsbevoegdheid over die middelen ontzegt.

Wat de in artikel 6.1.1-1, § 3, van het decreet van 4 februari 2021 beschreven investeringen betreft, verwijst de Vlaamse Regering naar de toetsing van soortgelijke Franse en Spaanse regels die respectievelijk in 2006 door de Europese Commissie en in 2009 door het Hof van Justitie (arrest *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)*), werd verricht. Zij voegt eraan toe dat het bestaan van administratieve controles van het reële karakter van die investeringen inherent is aan het verplichte karakter van de bestreden bijdrage en niet meer dan het bestaan van uitvoerige nadere regels inzake de bestemming van de geïnvesteerde bedragen volstaat om die als « staatsmiddelen » aan te merken.

A.122.1.2. De Vlaamse Regering zet vervolgens uiteen dat de bestreden bepalingen geen enkel selectief economisch voordeel in het leven roepen.

Zij merkt op dat de bestreden bijdrage een « op zichzelf staande bestemmingsheffing » is waarvan de regeling niet discriminerend is, en dat de bestreden bepalingen geen enkele afwijking van een algemenere regeling bevatten. Zij is van mening dat de uitgevers van televisiediensten die aan zwaardere verplichtingen worden onderworpen wegens hun grotere omvang, zich niet in een feitelijke en juridische situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van de kleinere uitgevers.

De Regering is voor het overige van mening dat de verplichting om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie hoe dan ook wordt verantwoord door de noodzaak om een falen van de audiovisuele markt te verhelpen, teneinde de cultuur- en taalverscheidenheid te beschermen en de productie van kwaliteitsvolle lokale audiovisuele werken te waarborgen.

A.122.1.3. De Vlaamse Regering voert bovendien aan dat de bestreden bepalingen het handelsverkeer tussen de lidstaten van de Europese Unie niet ongunstig beïnvloeden en de mededinging niet vervalsen. Zij is van mening dat zij betrekking hebben op goederen en diensten die aan een beperkt gebied binnen een lidstaat worden geleverd en op culturele producten die, om taalkundige en geografische redenen, een beperkt publieksbereik hebben, te dezen voornamelijk het publiek dat op zoek is naar Franstalige Belgische audiovisuele werken.

A.122.2. De Vlaamse Regering zet ook uiteen dat de bestreden maatregelen hoe dan ook, met toepassing van de verordening (EU) nr. 651/2014, waren vrijgesteld van een aanmelding bij de Europese Commissie.

Zij voert aan dat de overheid ervoor zal zorgen dat het in die verordening bedoelde maximumbedrag van 55 miljoen euro niet wordt overschreden. Voor het overige sluit zij zich aan bij de opmerkingen die zijn geformuleerd door de Franse Gemeenschapsregering.

A.122.3. De Vlaamse Regering voegt eraan toe dat, zelfs indien de bestreden bijdrage als steunmaatregel in de zin van artikel 107, lid 1, van het VWEU zou worden aangemerkt, de bestreden bepalingen, met toepassing van artikel 107, lid 3, *d*), van het VWEU, alleszins verenigbaar zijn met de interne markt.

Ten aanzien van de handhaving van de gevolgen van de bepalingen die zouden worden vernietigd

A.123. In uiterst ondergeschikte orde vraagt de Franse Gemeenschapsregering het Hof om ingeval de bestreden bepalingen geheel of gedeeltelijk worden vernietigd, met toepassing van artikel 8, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 de gevolgen van die bepalingen voorlopig te handhaven tot het einde van het op het ogenblik van de uitspraak van het arrest lopende kalenderjaar.

Volgens haar zou het vrijwel onmogelijk zijn om reeds in de productie van audiovisuele werken gedane investeringen te schrappen.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context ervan

B.1. Boek VI van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 februari 2021 « betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten » (hierna : het decreet van 4 februari 2021) heeft betrekking op de « steun aan de audiovisuele productie ». In titel I van dat boek wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten van « bijdrage aan de audiovisuele productie » : de « bijdrage van uitgevers van lineaire en niet-lineaire televisiediensten », die wordt geregeld bij artikel 6.1.1-1 van het decreet, en de « bijdrage van de dienstenverdelers », die wordt geregeld bij artikel 6.1.2-1 van hetzelfde decreet.

B.2. Een « dienstenuitgever » is een « natuurlijke of rechtspersoon die de redactionele verantwoordelijkheid draagt voor de keuze van de inhoud van de audiovisuele mediadienst en die bepaalt op welke wijze deze wordt georganiseerd » (artikel 1.3-1, eerste lid, 13°, van het decreet van 4 februari 2021).

Een « televisiedienst » is een « audiovisuele mediadienst waarvan de programma's televisieprogramma's zijn » (artikel 1.3-1, eerste lid, 57°, van hetzelfde decreet).

Een « lineaire dienst » is een « audiovisuele mediadienst waarvan de programma's bestemd zijn om gelijktijdig door het hele publiek of een deel ervan te worden ontvangen op een tijdstip dat door de uitgever van audiovisuele mediadiensten wordt bepaald aan de hand van een door hem opgesteld programmaschema », terwijl een « niet-lineaire dienst » een « audiovisuele mediadienst [is] waarvan de programma's bestemd zijn om ontvangen te worden op aanvraag en op het ogenblik dat door de gebruiker gekozen wordt, op basis van een programmacatalogus opgesteld door een uitgever van audiovisuele mediadiensten » (artikel 1.3-1, eerste lid, 55° en 56°, van hetzelfde decreet).

B.3.1. Artikel 60 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 december 2023 « tot wijziging van het decreet van 4 februari 2021 betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten » (hierna : het decreet van 7 december 2023) vervangt artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 door de volgende tekst :

« § 1. Elke uitgever van lineaire en niet-lineaire televisiediensten dra[a]g[t] bij aan de audiovisuele productie. Deze bijdrage wordt geleverd in de vorm van investeringen in coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken of in bestelling van programma's, ofwel in de vorm van een storting aan het Centrum voor de film en de audiovisuele sector.

In afwijking van het eerste lid is de bij dit artikel ingestelde bijdrage niet van toepassing op :

1° een dienstenuitgever die minder dan 10 % van de jaarlijkse zendtijd van elk van de diensten die hij uitgeeft, besteedt aan de uitzending van audiovisuele werken;

2° RTBF;

3° nabijheidsmedia;

4° dienstenuitgevers met een omzet van niet meer dan 700.000 euro;

5° de lineaire televisiediensten waarvan de kijkdichtheid per specifieke dienst minder dan 2 % bedraagt van de totale kijkdichtheid die tijdens het voorbije jaar door gelijkaardige diensten op de markt van de Franse Gemeenschap werd behaald; het College voor vergunning en controle berekent en evalueert de kijkdichtheid per dienst volgens een methodologie die door het College wordt bepaald en door de Regering wordt goedgekeurd;

6° de niet-lineaire televisiediensten waarvan de kijkdichtheid per specifieke dienst minder dan 1 % bedraagt van de totale kijkdichtheid die tijdens het voorbije jaar door gelijkaardige diensten op de markt van de Franse Gemeenschap werd behaald; het College voor vergunningen en controle berekent en evalueert de kijkdichtheid per dienst, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen betalende abonnementsdiensten, diensten die toegankelijk zijn op transactionele aanvraag, diensten die deel uitmaken van een gegroepeerd dienstenaanbod en gratis toegangsdiensten, volgens een methodologie die door het College wordt bepaald en door de Regering wordt goedgekeurd.

§ 2. De jaarlijkse bijdrage bedoeld in paragraaf 1 van de dienstverlener bedraagt ten minste :

0 % van de omzet als deze minder is dan 700.000 euro;

2 % van zijn omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 700.000 euro en lager dan 10 miljoen euro;

2,5 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 10 miljoen euro en lager dan 20 miljoen euro;

3 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 20 miljoen euro en lager dan 30 miljoen euro;

3,5 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 30 miljoen euro en lager dan 45 miljoen euro;

4,25 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 45 miljoen euro en lager dan 60 miljoen euro;

5 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 60 miljoen euro en lager dan 75 miljoen euro;

5,75 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 75 miljoen euro en lager dan 90 miljoen euro;

6,50 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 90 miljoen euro en lager dan 105 miljoen euro;

7,25 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 105 miljoen euro en lager dan 120 miljoen euro;

8 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 120 miljoen euro en lager dan 135 miljoen euro;

8,75 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 135 miljoen euro en lager dan 150 miljoen euro;

9,50 % van de omzet als deze hoger is dan of gelijk is aan 150 miljoen euro.

Indien de informatie bedoeld in paragraaf 4, eerste en tweede lid[,] niet binnen de gestelde termijnen is verstrekt, wordt de bijdrage van de dienstuitgever op onweerlegbare wijze geacht 3 miljoen euro te bedragen, te betalen aan het Centrum voor de film en de audiovisuele sector.

De bedragen bedoeld in de paragrafen 1, tweede lid, 4°, en 2, eerste en tweede lid, worden jaarlijks aangepast op basis van het indexcijfer van de consumptieprijzen van januari 2023.

Voor de toepassing van dit artikel wordt onder ‘ omzet ’ verstaan : de som van de bedragen die de dienstuitgever, exclusief belasting op toegevoegde waarde, heeft gefactureerd in verband met het opnemen van commerciële communicatie in zijn televisiediensten, na aftrek van commissies en bonussen, en in verband met het tegen betaling beschikbaar stellen van zijn televisiediensten of -programma's in het voorafgaande kalenderjaar. Indien de dienstuitgever zelf de activiteit van dienstenverdelers zoals bedoeld in artikel 3.4-1 uitoefent voor de televisiediensten waarvoor hij aangifte deed of op grond van dit decreet vergund is, omvat de omzet de omzet die uit zijn activiteit als dienstenverdelers [resulteert] van zijn eigen diensten zoals bepaald in artikel 6.1.2-1, § 3.

Voor de uitgevers van televisiediensten die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen, wordt de omzet zonder marktonderscheid in aanmerking genomen, in voorkomend geval na aftrek van de omzet uit een lidstaat van de Europese Unie waarop de dienstuitgever zich richt en waar hij onderworpen is aan een stelsel van financiële bijdrage voor de productie van Europese werken.

Voor externe uitgevers van televisiediensten houdt de omzet alleen rekening met inkomsten uit de markt van de Franse Gemeenschap.

§ 3. Wanneer de dienstverlener een bijdrage levert in de vorm van een investering, [...] :

1° [wordt het minimumbedrag van de bijdrage bedoeld in paragraaf 2] voor minstens 35 % geïnvesteerd in de coproductie of vooraankoop van Franstalige Belgische audiovisuele werken;

2° mag dat minimumbedrag maximaal 30 % investeren in de bestelling van programma's. Ten minste 20 % van de subsidiabele investering in bestellingen van programma's betreft de schrijf- en ontwikkelingskosten;

3° kan dat bedrag worden geïnvesteerd in het schrijven van scenario's en de ontwikkeling van audiovisuele werken waarvan de scenarist een contract heeft naar Belgisch recht. Deze investeringen worden meegerekend tegen het dubbele van hun bedrag;

4° kan tot maximaal 5 % geïnvesteerd worden in beroepsopleiding in de audiovisuele sector;

5° mag tot maximaal 5 % geïnvesteerd worden in het toegankelijk maken van audiovisuele werken voor mensen met een zintuiglijke beperking;

6° [kan tot] maximaal 5 % geïnvesteerd worden in de nasynchronisatie of ondertiteling van audiovisuele werken;

7° omvat [het minimumbedrag van de bijdrage bedoeld in paragraaf 2] geen deelname in coproductie- of vooraankoop met toepassing van enige andere wettelijke verplichting of met een wettelijk voordeel.

De nadere regels voor de bijdrage in de vorm van investeringen worden bepaald door de [Regering], in overeenstemming met de volgende principes :

1° de investeringen van elke dienstuitgever [genereren] voor een gelijkwaardig bedrag economische gevolgen [...] in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, behoudens afwijking voorzien door de Regering;

2° de [dienstuitgever] kan de uitvoering van zijn jaarlijkse bijdrage geheel of gedeeltelijk uitstellen over de twee volgende boekjaren. Na deze termijn wordt het bedrag van de verplichting dat niet is geïnvesteerd, betaald aan het Centrum voor de film en de audiovisuele sector;

3° behalve voor de bestellingen van programma's kan de dienstuitgever, onder zijn uitsluitende verantwoordelijkheid, zijn verplichtingen geheel of gedeeltelijk aan een derde onderneming toevertrouwen;

4° begeleidingscomités worden opgericht om geïnformeerd te worden over de investeringen die elke uitgever doet en kunnen er een advies over uitbrengen. Elk begeleidingscomité is samengesteld uit vertegenwoordigers van de [dienstuitgever], de diensten van de regering en de beroepsorganisaties die de onafhankelijke producenten van de Franse Gemeenschap en de auteurs en vertolkers van audiovisuele werken in de Franse Gemeenschap vertegenwoordigen;

5° tussen elke dienstuitgever en de diensten van de Regering kunnen, na advies van de Begeleidingscomités, overeenkomsten worden gesloten om de verplichtingen van de dienstuitgever te richten op één of meer specifieke soorten audiovisuele werken of bestelde programma's. Deze overeenkomsten kunnen ook een bijdrage bepalen die hoger is dan de bijdrage bedoeld in paragraaf 2, of enige andere bijkomende verbintenis die de dienstuitgever zou moeten aangaan.

§ 4. Vóór 15 februari van elk bijdragejaar stelt de dienstverlener de Hoge Raad voor de Audiovisuele sector langs elektronische weg met ontvangstbevestiging in kennis van de door hem gekozen bijdragevorm. De uitgever stuurt ook een schatting van zijn omzet voor het voorgaande jaar zoals gedefinieerd in paragraaf 2. Voor het eerste activiteitenjaar wordt de informatie verstrekt binnen 30 dagen na de eerste dag van de uitgeversactiviteit. De Hoge Raad voor de Audiovisuele sector stuurt deze informatie uiterlijk 28 februari naar het Centrum voor de Film en de Audiovisuele sector.

Vóór 15 september van elk bijdragejaar moet de dienstuitgever aan de Hoge Raad voor de Audiovisuele sector het bewijs leveren aan de hand waarvan het bedrag van zijn omzet voor het vorige jaar, zoals gedefinieerd in paragraaf 2, kan worden vastgesteld. De Hoge Raad voor de Audiovisuele sector controleert de omzet en stuurt het bedrag van de gevalideerde omzet uiterlijk op 15 november naar het Centrum voor de Film en de Audiovisuele sector en naar de betrokken uitgever van televisiediensten.

Een dienstenuitgever die kiest voor een bijdrage in de vorm van een storting aan het Centrum voor de Film en de Audiovisuele sector moet het verschuldigde bedrag betalen vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op de aangifte van bijdrage. Bij de betaling stelt de uitgever het Centrum voor de Film en de Audiovisuele sector langs elektronische weg met ontvangstbevestiging in kennis van de betaling van zijn bijdrage.

Het Centrum voor de Film en de Audiovisuele sector dient jaarlijks bij de Hoge Raad voor de Audiovisuele sector een verslag in over de naleving van de bijdrageplicht door elke dienstenuitgever, samen met de adviezen van de Begeleidingscomités ».

B.3.2. Die bepaling is in werking getreden op 1 januari 2024 (artikel 90, eerste lid, van het decreet van 7 december 2023).

Artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 bepaalt :

« De omzetpercentages die bedoeld zijn in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, treden in werking met ingang van 1 januari 2027.

Tussen 1 januari 2024 en 1 januari 2027 zijn de omzetpercentages per jaar van toepassing als volgt :

Omzetniveaus	2024	2025	2026
Minder dan 700.000 euro	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Meer dan of gelijk aan 700.000 euro en minder dan 10 miljoen euro	1,52 %	1,68 %	1,84 %
Hoger dan of gelijk aan 10 miljoen euro en lager dan 20 miljoen euro	1,94 %	2,13 %	2,31 %
Hoger dan of gelijk aan 20 miljoen euro en lager dan 30 miljoen euro;	2,20 %	2,47 %	2,73 %
Hoger dan of gelijk aan 30 miljoen euro en lager dan 45 miljoen euro;	2,46 %	2,81 %	3,15 %
Hoger dan of gelijk aan 45 miljoen euro en lager dan 60 miljoen euro;	2,61 %	3,16 %	3,70 %
Hoger dan of gelijk aan 60 miljoen euro en lager dan 75 miljoen euro;	2,76 %	3,51 %	4,25 %
Hoger dan of gelijk aan 75 miljoen euro en lager dan 90 miljoen euro;	2,91 %	3,86 %	4,80 %
Hoger dan of gelijk aan 90 miljoen euro en lager dan 105 miljoen euro	3,06 %	4,21 %	5,35 %

Hoger dan of gelijk aan 105 miljoen euro en lager dan 120 miljoen euro;	3,21 %	4,56 %	5,90 %
Hoger dan of gelijk aan 120 miljoen euro en lager dan 135 miljoen euro;	3,36 %	4,91 %	6,45 %
Hoger dan of gelijk aan 135 miljoen euro en lager dan 150 miljoen euro;	3,51 %	5,26 %	7 %
Hoger dan of gelijk aan 150 miljoen euro	3,66 %	5,61 %	7,55 %

Aan het einde van het tweede jaar na de inwerkingtreding en aan het einde van het vijfde jaar wordt onder toezicht van de Hoge Raad voor de Audiovisuele sector een impactstudie uitgevoerd met betrekking tot de toepassing van de bijdragepercentages bedoeld in het vorige lid en de absorptiecapaciteit van de lokale markt voor deze investeringen, indien nodig met de steun van de diensten van de Regering ».

B.4.1. De « bestelling van programma's », de « coproductie » en de « vooraankoop van audiovisuele werken » waarvan sprake is in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 worden gedefinieerd in artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, 8° en 34°, van dat decreet.

B.4.2. Artikel 1, 3°, van het decreet van 7 december 2023 vervangt de definitie van de « bestelling van een programma » door de volgende tekst :

« de bestelling door een dienstenuitgever van een programma, met uitzondering van commerciële communicatie, dat geproduceerd of gecoproduceerd wordt door ten minste één onafhankelijke producent gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die er de gedelegeerde productie van verzekert. De volgende programma's vallen niet onder deze definitie :

- a) audiovisuele werken;
- b) programma's waarvan het hoofddoel commerciële communicatie is;
- c) programma's die een financiële bijdrage van de gebruiker vereisen in het kader van zijn interactie met deze programma's;
- d) spelletjes waarbij deelnemers tests ondergaan om een prijs te winnen;
- e) nieuwsprogramma's;
- f) reality-tv-programma's, gedefinieerd als programma's waarin het dagelijks leven wordt gefilmd van mensen die zijn geselecteerd om eraan deel te nemen;
- g) uitzendingen van sportwedstrijden.

In afwijking van het eerste lid kunnen de onder *d)* tot en met *f)* uitgesloten programma's geacht worden onder de definitie van bestelling van programma te vallen wanneer zij in hoofdzaak tot doel hebben kunstenaars naar voren te brengen wier woonplaats, exploitatiezetel of maatschappelijke zetel in het Franse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd is, of het cultureel erfgoed van deze gebieden ».

B.4.3. Artikel 1, 5°, van het decreet van 7 december 2023 vervangt de definitie van de « coproductie van een audiovisueel werk » door de volgende tekst :

« de productie van een audiovisueel werk door een dienstuitgever of dienstverdelers en ten minste één onafhankelijke producent gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die er de gedelegeerde productie van verzekert ».

B.4.4. Artikel 1, 10°, van het decreet van 7 december 2023 vervangt de definitie van de « vooraankoop van een audiovisueel werk » door de volgende tekst :

« elke verwerving, door een dienstuitgever of een dienstverdelers, van een uitzendrecht voor een audiovisueel werk dat moet worden gerealiseerd en gecoproduceerd door ten minste één onafhankelijke producent gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die er de gedelegeerde productie van verzekert ».

B.5. Een « externe uitgever van televisiediensten » is een « uitgever van lineaire of niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid ressorteert van een lidstaat van de Europese Unie of een staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of een staat die partij is bij de Overeenkomst van de Raad van Europa inzake grensoverschrijdende televisie en die zich richt tot het publiek van het Franse taalgebied of het Franstalige publiek van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad om commerciële communicatie-inkomsten of inkomsten afkomstig van gebruikers uit deze markt te verwerven » (artikel 1.3-1, eerste lid, 14°, eerste zin, van het decreet van 4 februari 2021).

Een dergelijke uitgever is met name onderworpen aan de bepalingen van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 (artikel 1.3-1, eerste lid, 14°, tweede zin, van het decreet van 4 februari 2021, gewijzigd bij artikel 1, 7°, van het decreet van 7 december 2023).

B.6.1. Het decreet van 7 december 2023, en artikel 60 ervan in het bijzonder, beoogt een substantiële wijziging van de bijdrageregeling zoals die was ingevoerd bij het decreet van 4 februari 2021 (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 23). De belangrijkste wijzigingen betreffen :

« - Een wijziging van de berekeningsbasis waardoor het bedrag van de bijdrage van de uitgevers en verdelers van audiovisuele mediadiensten kan worden bepaald, door voortaan rekening te houden met de netto-inkomsten en niet langer met de bruto-inkomsten;

- Een substantiële verhoging van het tarief voor de uitgevers van audiovisuele mediadiensten met de hoogste omzet in de Federatie Wallonië-Brussel, met als doel de toegevoegde waarde van Belgische Franstalige producties te ontwikkelen, te diversifiëren en te doen toenemen door middel van gerichtere en grotere investeringen;

[...]

- Bovendien wordt de investering in audiovisuele werken, in de zin van de huidige definitie van het voorliggende decreet (doorgaans ‘ voorraadwerken ’ genoemd), zeer ruim versterkt, met een verplichting om minstens 35 % te investeren in de productie van voornamelijk Belgische Franstalige werken. Ook hier wordt een stimulans ingevoerd om de schrijf- en scenariokosten van Belgische audiovisuele werken onder de aandacht te brengen » (*ibid.*, nr. 611/3, pp. 4-5).

B.6.2. Diezelfde parlementaire voorbereiding licht artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 toe als volgt :

« Dat artikel strekt ertoe een mechanisme in te voeren waarbij de percentages van de bijdrage aan de audiovisuele productie geleidelijk evolueren opdat de markt de nieuwe investeringen kan absorberen. Evenzo, teneinde de werkelijke gevolgen van die verplichtingen voor het lokale audiovisuele ecosysteem te kunnen monitoren, wordt voorgesteld om aan het einde van het tweede jaar na de inwerkingtreding ervan en aan het einde van het vijfde jaar een impactstudie uit te voeren met betrekking tot de toepassing van de nieuwe bijdragepercentages (die progressief zijn tot in 2027), onder toezicht van de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector, in voorkomend geval met de steun van de diensten van de Regering » (*ibid.*, nr. 611/1, p. 32).

B.6.3. Die hervorming, die werd voorbereid door een werkgroep en waarbij verschillende stakeholders werden geraadpleegd, strekt ertoe :

« de Federatie Wallonië-Brussel bij de koplopers te plaatsen van de Europese landen, waar de bijdrage aan de audiovisuele productie het grootst is. Zij maakt het mogelijk aanzienlijke extra investeringen te overwegen, ten voordele van de mannelijke en vrouwelijke auteurs, de producenten en de technici uit de Belgische Franstalige audiovisuele sector, maar ook ten voordele van het publiek dat – daarvan is zij overtuigd – van de partij zal zijn om nog meer Belgische producties van goede kwaliteit te ontdekken » (*ibid.*, nr. 611/3, p. 5).

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Wat betreft de ontvankelijkheid ratione temporis van het beroep

B.7. De vierde tussenkomenende partij, de ivzw « European Film Agency Directors », en de tweede tussenkomenende partij, de vzw « Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten », voeren aan dat het beroep onontvankelijk is in zoverre het betrekking heeft op artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, en artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, en tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021.

B.8. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 3, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof moet een beroep tot vernietiging worden ingesteld binnen een termijn van zes maanden na de bekendmaking van de bestreden norm.

Wanneer een wetgever in nieuwe wetgeving een oude bepaling overneemt en zich op die wijze de inhoud ervan toe-eigent, kan tegen de overgenomen bepaling een beroep worden ingesteld binnen zes maanden na de bekendmaking ervan.

Wanneer de wetgever zich evenwel beperkt tot een louter legistische of taalkundige ingreep of tot een coördinatie van bestaande bepalingen, wordt hij niet geacht opnieuw te legifereren en zijn de grieven *ratione temporis* onontvankelijk in zoverre zij in werkelijkheid tegen de reeds voorheen bestaande bepalingen zijn gericht.

B.9. Artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 vervangt de vorige versie van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, dat de « bijdrage van uitgevers van lineaire en niet-lineaire televisiediensten » regelt, door een nieuwe tekst over hetzelfde onderwerp.

B.10. Vóór de vervanging ervan bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 verplichtte artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 uitgevers van lineaire en niet-lineaire televisiediensten ertoe om « [bij te dragen] aan de productie van audiovisuele werken », « [ofwel] in de vorm van coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken, ofwel in de vorm van een storting aan het Centrum voor de film en de audiovisuele sector ».

Het bedrag van de jaarlijks verschuldigde bijdrage was afhankelijk van de waarde van de omzet van de betrokken uitgever (artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, vóór de wijziging ervan bij het decreet van 7 december 2023). De « financiële verbintenissen in coproductie of vooraankoop aangegaan door elke dienstenuitgever in audiovisuele werken » dienden, behoudens een door de Franse Gemeenschapsregering voorziene afwijking, « economische effecten voor een gelijkwaardig bedrag [te] genereren in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad » (artikel 6.1.1-1, § 1, vijfde lid, 2°, van het decreet van 4 februari 2021, vóór de wijziging ervan bij het decreet van 7 december 2023). Er was eveneens bepaald dat « elke bijdrage in de vorm van coproductie of vooraankoop gedaan in toepassing van een andere wettelijke verplichting of die enig ander wettelijk voordeel zou genieten, [...] niet [mocht] worden meegerekend in het kader van [die] bijdrage » (artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021, vóór de wijziging ervan bij het decreet van 7 december 2023).

B.11. Die laatste drie regels worden overgenomen in de in B.7 vermelde bepalingen van artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021.

Die overname berust echter niet op legistische of taalkundige redenen. Zij past in het kader van een hervorming van de in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 beschreven bijdrageregeling die, zoals in B.6 is vermeld, tal van substantiële wijzigingen aanbrengt in die regeling (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, pp. 3-6 en 23; *ibid.*, nr. 611/3, pp. 3-5).

Daaruit volgt dat de decreetgever opnieuw wetgevend is opgetreden in die aangelegenheid.

B.12. Het beroep is dus *ratione temporis* ontvankelijk in zoverre het is gericht tegen de in B.7 vermelde bepalingen.

Wat betreft het belang bij het beroep

B.13. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang.

Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.14.1. Artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 vervangt artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, dat de « bijdrage aan de audiovisuele productie » van de uitgevers van lineaire en niet-lineaire televisiediensten uitvaardigt en regelt.

B.14.2. Artikel 1, 3°, artikel 1, 5°, en artikel 1, 10°, van het decreet van 7 december 2023 strekken ertoe de definities te wijzigen van drie begrippen die fundamenteel zijn voor de toepassing van de regels met betrekking tot de voormelde bijdrage.

B.14.3. Artikel 87, eerste en tweede lid, van het decreet van 7 december 2023 regelt een geleidelijke verhoging van het percentage van die bijdrage tijdens de eerste toepassingsjaren van het nieuwe artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021.

Artikel 87, derde lid, van het decreet van 7 december 2023 regelt de beoordeling van de gevolgen van die verhoging.

B.15. De verzoekende partij is een externe uitgever van televisiediensten in de zin van artikel 1.3-1, eerste lid, 14°, van het decreet van 4 februari 2021, die, met toepassing van die bepaling, aan de in artikel 6.1.1-1 van hetzelfde decreet beschreven regeling is onderworpen.

Haar situatie wordt dus rechtstreeks en ongunstig geraakt door elk van de in B.14 vermelde bepalingen.

B.16. Het beroep tot vernietiging is ontvankelijk.

Wat betreft de ontvankelijkheid van de eerste tussenkomst

B.17. Luidens artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 kan « ieder die van een belang doet blijken » aan het Hof een memorie richten met opmerkingen in verband met een beroep tot vernietiging waarover het uitspraak dient te doen.

Van een dergelijk belang doet blijken de persoon die aantoont dat zijn situatie rechtstreeks kan worden geraakt door het arrest dat het Hof in verband met dat beroep dient te wijzen.

B.18. De eerste tussenkomende partij is, net zoals de verzoekende partij, een externe uitgever van televisiediensten die, met toepassing van de in B.15 vermelde bepalingen, ook ertoe is gehouden een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie.

Het arrest van het Hof zal haar situatie rechtstreeks raken.

B.19. De eerste tussenkomst is ontvankelijk.

Wat betreft de ontvankelijkheid van de middelen

B.20.1. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, moeten de middelen van het verzoekschrift te kennen geven welke van de regels waarvan het Hof de naleving waarborgt, zouden zijn geschonden, alsook welke de bepalingen zijn die deze regels zouden schenden, en uiteenzetten in welk opzicht die regels door de bedoelde bepalingen zouden zijn geschonden.

B.20.2. Wanneer een middel is afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, dat voortvloeit uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, dient het, in de regel, twee categorieën van personen die verschillend of op identieke wijze worden behandeld, voldoende nauwkeurig te identificeren.

Het staat niet aan het Hof de grondwettigheid te onderzoeken van een verschil in behandeling of van een gelijke behandeling van twee categorieën van personen waarvan het zelf de contouren zou moeten bepalen.

B.21. Het Hof onderzoekt de middelen in zoverre zij voldoen aan die vereisten.

Wat betreft de bevoegdheid van het Hof

B.22. Krachtens artikel 142, tweede lid, van de Grondwet en artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 is het Hof bevoegd om uitspraak te doen op de beroepen tot vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel, wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en wegens schending van de artikelen van titel II (« De Belgen en hun rechten ») en van de artikelen 143, § 1, 170, 172 en 191 van de Grondwet.

B.23. Alle middelen die in het verzoekschrift worden ontwikkeld, zijn afgeleid uit de schending van minstens een van die regels of artikelen.

In die middelen wordt ook de schending van tal van bepalingen van het recht van de Europese Unie en van enkele beginselen aangevoerd.

Het Hof houdt daarmee enkel rekening in zoverre die bepalingen en beginselen in samenhang worden gelezen met de in B.22 vermelde bepalingen.

B.24. In die mate is het beroep ontvankelijk.

Ten aanzien van het eerste middel

B.25. De verzoekende partij leidt een eerste middel af uit de schending, door de artikelen 1, 3°, 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna : de bijzondere wet van 8 augustus 1980), de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht, artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna : het VWEU), artikel 3, leden 1 en 2, van de richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 « betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt » (hierna : de richtlijn 2000/31/EG), en de « beginselen van behoorlijke regelgeving ». Zij bekritiseert het feit

dat de verplichting tot het betalen van een bijdrage aan de audiovisuele productie ook van toepassing is op uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat van de Europese Unie vallen.

B.26.1. De vierde tussenkomenende partij voert aan dat het middel onontvankelijk is, aangezien de toepassing van de bijdrageregeling op uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat van de Europese Unie vallen (in het decreet van 4 februari 2021 omschreven als de « externe uitgevers van televisiediensten ») niet voortvloeit uit het, bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 gewijzigde, artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, maar uit artikel 1.3-1, eerste lid, 14°, van dat laatste decreet, dat inhoudelijk niet werd gewijzigd bij het decreet van 7 december 2023.

B.26.2. In zoverre de verzoekende partij haar kritiek tegen de toepassing van de bijdrageregeling op de externe uitgevers van televisiediensten onder meer steunt op aspecten van de bijdrageregeling die door artikel 60 van het decreet van 7 december 2023 in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 werden opgenomen, is het middel onontvankelijk.

B.27. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van de gelijkheid en van de niet-discriminatie zijn toepasselijk ten aanzien van alle rechten en alle vrijheden, met inbegrip van die welke voortvloeien uit internationale verdragen die België binden.

B.28.1. De richtlijn 2000/31/EG bepaalt :

« Artikel 1

Doel en toepassingsgebied

1. Deze richtlijn heeft tot doel bij te dragen aan de goede werking van de interne markt door het vrije verkeer van de diensten van de informatiemaatschappij tussen lidstaten te waarborgen.

[...]

6. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan maatregelen die op communautair of nationaal niveau met inachtneming van het Gemeenschapsrecht genomen zijn ter bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid en ter bescherming van het pluralisme.

[...]

Artikel 3

Interne markt

1. Iedere lidstaat zorgt ervoor dat de diensten van de informatiemaatschappij die worden verleend door een op zijn grondgebied gevestigde dienstverlener voldoen aan de in die lidstaat geldende nationale bepalingen die binnen het gecoördineerde gebied vallen.

2. De lidstaten mogen het vrije verkeer van diensten van de informatiemaatschappij die vanuit een andere lidstaat worden geleverd, niet beperken om redenen die vallen binnen het gecoördineerde gebied ».

B.28.2. Artikel 3, lid 2, van de richtlijn 2000/31/EG verbiedt de lidstaten om het vrije verkeer van diensten van de informatiemaatschappij die vanuit een andere lidstaat worden geleverd, te beperken. Die richtlijn doet krachtens artikel 1, lid 6, ervan evenwel geen afbreuk aan maatregelen die op Unie- of nationaal niveau met inachtneming van het Unierecht genomen zijn ter bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid en ter bescherming van het pluralisme. De woorden « geen afbreuk [doen] aan » impliceren dat die richtlijn niet van toepassing is op een Unierechtelijke of nationale maatregel die ertoe strekt de cultuur- en taalverscheidenheid te behouden (HvJ, 18 december 2025, C-366/24, *Amazon EU*, ECLI:EU:C:2025:990, punt 43).

B.29.1. Uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023 (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 23) blijkt dat de vervanging van artikel 6.1.1-1 door artikel 60 van dat decreet, net als de initiële versie van die bepaling, uitvoering beoogt te geven aan artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 « betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten » (hierna : de richtlijn 2010/13/EU), zoals vervangen bij artikel 1, 18), van de richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 « tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van

audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie » (hierna : de richtlijn (EU) 2018/1808).

B.29.2. Artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU bepaalt aldus :

« 1. De lidstaten zorgen ervoor dat onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van audiovisuele mediadiensten op aanvraag een aandeel van ten minste 30 % aan Europese producties opnemen in hun catalogi en dat die producties aandacht krijgen.

2. Indien de lidstaten onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten verplichten een financiële bijdrage te leveren aan de totstandbrenging van Europese producties, onder meer door middel van directe investeringen in inhoud en bijdragen aan nationale fondsen, kunnen zij ook van aanbieders van mediadiensten die zich tot publiek op hun grondgebied richten maar in andere lidstaten zijn gevestigd, verlangen dat zij dergelijke financiële bijdragen leveren, die proportioneel en niet-discriminerend zijn.

3. In het in lid 2 bedoelde geval wordt de financiële bijdrage uitsluitend gebaseerd op de inkomsten die zijn gegenereerd in de lidstaten waarop de diensten gericht zijn. Indien de lidstaat waar de aanbieder is gevestigd, een dergelijke financiële bijdrage oplegt, houdt deze lidstaat rekening met eventuele financiële bijdragen die zijn opgelegd door lidstaten waarop de diensten gericht zijn. Elke financiële bijdrage dient te voldoen aan het Unierecht, en in het bijzonder de staatssteunregels.

4. De lidstaten brengen uiterlijk op 19 december 2021 en vervolgens om de twee jaar verslag uit aan de Commissie over de toepassing van de leden 1 en 2.

5. De Commissie brengt op basis van de door de lidstaten verstrekte informatie en een onafhankelijke studie verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van de leden 1 en 2, rekening houdend met de marktontwikkelingen, de technologische vooruitgang en de nagestreefde culturele diversiteit.

6. De verplichting uit hoofde van lid 1 en het voorschrift voor aanbieders van mediadiensten die zich tot publiek in andere lidstaten richten in de zin van lid 2, gelden niet voor aanbieders van mediadiensten met een lage omzet of een klein publiek. De lidstaten kunnen ook ontheffing van deze verplichtingen of voorschriften verlenen wanneer deze praktisch onhaalbaar of ongerechtvaardigd zouden zijn gezien de aard of het onderwerp van de audiovisuele mediadiensten.

7. De Commissie stelt na raadpleging van het contactcomité richtsnoeren vast voor het berekenen van het aandeel Europese producties als bedoeld in lid 1, alsook voor het definiëren van de begrippen ‘ klein publiek ’ en ‘ lage omzet ’, als bedoeld in lid 6 ».

Overweging 36 van de richtlijn (EU) 2018/1808 bevat de volgende verduidelijking bij artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU :

« Opdat in Europese producties voldoende wordt geïnvesteerd, dienen de lidstaten in staat te zijn financiële verplichtingen op te leggen aan op hun grondgebied gevestigde aanbieders van mediadiensten. Deze verplichtingen kunnen bestaan uit rechtstreekse bijdragen aan de totstandbrenging van Europese producties en aan de verwerving van rechten betreffende Europese producties. De lidstaten zouden ook heffingen ten gunste van een fonds kunnen opleggen op basis van inkomsten die worden gegenereerd door audiovisuele mediadiensten die worden geleverd op en gericht zijn op hun grondgebied. Deze richtlijn voorziet erin dat, gezien het rechtstreekse verband tussen financiële verplichtingen en het uiteenlopende culturele beleid van de lidstaten, een lidstaat dergelijke financiële verplichtingen ook mag opleggen aan in een andere lidstaat gevestigde aanbieders van mediadiensten die op het grondgebied van die lidstaat zijn gericht. In dat geval moeten de financiële verplichtingen enkel worden geheven op de inkomsten die gegenereerd zijn via het publiek in de lidstaat waarop de diensten zijn gericht. Aanbieders van mediadiensten die moeten bijdragen aan filmfinancieringsregelingen in een lidstaat waarop de diensten gericht zijn, moeten, zelfs als zij in die lidstaat geen vestiging hebben, op niet-discriminerende wijze de steun kunnen genieten die beschikbaar is in het kader van de desbetreffende filmfinancieringsregelingen voor aanbieders van mediadiensten ».

B.30.1. Artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU laat een lidstaat van de Europese Unie dus toe om ook aan in een andere lidstaat gevestigde aanbieders van mediadiensten die hun diensten tot het publiek van de lidstaat richten de verplichting op te leggen om bij te dragen aan de totstandbrenging van Europese producties, waarbij die verplichting zowel kan bestaan uit rechtstreekse investeringen in inhoud als uit bijdragen aan nationale fondsen. Die bepaling vormt derhalve een uitzondering op het zogenaamde « beginsel van het land van oorsprong », dat opgenomen is in artikel 3, lid 1, van die richtlijn, op grond waarvan de lidstaten de vrijheid van ontvangst moeten waarborgen en de doorgifte op hun grondgebied van audiovisuele mediadiensten uit andere lidstaten niet mogen belemmeren (zie ook overweging 43 van die richtlijn).

Bovendien mag een lidstaat een dergelijke verplichting opleggen met als doel het verdedigen en bevorderen van een of meer van zijn officiële talen. Op grond van overweging 78 van de richtlijn 2010/13/EU moeten de lidstaten immers, « teneinde een actief beleid ten gunste van een bepaalde taal te kunnen voeren, [...] de mogelijkheid behouden om op taalgebied meer gedetailleerde of strengere voorschriften vast te stellen, mits deze voorschriften in overeenstemming zijn met het recht van de Unie en met name de doorgifte van programma's uit andere lidstaten niet beperken ». De richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober 1989 « betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de Lid-Staten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten » (hierna: de richtlijn 89/552/EEG), die de voorloper was van de richtlijn 2010/13/EU en waarvan artikel 5 reeds een rechtsgrond bevatte voor de invoering van een bijdrageregeling voor het stimuleren

van Europese producties, bevatte een gelijkaardige overweging (26ste overweging). Uit die overweging leidde het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn arrest van 5 maart 2009 (C-222/07, *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)*, ECLI:EU:C:2009:124) (hierna : het arrest-*Uteca*) af dat het verdedigen en bevorderen, door een lidstaat, van een of meer van zijn officiële talen, een legitiem doel is. Bij dat arrest oordeelde het Hof van Justitie meer in het bijzonder dat noch de richtlijn 89/552/EEG noch artikel 12 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, dat discriminatie op grond van nationaliteit verbiedt (thans artikel 18 van het VWEU) zich in beginsel verzet tegen de invoering, door een lidstaat, van een verplichting voor de aanbieders van televisiediensten om een bepaald percentage van hun inkomsten te besteden aan producties waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van die lidstaat is. Het Hof van Justitie betrok in zijn beoordeling ook het vrij verrichten van diensten, de vrijheid van vestiging, het vrij verkeer van kapitaal en het vrij verkeer van werknemers.

B.30.2. Het loutere feit dat de bestreden investerings- en financieringsverplichting ook van toepassing is op de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat van de Europese Unie vallen, kan dan ook niet ertoe leiden dat die verplichting niet langer onder het toepassingsgebied van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU zou vallen en dus niet langer kan worden beschouwd als een « [maatregel] die op communautair of nationaal niveau met inachtneming van het Gemeenschapsrecht genomen [is] ter bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid en ter bescherming van het pluralisme », waarop de richtlijn 2000/31/EG, krachtens artikel 1, lid 6, ervan, niet van toepassing is.

Artikel 4, lid 1, van de richtlijn 2010/13/EU bepaalt overigens uitdrukkelijk dat het de lidstaten vrijstaat om de onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten te onderwerpen aan strengere of meer gedetailleerde regels op de gebieden die door die richtlijn worden gecoördineerd, op voorwaarde dat die regels met het recht van de Unie stroken (vgl. arrest-*Uteca*, punt 18, met betrekking tot het gelijkaardige artikel 3, lid 1, van de richtlijn 89/552/EEG).

B.30.3. De door de verzoekende partij bestreden aspecten van de investerings- en financieringsverplichting moeten dan ook niet worden beoordeeld op hun verenigbaarheid met artikel 3, leden 1 en 2, van de richtlijn 2000/31/EG (zie ook artikel 4, lid 7, van de

richtlijn 2010/13/EU en vergelijk HvJ, 18 december 2025, C-366/24, *Amazon EU*, voormeld), maar wel op hun verenigbaarheid met artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU en met de overige in B.25 vermelde toetsingsnormen, met name met het vrij verrichten van diensten. Die beoordeling komt hierna aan bod bij de beoordeling van de overige middelen en middelonderdelen.

B.31.1. De verzoekende partij en de eerste tussenkomenende partij verzoeken het Hof om twee prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie over de uitlegging van artikel 3, lid 1, van de richtlijn 2000/31/EG en artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

B.31.2. Wanneer een vraag die betrekking heeft op de uitlegging van het Unierecht wordt opgeworpen in een zaak aanhangig bij een nationale rechterlijke instantie waarvan de beslissingen volgens het nationale recht niet vatbaar zijn voor hoger beroep, is die instantie, overeenkomstig artikel 267, derde alinea, van het VWEU, gehouden die vraag te stellen aan het Hof van Justitie.

Die verwijzing is evenwel niet nodig wanneer die rechterlijke instantie heeft vastgesteld dat de opgeworpen vraag niet relevant is, dat de betrokken bepaling van het Unierecht reeds door het Hof is uitgelegd of dat de juiste uitlegging van het Unierecht zo evident is dat redelijkerwijze geen ruimte voor twijfel kan bestaan (HvJ, 6 oktober 1982, C-283/81, *CILFIT*, ECLI:EU:C:1982:335, punt 21; grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, *Consorzio Italian Management en Catania Multiservizi SpA*, ECLI:EU:C:2021:799, punt 33). Die redenen moeten, in het licht van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest), afdoende blijken uit de motivering van het arrest waarbij de rechterlijke instantie weigert de prejudiciële vraag te stellen (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punt 51).

De uitzondering van het gebrek aan relevantie houdt in dat de nationale rechterlijke instantie van de verwijsplicht is ontheven wanneer « die vraag niet ter zake dienend is, dat wil zeggen wanneer het antwoord erop, hoe het ook luidt, geen invloed kan hebben op de oplossing van het geschil » (HvJ, 15 maart 2017, C-3/16, *Aquino*, ECLI:EU:C:2017:209, punt 43; grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punt 34).

De uitzondering dat de juiste uitlegging van het Unierecht evident is, houdt in dat de nationale rechterlijke instantie ervan overtuigd moet zijn dat de gehanteerde oplossing even evident zou zijn voor de rechterlijke instanties van de andere lidstaten die in laatste aanleg uitspraak doen, alsook voor het Hof van Justitie. Zij dient in dat verband rekening te houden met de specifieke kenmerken van het Unierecht, met de bijzondere moeilijkheden bij de uitlegging ervan en met het gevaar voor uiteenlopende rechtspraak binnen de Unie. Tevens dient zij acht te slaan op de verschillen tussen de taalversies van de betrokken bepaling waarvan zij op de hoogte is, met name wanneer die verschillen door de partijen naar voren zijn gebracht en onderbouwd zijn. Tot slot dient zij aandacht te hebben voor de eigen terminologie en autonome begrippen die gebruikelijk zijn in het Unierecht, alsook voor de context van de toepasselijke bepaling in het licht van het Unierecht in zijn geheel, en de doelstellingen en ontwikkelingsstand ervan op het ogenblik waarop de betrokken bepaling moet worden toegepast (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punten 40-46).

Voorts vermag de in laatste aanleg rechtsprekende nationale rechterlijke instantie ervan af te zien het Hof een prejudiciële vraag te stellen « om redenen van niet-ontvankelijkheid die eigen zijn aan de procedure bij die rechterlijke instantie, mits het gelijkwaardigheids- en het doeltreffendheidsbeginsel in acht worden genomen » (HvJ, 14 december 1995, C-430/93 en C-431/93, *van Schijndel en van Veen*, ECLI:EU:C:1995:441, punt 17; 15 maart 2017, C-3/16, voormeld, punt 56; grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punt 61).

B.31.3. Gelet op hetgeen is vermeld in B.28.1 tot B.30.2, inzonderheid het daarin vermelde arrest van het Hof van Justitie van 18 december 2025 in de zaak C-366/24, kan er geen redelijke twijfel bestaan over de juiste uitlegging van het Unierecht. Bijgevolg is er geen aanleiding om, in het kader van het eerste middel, het verzoek om aan het Hof van Justitie prejudiciële vragen te stellen, in te willigen.

B.32. Het eerste middel is niet gegrond.

Ten aanzien van het tweede middel

B.33. De verzoekende partij leidt een tweede middel af uit de schending, door de artikelen 1, 3°, 5° en 10°, 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023, van de artikelen 10

en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht, artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna : het VEU), de artikelen 56 en 216, lid 2, van het VWEU, de artikelen 2, lid 1, 3, lid 1, en 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, en de « beginselen van behoorlijke regelgeving ».

Volgens de verzoekende partij voldoet de verplichting een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie, in zoverre zij ook wordt opgelegd aan de aanbieders van mediadiensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie zijn gevestigd maar die zich richten tot het publiek op het grondgebied van de Franse Gemeenschap, niet aan de in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU bepaalde vereisten dat een dergelijke verplichting moet zijn bestemd voor de « totstandbrenging van Europese producties » en dat zij « proportioneel » en « niet-discriminerend » moet zijn.

Wat betreft de toetsingsnormen

B.34.1. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.34.2. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie wordt eveneens gewaarborgd bij de artikelen 20 en 21 van het Handvest.

B.35.1. De wet van 28 februari 2013 die artikel II.3 van het Wetboek van economisch recht heeft ingevoerd, heeft het zogenaamde decreet d'Allarde van 2-17 maart 1791 opgeheven. Het Hof heeft dat decreet, dat de vrijheid van handel en nijverheid waarborgde, meermaals in zijn toetsing aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet betrokken.

B.35.2. De vrijheid van ondernemen, bedoeld in artikel II.3 van het Wetboek van economisch recht, moet worden uitgeoefend « met inachtneming van de in België van kracht zijnde internationale verdragen, van het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid zoals vastgesteld door of krachtens de internationale verdragen en de wet » (artikel II.4 van hetzelfde Wetboek).

De vrijheid van ondernemen dient derhalve in samenhang te worden gelezen met de toepasselijke bepalingen van het recht van de Europese Unie, alsook met artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waaraan, als bevoegdheidverdelende regel, het Hof rechtstreeks vermag te toetsen.

Ten slotte wordt de vrijheid van ondernemen eveneens gewaarborgd door artikel 16 van het Handvest.

B.35.3. De vrijheid van ondernemen houdt onder meer de vrijheid in om een economische activiteit of een handelsactiviteit uit te oefenen, de contractsvrijheid, hetgeen met name de vrije partnerkeuze in het economisch verkeer omvat, of het recht voor een onderneming om, binnen de grenzen van de aansprakelijkheid voor eigen handelingen, vrij te beschikken over haar economische, technische en financiële middelen (HvJ, grote kamer, 21 december 2021, C-124/20, *Bank Melli Iran*, ECLI:EU:C:2021:1035, punten 78 en 79; grote kamer, 10 juli 2025, C-254/23, *INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o. e.a.*, ECLI:EU:C:2025:569, punt 140).

Een regel die een onderneming verplicht maatregelen te nemen die voor haar kosten met zich kunnen brengen en gevolgen kunnen hebben voor de organisatie van haar activiteiten, is een verplichting die het vrije gebruik van de haar ter beschikking staande middelen beperkt (HvJ, 30 juni 2016, C-134/15, *Lidl GmbH & Co. KG*, ECLI:EU:C:2016:498, punt 29).

Door de overheid kan op een groot aantal wijzen in de desbetreffende vrijheid worden ingegrepen en met dat overheidsingrijpen kunnen, in het algemeen belang, beperkingen aan de uitoefening van de economische activiteit worden gesteld (HvJ, grote kamer, 21 december 2021, C-124/20, voormeld, punt 81; grote kamer, 10 juli 2025, C-254/23, voormeld, punt 141).

B.35.4. De vrijheid van ondernemen kan derhalve niet als een absolute vrijheid worden opgevat. Zij belet niet dat de wet, het decreet of de ordonnantie de economische bedrijvigheid van personen en ondernemingen regelt.

Nationale maatregelen die het gebruik van de in het Handvest gewaarborgde fundamentele vrijheden kunnen belemmeren of minder aantrekkelijk kunnen maken, zijn toelaatbaar indien zij bij wet worden ingevoerd alsook de wezenlijke inhoud van die rechten en vrijheden eerbiedigen, een rechtvaardiging vinden in dwingende redenen van algemeen belang of aan de eisen van bescherming van de rechten en vrijheden van anderen, geschikt zijn om de verwezenlijking van het beoogde doel te waarborgen en niet verder gaan dan noodzakelijk is om dat doel te bereiken (HvJ, grote kamer, 13 november 2018, C-33/17, *Čepelnik d.o.o.*, ECLI:EU:C:2018:896, punt 42; grote kamer, 22 januari 2013, C-283/11, *Sky Österreich GmbH*, ECLI:EU:C:2013:28, punten 45-50; 4 mei 2016, C-477/14, *Pillbox 38 (UK) Ltd.*, ECLI:EU:C:2016:324, punten 157-160). De bevoegde wetgever zou derhalve pas onredelijk optreden indien hij de vrijheid van ondernemen zou beperken zonder dat daartoe enige noodzaak bestaat of indien die beperking onevenredig zou zijn met het nagestreefde doel.

B.36. Artikel 56 van het VWEU bepaalt :

« In het kader van de volgende bepalingen zijn de beperkingen op het vrij verrichten van diensten binnen de Unie verboden ten aanzien van de onderdanen der lidstaten die in een andere lidstaat zijn gevestigd dan die, waarin degene is gevestigd te wiens behoefte de dienst wordt verricht.

Het Europees Parlement en de Raad kunnen, volgens de gewone wetgevingsprocedure, de bepalingen van dit hoofdstuk van toepassing verklaren ten gunste van de onderdanen van een derde staat die diensten verrichten en binnen de Unie zijn gevestigd ».

B.37. Nationale maatregelen die het gebruik van de in het VWEU gewaarborgde fundamentele vrijheden kunnen belemmeren of minder aantrekkelijk kunnen maken, zijn

niettemin toelaatbaar indien zij een rechtvaardiging vinden in dwingende redenen van algemeen belang, geschikt zijn om de verwezenlijking van het beoogde doel te waarborgen en niet verder gaan dan wat noodzakelijk is om dat doel te bereiken (HvJ, grote kamer, 13 november 2018, C-33/17, *Čepelnik d.o.o.*, voormeld, punt 42; grote kamer, 18 juni 2019, C-591/17, *Oostenrijk t. Duitsland*, ECLI:EU:C:2019:504, punt 139; 27 oktober 2022, C-411/21, *Instituto do Cinema e do Audiovisual IP*, ECLI:EU/C.2022:896, punt 24).

B.38. Artikel 4, lid 3, van het VEU bepaalt :

« Krachtens het beginsel van loyale samenwerking respecteren de Unie en de lidstaten elkaar en steunen zij elkaar bij de vervulling van de taken die uit de Verdragen voortvloeien.

De lidstaten treffen alle algemene en bijzondere maatregelen die geschikt zijn om de nakoming van de uit de Verdragen of uit de handelingen van de instellingen van de Unie voortvloeiende verplichtingen te verzekeren.

De lidstaten vergemakkelijken de vervulling van de taak van de Unie en onthouden zich van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen ».

B.39.1. Zoals is vermeld in B.30.1, laat artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU een lidstaat van de Europese Unie toe om ook aan in een andere lidstaat gevestigde aanbieders van mediadiensten die hun diensten tot het publiek van de eerstgenoemde lidstaat richten, de verplichting op te leggen om bij te dragen aan de totstandbrenging van Europese producties, waarbij die verplichting zowel kan bestaan uit rechtstreekse investeringen in inhoud als uit bijdragen aan nationale fondsen. Zoals uit de, in B.29.2 weergegeven, tekst van die richtlijnbevestiging blijkt, moeten die investeringen en bijdragen niet alleen bestemd zijn voor « de totstandbrenging van Europese producties », maar moeten zij ook « proportioneel » en « niet-discriminerend » zijn.

B.39.2. Overweging 37 van de richtlijn (EU) 2018/1808 bevat een toelichting bij het evenredigheidsbeginsel :

« Omroepen investeren tegenwoordig meer in Europese audiovisuele producties dan aanbieders van audiovisuele mediadiensten op aanvraag. Als een lidstaat waarop de diensten gericht zijn, besluit een omroeporganisatie die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat valt, een financiële verplichting op te leggen, dient er rekening te worden gehouden met de rechtstreekse bijdragen aan de totstandbrenging van Europese producties en aan de verwerving van rechten betreffende Europese producties, in het bijzonder coproducties, die door die

omroeporganisatie worden geleverd, rekening houdend met het evenredigheidsbeginsel. Dit doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten om, overeenkomstig hun cultureel beleid en als een en ander verenigbaar is met staatssteunregels, de hoogte vast te stellen van de financiële bijdragen die onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten verschuldigd zijn ».

Zoals is vermeld in B.29.2, vermeldt overweging 36 van de richtlijn (EU) 2018/1808 met betrekking tot het niet-discriminatiebeginsel dat « aanbieders van mediadiensten die moeten bijdragen aan filmfinancieringsregelingen in een lidstaat waarop de diensten gericht zijn, [...], zelfs als zij in die lidstaat geen vestiging hebben, op niet-discriminerende wijze de steun [moeten] kunnen genieten die beschikbaar is in het kader van de desbetreffende filmfinancieringsregelingen voor aanbieders van mediadiensten ».

B.39.3. Daarnaast heeft de Europese Commissie in haar « Richtsnoeren op grond van artikel 13, lid 7, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten voor het berekenen van het aandeel Europese producties in catalogi op aanvraag en het definiëren van de begrippen ‘ klein publiek ’ en ‘ lage omzet ’ » (2020/C 223/03) een aantal elementen aangereikt voor de invulling van het evenredigheidsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel. Een van die richtsnoeren wijst erop dat :

« de lidstaten die de verplichtingen inzake financiële bijdragen toepassen op in andere lidstaten gevestigde aanbieders, het beginsel van non-discriminatie moeten eerbiedigen. Als zij dus op nationaal niveau vrijstellingen toepassen of invoeren die gelden voor op hun grondgebied gevestigde aanbieders, moeten deze vrijstellingen ook op niet-discriminerende wijze worden toegepast op grensoverschrijdende aanbieders, ook als de drempels hoger liggen dan de drempels die in deze richtsnoeren zijn aangegeven ».

Voorts vermelden die richtsnoeren van de Europese Commissie dat :

« bij de vaststelling van geschikte drempels rekening moet worden gehouden met de verschillende gevolgen van deze soorten bijdragen voor grensoverschrijdende aanbieders. Directe investering (bv. productie, coproductie, verwerving van rechten voor producties) impliceert in het algemeen een grotere zakelijke inspanning dan de betaling van een heffing, omdat de mate van financiële betrokkenheid en de daaraan verbonden risico's verschillen. Of de investeringsverplichting wordt nagekomen, hangt ook af van de beschikbaarheid van Europese producties, zoals productieprojecten waarin een aanbieder met de beschikbare middelen kan investeren ».

Nog volgens die richtsnoeren moeten :

« deze drempels en de opgelegde financiële bijdragen [...] op de financiële draagkracht van de dienst worden afgestemd, moeten [zij] voldoen aan de beginselen van non-discriminatie en evenredigheid, mogen [zij] de marktontwikkeling niet ondermijnen en moeten [zij] de toetreding van nieuwe spelers tot de markt toelaten ».

B.39.4. Voorts bepaalt artikel 13, lid 3, derde zin, van de richtlijn 2010/13/EU dat elke financiële bijdrage die in de context van artikel 13, lid 2, van die richtlijn wordt geheven, « dient te voldoen aan het Unierecht ». Die bijdrage moet dus de algemene beginselen van het recht van de Europese Unie in acht nemen, waartoe het evenredigheidsbeginsel (HvJ, grote kamer, 25 februari 2025, C-146/23 en C-374/23, *XL e.a.*, ECLI:EU:C:2025:109, punt 72; 1 augustus 2025, C-602/24, *W. sp. z.o.o.*, ECLI:EU:C:2025:627, punt 37) en het niet-discriminatiebeginsel (HvJ, grote kamer, 26 januari 2021, C-16/19, *VL*, ECLI:EU:C:2021:64, punt 33; grote kamer, 18 april 2024, C-567/22 P tot C-570/22 P, *Vasile Dumitrescu e.a.*, ECLI:EU:C:2024:336, punt 66; 4 september 2025, C-543/23, *AR*, ECLI:EU:C:2025:653, punt 33) behoren. Het evenredigheidsbeginsel geldt eveneens wanneer, zoals is vermeld in B.35.4 en B.37, de bestreden maatregel de in artikel 16 van het Handvest gewaarborgde vrijheid van ondernemen en het in artikel 56 van het VWEU gewaarborgde vrij verkeer van diensten beperkt.

B.39.5. Ten slotte preciseert overweging 43 van de richtlijn 2010/13/EU dat de lidstaten, op grond van de bepalingen van die richtlijn, en onverminderd het in artikel 3, lid 1, van die richtlijn opgenomen land-van-oorsprongbeginsel, maatregelen nemen die het vrije verkeer van televisie-uitzendingen beperken, doch « enkel onder bepaalde voorwaarden en overeenkomstig de in deze richtlijn vastgelegde procedure ». Volgens dezelfde overweging « [heeft het] Hof van Justitie [...] steeds gesteld dat elke beperking van de vrijheid van dienstverrichting, zoals elke afwijking van een van de grondbeginselen van het Verdrag, restrictief moet worden uitgelegd ». Zoals is vermeld in B.30.2, belet het voorgaande de lidstaten niet om de onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten te onderwerpen aan strengere of meer gedetailleerde regels, op voorwaarde dat die regels bestaanbaar zijn met het recht van de Europese Unie.

Wat betreft de verplichting om Europese producties tot stand te brengen (eerste onderdeel)

B.40. De verzoekende partij voert aan dat de bestreden investerings- en financieringsverplichting voornamelijk gericht is op de totstandbrenging van producties die afkomstig zijn uit de Franse Gemeenschap, en niet op « Europese producties » in de zin van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

B.41. Artikel 1, lid 1, *n*), van die richtlijn definieert « Europese producties » als :

« i) producties die afkomstig zijn uit lidstaten;

ii) producties die afkomstig zijn uit derde Europese staten die partij zijn bij het Europese Verdrag inzake grensoverschrijdende televisie van de Raad van Europa en die voldoen aan de voorwaarden van lid 3;

iii) coproducties die zijn vervaardigd in het kader van tussen de Unie en derde landen gesloten overeenkomsten met betrekking tot de audiovisuele sector en die voldoen aan de voorwaarden van de betrokken overeenkomsten ».

De volgende leden van artikel 1 voegen daaraan toe :

« 2. Voorwaarde voor de toepassing van lid 1, onder *n*), ii) en iii), is dat producties die afkomstig zijn uit lidstaten, in de betrokken derde landen niet worden getroffen door discriminerende maatregelen.

3. De in lid 1, onder *n*), i) en ii), bedoelde producties zijn producties welke voornamelijk tot stand zijn gebracht met hulp van auteurs en medewerkers die in een of meer van de in die bepalingen bedoelde staten woonachtig zijn en die aan een van de volgende drie voorwaarden voldoen :

i) de producties zijn tot stand gebracht door een of meer in een of meer van deze staten gevestigde producenten;

ii) de vervaardiging ervan geschiedt onder het toezicht en de feitelijke controle van een of meer in een of meer van deze staten gevestigde producenten;

iii) de bijdrage van de coproductanten van deze staten in de totale kosten van de coproductie is doorslaggevend en de coproductie staat niet onder controle van een of meer buiten deze staten gevestigde producenten.

4. Producties die geen Europese producties in de zin van lid 1, onder *n*), zijn, maar die vervaardigd worden in het kader van tussen de lidstaten en derde landen gesloten bilaterale coproductieovereenkomsten, worden als Europese producties beschouwd mits de coproductanten uit de Unie een meerderheidsaandeel hebben in de totale productiekosten en de

productie niet onder controle staat van een of meer buiten de lidstaten gevestigde producenten ».

B.42.1. Bij artikel 6.1.1-1, § 1, van het decreet van 4 februari 2021 wordt een verplichting uitgevaardigd om « bij te dragen » aan de « audiovisuele productie ».

Die « bijdrage » kan twee vormen aannemen : een « investering » of de « storting » van een geldsom aan het « Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel » (Centrum voor de Film en de Audiovisuele Sector van de Franse Gemeenschap) (hierna : het CCA).

B.42.2. De « investering » kan bestaan uit de « coproductie », de « vooraankoop van audiovisuele werken » of de « bestelling van programma's ».

Zoals in B.4.3 is vermeld, is de « coproductie » van een audiovisueel werk de productie van een audiovisueel werk door een dienstuitgever of dienstenverdelers « en ten minste één onafhankelijke producent gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die er de gedelegeerde productie van verzekert ».

Zoals in B.4.4 is vermeld, is de « vooraankoop » van een audiovisueel werk de verwerving, door een dienstuitgever of een dienstenverdelers, van een uitzendrecht voor een audiovisueel werk dat moet worden gerealiseerd en gecoproduceerd door « ten minste één onafhankelijke producent gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die er de gedelegeerde productie van verzekert ».

Zoals in B.4.2 is vermeld, is een « bestelling van een programma » een « bestelling door een dienstuitgever van een programma, met uitzondering van commerciële communicatie, dat geproduceerd of gecoproduceerd wordt door ten minste één onafhankelijke producent gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die er de gedelegeerde productie van verzekert ».

B.42.3. Het CCA is een administratieve dienst die als opdracht heeft « de creatie, de verspreiding en de audiovisuele promotie in de Franse Gemeenschap aan te moedigen [en te

ondersteunen] » (artikel 1 van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 29 maart 2012 « tot oprichting van het ‘ Centre du Cinéma et de l’Audiovisuel ’ (Centrum voor de Film en de Audiovisuele Sector van de Franse Gemeenschap) » (hierna : het besluit van 29 maart 2012)).

B.43. Sommige aspecten van de regeling van de bijdrage aan de audiovisuele productie die in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 is beschreven, leggen een verband tussen die bijdrage en de Franse Gemeenschap.

Wanneer de bijdrage de vorm aanneemt van een investering, moet minstens 35 % van het bedrag ervan worden geïnvesteerd in de coproductie of vooraankoop van « Franstalige Belgische audiovisuele werken » (artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021). De gedane investeringen moeten ook, in beginsel, « voor een gelijkwaardig bedrag », « economische gevolgen » genereren in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van hetzelfde decreet). De investering in de « bestelling van programma's » kan enkel betrekking hebben op programma's die « in hoofdzaak tot doel hebben kunstenaars naar voren te brengen wier woonplaats, exploitatiezetel of maatschappelijke zetel in het Franse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd is, of het cultureel erfgoed van deze gebieden » (artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van hetzelfde decreet). Tot slot bepaalt artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021 dat de uitgever van televisiediensten die beslist om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie in de vorm van investeringen, « kan » investeren « in het schrijven van scenario's en de ontwikkeling van audiovisuele werken waarvan de scenarist een contract heeft naar Belgisch recht ».

De eerste bevoegdheid van het CCA bestaat in het ondersteunen van de creatie, promotie en verspreiding van de « audiovisuele werken van de Franse Gemeenschap » (artikel 2, 1°, van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 29 maart 2012).

B.44. Volgens de Franse Gemeenschapsregering en de Vlaamse Regering moet het begrip « Europese producties » in de zin van artikel 1, lid 1, *n*), en lid 3, en artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU in die zin worden gelezen dat het volstaat dat de « audiovisuele productie » een nauwe band heeft met één lidstaat van de Europese Unie of met een deelgebied ervan. Het begrip « Europese producties » betekent dan dat het producties die afkomstig zijn

van buiten de Europese Unie uitsluit. Met toepassing van de in artikel 1, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU vermelde oorsprongscriteria is een productie van de Franse Gemeenschap dan een productie die voornamelijk tot stand is gebracht met hulp van auteurs en medewerkers die in die gemeenschap woonachtig zijn, die tot stand is gebracht door een of meer producenten die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd, waarvan de vervaardiging geschiedt onder het toezicht en de feitelijke controle van een of meer dergelijke in de Franse Gemeenschap gevestigde producenten, of die op doorslaggevende wijze wordt gefinancierd door coproductanten die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd zonder onder controle van een of meer buiten die gemeenschap gevestigde producenten te staan.

In die interpretatie vormt een productie die een nauwe band heeft met de Franse Gemeenschap, volgens de elementen die zijn vermeld in B.43, een « Europese productie » in de zin van artikel 1, lid 1, *n*), en lid 3 en artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

B.45.1. Het begrip « Europese producties » kan evenwel ook zo worden geïnterpreteerd dat de geïnvesteerde of gestorte bedragen moeten kunnen worden bestemd voor de totstandkoming van audiovisuele producties die afkomstig zijn van gelijk welke lidstaat van de Europese Unie. In die interpretatie is een bijdrageregeling zoals de bestreden regeling geen regeling die uitsluitend bestemd is voor de totstandbrenging van « Europese producties » in de zin van artikel 1, lid 1, *n*), en lid 3 en artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, aangezien een deel van de geïnvesteerde of gestorte bedragen bestemd worden voor de totstandkoming van audiovisuele producties die een band hebben met één lidstaat.

Het is die interpretatie die wordt voorgestaan door de Europese Commissie, de afdeling wetgeving van de Raad van State en, impliciet, door het Hof van Justitie.

B.45.2. Zo heeft de Europese Commissie in haar opmerkingen naar aanleiding van de kennisgeving van het voorontwerp van het decreet van 7 december 2023, met toepassing van artikel 5, leden 1 en 2, van de richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 « betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij », het volgende opgemerkt over de voorgestelde wijziging van de bijdrageregeling :

« Er dient meteen te worden opgemerkt dat artikel 13, lid 2, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten verwijst naar de financiële ondersteuning voor de totstandbrenging van Europese producties en geen enkele soortgelijke bepaling bevat met betrekking tot de financiële verplichtingen voor de productie van films en nationale audiovisuele activiteiten. Evenzo voorziet de richtlijn in geen enkele bepaling met betrekking tot de bestemming van een deel of het geheel van de relevante inkomsten voor producties in de officiële taal van een lidstaat » (opmerkingen van 27 juni 2023 over de kennisgeving 2023/146/B, p. 3, eigen vertaling).

De Europese Commissie heeft dezelfde interpretatie verdedigd in haar opmerkingen over gelijkaardige bijdrageregelingen van de Vlaamse Gemeenschap (beslissing van 27 maart 2023 met betrekking tot kennisgeving 2023/136-137/B), Nederland (kennisgeving 2022/548/NL) en Denemarken (kennisgeving 2024/54/DK).

B.45.3. In haar advies over het ontwerp van de voormelde Vlaamse bijdrageregeling, zoals thans geregeld in de artikelen 188/1 tot 188/8 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 maart 2009 « betreffende radio-omroep en televisie », ingevoegd bij artikel 8 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 1 maart 2024 « tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft het stimuleren van de audiovisuele sector door financiële bijdragen aan de productie van audiovisuele werken », en artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2024 « over het stimuleren van de audiovisuele sector door financiële bijdragen aan de productie van audiovisuele werken » merkte de afdeling wetgeving van de Raad van State eveneens op dat het de bedoeling van de auteurs van de regeling is om « met de verplichte financiële bijdrage het investeren in ‘ Vlaamse ’ audiovisuele producties aan te moedigen, eerder dan in ‘ Europese ’ audiovisuele producties, zoals bepaald in artikel 13, lid 2, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten » (RvSt, advies nr. 74.162/3 van 27 oktober 2023, p. 15). Tegen, onder meer, het voormelde artikel 8 van het Vlaams decreet van 1 maart 2024 werden drie beroepen tot vernietiging ingediend bij het Hof. Die beroepen zijn samengevoegd en ingeschreven onder het rolnummer 8331. Overigens gaat de Franse Gemeenschap ervan uit dat « Europese producties » en « producties die afkomstig zijn van de Franse Gemeenschap » twee afzonderlijke begrippen zijn. Zo beoogt het decreet van 7 december 2023 volgens de memorie van toelichting « twee belangrijke vereisten met elkaar te verzoenen : de vrijheid van ondernemen en de vrijheid van meningsuiting, en het doel van bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid, inzonderheid de bevordering van Europese werken en werken van Belgisch Franstalig initiatief » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 24).

B.45.4. Ten slotte heeft het Hof van Justitie in het arrest-*Uteca* een gelijkaardige Spaanse bijdrageregeling, waarbij televisieomroepen ertoe gehouden waren om 60 % van het deel van hun opbrengsten (5 %) dat zij moesten gebruiken voor de financiering van de productie van Europese bioscoopfilms met lange en korte speelduur en televisiefilms te besteden aan producties met als oorspronkelijke taal een van de officiële talen van het Koninkrijk Spanje, beoordeeld in het licht van het door het recht van de Europese Unie gewaarborgde fundamentele vrijheden, en niet in het licht van de richtlijn 89/552/EEG :

« 17. Om te beginnen dient te worden vastgesteld dat de richtlijn niet de vraag regelt in hoeverre een lidstaat de televisieomroepen kan verplichten een gedeelte van hun bedrijfsinkomsten te besteden aan de voorfinanciering van Europese bioscoop- en televisiefilms of waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van deze lidstaat is. In het bijzonder betreffen de artikelen 4 en 5 van de richtlijn niet dit geval.

18. Vervolgens machtigt artikel 3, lid 1, van de richtlijn de lidstaten, van de onder hun bevoegdheid vallende televisieomroeporganisaties naleving van strengere of meer gedetailleerde voorschriften te eisen op de gebieden die onder de richtlijn vallen. Deze bevoegdheid moet evenwel met inachtneming van de door het EG-Verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden worden uitgeoefend (zie in die zin arresten van 28 oktober 1999, *ARD*, C-6/98, Jurispr. blz. I-7599, punt 49, en 17 juli 2008, *Corporación Dermoestética*, C-500/06, Jurispr. blz. I-5785, punt 31).

19. Ten slotte dient eraan te worden herinnerd dat de richtlijn de voorschriften op de onder deze richtlijn vallende gebieden niet volledig harmoniseert, maar in minimumvoorschriften voorziet waaraan uitzendingen afkomstig uit en bedoeld voor ontvangst in de Europese Gemeenschap moeten voldoen (zie in die zin arresten van 9 februari 1995, *Leclerc-Siplec*, C-412/93, Jurispr. blz. I-179, punten 29 en 44, en 9 juli 1997, *De Agostini en TV-Shop*, C-34/95–C-36/95, Jurispr. blz. I-3843, punt 3).

20. Ongeacht de vraag of een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding behoort tot de onder de richtlijn vallende gebieden, blijven de lidstaten dus in beginsel bevoegd om een dergelijke maatregel vast te stellen op voorwaarde dat zij de door het Verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden in acht nemen » (C-222/07, *Uteca*, voormeld).

Het Hof van Justitie gaat er derhalve, minstens impliciet, van uit dat producties die een band hebben met één lidstaat van de Europese Unie geen Europese producties zijn in de zin van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

B.46. Uit het voorgaande volgt dat de bestreden investerings- en financieringsverplichting niet uitsluitend gericht is op de totstandbrenging van « Europese producties » in de zin van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU. Zoals ook blijkt uit het in B.45.4 vermelde arrest-

Uteca van het Hof van Justitie, impliceert die vaststelling evenwel niet dat het de Franse Gemeenschap niet zou zijn toegestaan om (een deel van) de geïnvesteerde of gestorte bedragen te bestemmen voor de totstandbrenging van audiovisuele producties die een band hebben met de Franse Gemeenschap. Vermits de richtlijn 2010/13/EU slechts minimumvoorschriften bevat, dient te worden nagegaan of dat aspect van de bestreden bijdrageregeling, en met name de elementen die zijn vermeld in B.43, bestaanbaar zijn met de overige in B.33 vermelde toetsingsnormen. Die beoordeling komt hierna aan bod bij de bespreking van de overige onderdelen van het tweede middel en van het derde middel.

B.47.1. De verzoekende partij verzoekt het Hof om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie over de uitlegging van het begrip « Europese producties » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

B.47.2. Gelet op hetgeen is vermeld in B.45 en B.46, kan over de uitlegging van het begrip « Europese producties » in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU geen redelijke twijfel bestaan en is een prejudiciële vraag overigens niet relevant, zodat er geen aanleiding is om het verzoek om aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen, in te willigen.

B.48. Het eerste onderdeel van het tweede middel is niet gegrond.

Wat betreft het proportionaliteitsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel (tweede, derde en vierde onderdeel)

B.49. Volgens de verzoekende partij voldoen meerdere aspecten van de bestreden bijdrageregeling, in zoverre zij van toepassing is op aanbieders van mediadiensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie zijn gevestigd maar die zich tot publiek op het grondgebied van de Franse Gemeenschap richten, niet aan het proportionaliteitsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel, die zijn opgenomen in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU en in de overige in B.33 vermelde toetsingsnormen.

Het progressief tarievenstelsel afhankelijk van de omzet van de uitgever en het hoogste tarief van 9,5 % (artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 en artikel 87 van het decreet van 7 december 2023)

B.50. De verzoekende partij voert ten eerste aan dat de progressieve tarieven voor de bijdrage aan de audiovisuele productie die zijn bepaald in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 en artikel 87, tweede lid, van het decreet van 7 december 2023, verschillen in behandeling doen ontstaan onder de externe uitgevers van niet-lineaire televisiediensten naargelang het bedrag van hun omzet. Daarnaast beklagt zij zich specifiek over het hoogste tarief van 9,5 % als de omzet van de uitgever hoger is dan of gelijk is aan 150 miljoen euro. Zij bekritiseert zowel de hoogte van dat tarief als het feit dat dat tarief niet werd vastgesteld op grond van een studie die aantoont dat dat percentage noodzakelijk is ten aanzien van het door de Franse Gemeenschap nagestreefde doel inzake de bevordering van de plaatselijke cultuur aantoont. De verzoekende partij is van mening dat zij onder dat hoogste percentage kan vallen.

B.51.1. Artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, zoals vervangen bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, bevat een progressief stelsel van tarieven voor de bijdrage aan de audiovisuele productie in verhouding tot de omzet van de betrokken uitgever. Zoals blijkt uit B.3.1, variëren de percentages tussen 0 % (als de omzet lager is dan 700 000 euro), 2 % (als de omzet hoger is dan of gelijk aan 700 000 euro en lager dan 10 miljoen euro), 5 % (als de omzet hoger is dan of gelijk is aan 60 miljoen euro en lager dan 75 miljoen euro) en 9,50 % (als de omzet hoger is dan of gelijk aan 150 miljoen euro).

Het decreet van 7 december 2023 wijzigt ook de berekening van de omzet. Voortaan wordt rekening gehouden met de netto-ontvangsten, en niet langer met de bruto-ontvangsten, van de aanbieders van audiovisuele diensten. Overeenkomstig artikel 13, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU, houdt de omzet voor de externe uitgevers van televisiediensten alleen rekening met inkomsten uit de markt van de Franse Gemeenschap.

B.51.2. Vóór de vervanging ervan bij artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, voorzag artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 in een progressief stelsel met lagere tarieven. Het hoogste tarief bedroeg 2,2 % van de omzet indien die hoger was dan 20 miljoen euro.

B.52. Artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 bevat een overgangsregeling. Zoals blijkt uit B.3.2, voorziet zij in een geleidelijke verhoging van de bestaande percentages tot aan de inwerkingtreding van de nieuwe percentages. Zoals is vermeld in B.6.2, heeft die bepaling als doel « een mechanisme in te voeren waarbij de percentages van de bijdrage aan de audiovisuele productie geleidelijk evolueren opdat de markt de nieuwe investeringen kan absorberen ».

B.53. Zoals de decreetgever heeft erkend in de in B.6.1 vermelde parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023, gaat het om een « substantiële verhoging » van het tarief voor de uitgevers van audiovisuele diensten met de hoogste omzet. Voor de uitgevers met een omzet tussen 60 miljoen euro en 150 miljoen euro wordt het tarief verdubbeld, verdrievoudigd en zelfs verviervoudigd.

Volgens de decreetgever heeft specifiek die verhoging van de hoogste tarievenschalen « tot doel de Franstalige Belgische productie te ontwikkelen en te diversifiëren door middel van grotere investeringen » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 5). Nog volgens hem « is het van belang om twee belangrijke vereisten met elkaar te verzoenen : de vrijheid van ondernemen en de vrijheid van meningsuiting, en het doel van bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid, inzonderheid de bevordering van Europese werken en werken van Belgisch Franstalig initiatief » (*ibid.*, p. 24).

De parlementaire voorbereiding preciseert met betrekking tot de hoogte van de tarieven nog het volgende :

« De verschillende Europese regelgevingen die zijn aangenomen of zich in de aannemingsfase bevinden, werden grondig geanalyseerd. Daaruit blijkt dat sommige lidstaten hogere percentages aannemen en andere lagere. De in dit artikel voorgestelde tarieven zijn gebaseerd op de bijzondere situatie van de uitgevers van televisiediensten die aanwezig zijn op de Franstalige Belgische markt en op de noden en kenmerken van de Franstalige Belgische markt en van de Franstalige audiovisuele productie » (*ibid.*, pp. 24-25).

In haar advies nr. 2/2022 van 8 juli 2022 over het voorontwerp van decreet, merkte de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector met betrekking tot de « spécificités du marché » op dat « Franstalig België een kleine markt is die aan een grote markt paalt waar dezelfde taal wordt gesproken. Dit voorbeeldgeval maakt het door het Europese recht nagestreefde doel van

diversiteit nog betekenisvoller » (p. 14), en specifiek dat « onze markt door zijn ligging zeer afhankelijk is van Frankrijk. Enerzijds genieten wij tal van buitenkansen op het gebied van coproductie. Anderzijds vergt het systeem van de bijdrage aan de productie waarin op de Franse markt is voorzien, zoals het onlangs werd gewijzigd, een grootschalige aanpassing van het systeem in Franstalig België, op gevaar af een uittocht van lokale makers te doen ontstaan » (*ibid.*).

B.54. Zoals blijkt uit de in B.39.2 aangehaalde overweging 37 van de richtlijn (EU) 2018/1808, staat het aan de lidstaten om, overeenkomstig hun cultureel beleid, de hoogte vast te stellen van de financiële bijdragen die onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten verschuldigd zijn. Zij beschikken daarbij over een ruime beoordelingsvrijheid (HvJ, 13 december 2007, C-250/06, *United Pan-Europe Communications Belgium SA e.a.*, ECLI:EU:C:2007:783, punt 44).

B.55.1. Door met progressieve percentages te werken in verhouding tot de omzet van de uitgevers van televisiediensten, heeft de decreetgever rekening gehouden met de financiële draagkracht van elke uitgever. Uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023 blijkt dat de keuze van de decreetgever voor een progressief systeem overigens is ingegeven door het evenredigheidsbeginsel (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, pp. 5-6). In haar « Richtsnoeren op grond van artikel 13, lid 7, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten voor het berekenen van het aandeel Europese producties in catalogi op aanvraag en het definiëren van de begrippen ‘ klein publiek ’ en ‘ lage omzet ’ » (2020/C 223/03) erkent de Europese Commissie uitdrukkelijk « de vrijheid van de betrokken lidstaat om op nationaal niveau verschillende drempels vast te stellen die van toepassing zijn op onder zijn bevoegdheid vallende aanbieders ».

Zoals de Franse Gemeenschapsregering en de Vlaamse Regering in hun memories voor het Hof aangeven, mag de decreetgever ervan uitgaan dat de waarde van de vaste kosten van een uitgever van niet-lineaire televisiediensten losstaat van het aantal abonnees, zodat de toename van dat aantal niet tot een corresponderende verhoging van de vaste kosten leidt, en bijgevolg de winstmarge van de uitgever en de omvang van de beschikbare financiële middelen voor investering vergroot. Overigens houdt de richtlijn 2010/13/EU zelf ook rekening met de omzet, nu artikel 13, lid 6, ervan de lidstaten ertoe verplicht om een vrijstelling in te voeren voor aanbieders met een lage omzet; verplichting die werd ten uitvoer gelegd door artikel 6.1.1-1,

§ 1, 4°, en § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021, dat uitgevers met een omzet van minder dan 700 000 euro van de bijdrage vrijstelt.

Ten slotte zijn de tarieven die zijn opgenomen in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 en in artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 zowel van toepassing op uitgevers die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen als op externe uitgevers.

B.55.2. De keuze van de decreetgever voor een progressief stelsel van tarieven voor de bijdrage aan de audiovisuele sector en voor de koppeling van die tarieven aan de omzet van de uitgevers, is derhalve redelijk verantwoord. In zoverre het betrekking heeft op de in B.50 vermelde verschillen in behandeling, is het tweede middel niet gegrond.

B.56. Niettemin, en hoewel de decreetgever dus heeft gekeken naar de tarieven die in andere lidstaten gelden, heeft hij, zoals hij ook zelf heeft toegegeven (zie B.6.3), met de tarieven voor de uitgevers met de hoogste omzet ervoor gekozen om « de Federatie Wallonië-Brussel bij de koplopers van de Europese landen te plaatsen, waar de bijdrage aan de audiovisuele productie het grootst is » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/3, p. 5).

Die vaststelling heeft ook de Europese Commissie gemaakt in haar opmerkingen naar aanleiding van de kennisgeving van het voorontwerp van het decreet van 7 december 2023 met toepassing van artikel 5, leden 1 en 2, van de richtlijn (EU) 2015/1535. Volgens de Commissie is « een bedrag van 9,5 % aanzienlijk hoger dan in de meeste (regio's van de) lidstaten, inzonderheid in de (regio's van de) lidstaten met een vergelijkbare bevolking » (beslissing van 27 juni 2023 over de kennisgeving 2023/146/B, p. 4, eigen vertaling). Uit een rapport van het Europees Audiovisueel Observatorium van 2022 waarnaar de Europese Commissie in haar opmerkingen verwijst, blijkt dat de (hoogste) tarieven in de andere lidstaten variëren tussen 0,5 % (Tsjechië), 1,5 % (Griekenland en Polen), 2 % (Kroatië), 2,5 % (Duitsland), 4 % (Zwitserland en Portugal), 4,5 % (Nederland), 5 % (Spanje), 6 % (Denemarken) tot 20 % (Frankrijk en Italië) en 25 % (Frankrijk). De Europese Commissie formuleerde evenwel geen bezwaar tegen het percentage van 9,5 %, mede gelet op het progressieve karakter van de bestreden tarievenregeling.

In het voormelde arrest-*Uteca* met betrekking tot een gelijkaardige Spaanse bijdrageregeling heeft het Hof van Justitie een tarief van 5 % van de opbrengsten voor televisieomroepen die zij moesten gebruiken voor de financiering van de productie van Europese bioscoopfilms met lange en korte speelduur en televisiefilms, evenredig bevonden.

B.57. Er kan niet worden aangenomen dat een percentage van 9,5 %, hoewel het hoger is dan de percentages die de meeste andere lidstaten van de Europese Unie kennen en dan het percentage dat het Hof van Justitie in het arrest-*Uteca* als evenredig heeft beschouwd, onevenredig hoog is in verhouding tot de omzet die de uitgevers moeten genereren om onder dat percentage te vallen (een omzet gelijk aan of meer dan 150 miljoen euro). Zoals is vermeld, is dat percentage immers enkel van toepassing op de uitgevers met de hoogste omzet.

Doordat de uitgevers van niet-lineaire mediadiensten worden verplicht om, wanneer zij hun bijdrage leveren in de vorm van een investering, minstens 35 % te investeren in de coproductie of vooraankoop van Franstalige Belgische audiovisuele producties, bedraagt het uiteindelijke percentage voor een dergelijke investering overigens 3,3 %. Zulk een percentage kan niet als onevenredig worden beschouwd ten aanzien van de doelstelling van de decreetgever om de cultuur- en taalverscheidenheid, en in het bijzonder de producties die afkomstig zijn van de Franse Gemeenschap, te bevorderen (vgl. arrest-*Uteca*, punt 31). Het percentage voor de investering in Europese producties in de zin van artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU komt dan neer op 6,2 %, hetgeen evenmin als onevenredig kan worden beschouwd.

Voorts kan de uitgever die ervoor kiest om aan de bijdrageverplichting te voldoen via een investering in een coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken of in bestelling van programma's, zijn investering recupereren door de exploitatie van de economische rechten die daaraan zijn verbonden.

Ten slotte voorziet artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 in een geleidelijke overgang naar de nieuwe percentages, waaronder dus ook het percentage van 9,5 %. Het nieuwe tarief treedt in werking vanaf 1 januari 2027. Voor uitgevers met een omzet gelijk aan of hoger dan 150 miljoen euro, bedraagt het tarief van de bijdrage 3,66 % in 2024, 5,61 % in 2025 en 7,55 % in 2026.

B.58. Bijgevolg kan over de evenredigheid van het percentage van 9,5 % in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 geen redelijke twijfel bestaan, zodat er geen aanleiding is om de door de verzoekende partij gesuggereerde prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie te stellen.

B.59. De verzoekende partij bekritiseert ten slotte het feit dat het percentage van 9,5 % voor de uitgevers met de hoogste omzet niet werd vastgesteld op grond van een studie waarin wordt aangetoond dat dat percentage noodzakelijk is ten aanzien van het door de Franse Gemeenschap nagestreefde doel inzake de bevordering van de plaatselijke cultuur.

B.60. Nog daargelaten dat het Hof, zoals het bij zijn arresten nrs. 144/2012 (ECLI:BE:GHCC:2012:ARR.144), 29/2014 (ECLI:BE:GHCC:2014:ARR.029) en 26/2023 (ECLI:BE:GHCC:2023:ARR.026) in herinnering heeft gebracht, in beginsel niet bevoegd is om een exhaustieve materiële en formele toetsing uit te voeren van de handelingen die voorafgaan aan de aanneming van een wet, zelfs niet voor regels van internationaal en Europees recht en dat artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU de lidstaten alleszins niet ertoe verplicht om vóór of na de invoering van de bijdrageregeling voor het stimuleren van Europese producties een impactstudie uit te voeren, blijkt dat de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector in het kader van de totstandkoming van het decreet van 7 december 2023 twee adviezen heeft verstrekt over de impact van een verhoging van de bijdragen voor de uitgevers van televisiediensten aan de audiovisuele productie op de markt en de sector van de audiovisuele producties in de Franse Gemeenschap en over de absorptiecapaciteit van de lokale markt voor die investeringen (advies nr. 2/2022 van 8 juli 2022 en advies nr. 1/2023 van 16 juni 2023). Zowel over het voorstel van progressieve tarieven met een percentage van 9,5 % voor de hoogste schijf als over de capaciteit van de markt van de Franse Gemeenschap om die investeringen te absorberen, verstrekte de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector een gunstig advies. In het kader van haar werkzaamheden heeft de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector verschillende experts en stakeholders geraadpleegd, waaronder de verzoekende en de eerste tussenkomende partij (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/3, p. 8; advies nr. 2/2022, p. 2; advies nr. 1/2023, p. 1).

Bovendien legt artikel 87 van het decreet van 7 december 2023 op om aan het einde van het tweede jaar en aan het einde van het vijfde jaar na de inwerkingtreding van dat decreet onder toezicht van de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector een impactstudie uit te voeren met

betrekking tot de toepassing van de bijdragepercentages en de absorptiecapaciteit van de lokale markt voor die investeringen.

B.61. In zoverre het betrekking heeft op de in B.50 vermelde kritiek tegen het ontbreken van een studie, is het tweede middel, voor zover ontvankelijk, niet gegrond.

De beperking van de bijdrage tot investeringen in coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken of in bestelling van programma's (artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, eerste zin, van het decreet van 4 februari 2021; artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van hetzelfde decreet)

B.62. De verzoekende partij bekritiseert het feit dat de financiële bijdrage, wat de realisatie onder de vorm van een investering betreft, beperkt is tot een investering in een coproductie of een vooraankoop van audiovisuele werken of in een bestelling van programma's, zonder dat andere vormen van investering in aanmerking kunnen worden genomen.

B.63. De uitgever van televisiediensten die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is, kan zijn verplichting nakomen, hetzij door bepaalde soorten van investeringen te doen, hetzij door het bedrag van zijn bijdrage te storten aan het CCA (artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021).

Die investeringen worden ingedeeld in drie categorieën : de « coproductie » van een audiovisueel werk, de « vooraankoop » van een dergelijk werk, of de « bestelling » van een « programma » (artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van hetzelfde decreet).

B.64. De verzoekende partij voelt zich ten eerste gegriefd door het feit dat de uitgevers de verwerving van uitzendrechten van een reeds geproduceerd audiovisueel werk, onder de vorm van een licentie, niet kunnen laten gelden als investering.

B.65. De investeringen met betrekking tot een audiovisueel werk die een uitgever kan laten gelden om aan zijn bijdrageverplichting te voldoen, moeten betrekking hebben op de « coproductie » of op de « vooraankoop » van dergelijke werken.

De vooraankoop is de « verwerving [...] van een uitzendrecht voor een audiovisueel werk dat moet worden gerealiseerd » (artikel 1.3-1, eerste lid, 34°, van het decreet van 4 februari 2021). De « coproductie » van een audiovisueel werk heeft per definitie ook betrekking op een nog niet geproduceerd werk. Die twee soorten van investeringen worden dus gedaan vóór de creatie van het werk waarop zij betrekking hebben.

Bijgevolg kan een uitgever de verwerving van een uitzendrecht voor een reeds geproduceerd audiovisueel werk niet doen gelden om zijn bijdrageverplichting na te komen.

B.66. Volgens de Franse Gemeenschapsregering en de Vlaamse Regering wordt die uitsluiting verantwoord doordat de verwerving van de uitzendrechten van reeds geproduceerde audiovisuele werken zou ingaan tegen het doel van de bestreden regeling om de creatie van nieuwe culturele werken van de Franse Gemeenschap te stimuleren.

B.67. De in artikel 13, lid 1, van de richtlijn 2010/13/EU opgenomen verplichting heeft uitdrukkelijk betrekking op de uitzending van Europese audiovisuele producties. Lid 2 van hetzelfde artikel heeft uitdrukkelijk betrekking op de « totstandbrenging » van dergelijke producties.

Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU niet van toepassing is op de uitzending van Europese audiovisuele producties, en dus ook niet op de verwerving van uitzendrechten voor dergelijke producties.

B.68. Op basis van meerdere overwegingen van de richtlijn (EU) 2018/1808 kan evenwel ook een andere interpretatie worden gevolgd.

Zo heeft artikel 13, lid 1, van de richtlijn 2010/13/EU volgens overweging 35 betrekking op zowel de bevordering van de « [totstandbrenging] » van Europese producties als de bevordering van de « distributie » van die producties. Volgens overwegingen 36 en 37 kunnen de financiële bijdragen, waarin artikel 13, lid 2, van dezelfde richtlijn voorziet, niet alleen de vorm aannemen van rechtstreekse bijdragen aan de totstandbrenging van Europese producties, maar ook aan de « verwerving van rechten betreffende » dergelijke producties. Volgens overwegingen 39 en 40 strekken de bij artikel 13, lid 2, van de richtlijn toegestane financiële bijdragen tot de « bevordering » van Europese producties.

B.69. Aangezien er twijfel is of de financiële bijdragen zoals bedoeld in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU ook betrekking kunnen hebben op de verwerving van uitzendrechten voor reeds gerealiseerde Europese producties, past het om, alvorens ten gronde uitspraak te doen, de eerste in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen.

Indien uit het antwoord op de hiervoor vermelde vraag blijkt dat de in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU bedoelde bijdragen betrekking kunnen hebben op de verwerving van uitzendrechten voor reeds gerealiseerde Europese producties, rijst de vraag of het in die bepaling opgenomen proportionaliteitsvereiste in die zin moet worden geïnterpreteerd dat het zich verzet tegen een bepaling van een lidstaat, zoals artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, eerste zin, van het decreet van 4 februari 2021, die de uitgevers van audiovisuele diensten belet om de verwerving van uitzendrechten van een reeds geproduceerd audiovisueel werk, onder de vorm van een licentie, te laten gelden als investering om aan hun bijdrageverplichting te voldoen. Bijgevolg past het om, alvorens ten gronde uitspraak te doen, de tweede in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen.

B.70. De verzoekende partij bekritiseert in de tweede plaats het feit dat de uitgever van audiovisuele diensten zijn bijdrageverplichting, onder de vorm van een investering, kan nakomen door middel van de « bestelling » van een « programma », maar niet via de bestelling van een « audiovisueel werk ».

B.71. Zoals blijkt uit B.4.2, sluit artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021 « audiovisuele werken » uitdrukkelijk uit van de definitie van de « bestelling van een programma ».

Een « audiovisueel werk » is een programma dat kan worden aangemerkt als « cinematografisch of televisiefictiewerk » of als « documentair werk », en dat geen « studiotelevisieprogramma » is, geen « televisieamusementsprogramma », geen « televisieprogramma dat tot doel heeft studiotelevisieprogramma's fictief na te spelen », geen « actualiteitenreportage », geen « informatiemagazine » of « loutere opname, zonder wijziging van de scenografie en zonder montage, van een live opvoering, voor zover deze opvoering

onafhankelijk van het televisieprogramma bestaat » (artikel 1.3-1, eerste lid, 22°, van hetzelfde decreet).

B.72. De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet dat tot het decreet van 7 december 2023 heeft geleid, licht die uitsluiting als volgt toe :

« Wat artikel 1.3-1, 6°, tweede lid, betreft, worden audiovisuele werken uiteraard uitgesloten, aangezien het net de bedoeling is om werken met een korte levensduur te onderscheiden van voorraadwerken » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 11).

Diezelfde memorie van toelichting preciseert eveneens :

« Het begrip ‘ bestelling van een programma ’ is specifiek en onderscheidt zich van het begrip ‘ programma ’. Het stemt overeen met het begrip ‘ werk met een korte levensduur ’, dat in het normale audiovisuele taalgebruik wordt gehanteerd. Werken met een korte levensduur zijn bestemd om eenmaal te worden uitgezonden en daarna verliezen zij hun primaire waarde. Voorraadwerken vertonen het kenmerk dat zij hun primaire waarde behouden nadat zij werden uitgezonden » (*ibid.*).

B.73. Zoals de Franse Gemeenschapsregering in haar memories voor het Hof opmerkt, wordt de uitsluiting van « audiovisuele werken » van de definitie van de « bestelling van een programma » dus enkel en alleen verklaard doordat die werken inbegrepen zijn in de twee andere types van investeringen die in artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 worden vermeld, namelijk de « coproductie » en de « vooraankoop » van een audiovisueel werk. Bijgevolg kan een uitgever van audiovisuele diensten aan zijn bijdrageverplichting voldoen door de bestelling van een audiovisueel werk.

B.74. Met betrekking tot de in B.70 vermelde kritiek is het tweede middel niet gegrond.

De band tussen de bestreden bijdrageregeling en de Franse Gemeenschap (artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, 3°, en 6° en tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021)

B.75. De verzoekende partij bekritiseert meerdere regels, opgenomen in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, zoals ingevoegd door artikel 60 van het decreet van

7 december 2023, die een verband leggen tussen de verplichting tot het leveren van een bijdrage aan de audiovisuele productie en de Franse Gemeenschap.

B.76. Wanneer de bijdrage de vorm aanneemt van een investering, moet minstens 35 % van het bedrag ervan worden geïnvesteerd in de coproductie of vooraankoop van « Franstalige Belgische audiovisuele werken » (artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021). De gedane investeringen moeten ook, in beginsel, « voor een gelijkwaardig bedrag », « economische gevolgen » genereren in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van hetzelfde decreet). De investering in de « bestelling van programma's » kan enkel betrekking hebben op programma's die « in hoofdzaak tot doel hebben kunstenaars naar voren te brengen wier woonplaats, exploitatiezetel of maatschappelijke zetel in het Franse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd is, of het cultureel erfgoed van deze gebieden » (artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van hetzelfde decreet). Ten slotte bepaalt artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021 dat de uitgever van televisiediensten die beslist om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie in de vorm van investeringen, « kan » investeren « in het schrijven van scenario's en de ontwikkeling van audiovisuele werken waarvan de scenarist een contract heeft naar Belgisch recht ». Die investeringen « worden meegerekend tegen het dubbele van hun bedrag ».

B.77. Een « Belgisch Franstalig audiovisueel werk » is een « audiovisueel werk dat beantwoordt aan de culturele, artistieke en technische criteria bepaald door de Regering met toepassing van het decreet van 10 november 2011 betreffende de ondersteuning van de filmsector en de audiovisuele creatie » (artikel 1.3-1, eerste lid, 23°, van het decreet van 4 februari 2021, zoals vervangen bij artikel 1, 8°, van het decreet van 7 december 2023) (hierna : het decreet van 10 november 2011).

Artikel 1, 13°/1, van het decreet van 10 november 2011, zoals ingevoegd bij artikel 1, 1°, van het decreet van 18 april 2024 « tot wijziging van het decreet van 10 november 2011 betreffende de ondersteuning van de filmsector en de audiovisuele creatie », definieert het « audiovisuele werk van Belgisch Franstalig initiatief » als het « audiovisuele werk dat voldoet aan het schema van de culturele, artistieke en technische criteria die de Regering naargelang het type audiovisuele werk bepaalt ».

De bijlagen 2, 3, 4, 4/1, 4/2 en 4/3 van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 29 maart 2012 « betreffende de steun voor creatie » bevatten elk een schema van « culturele, artistieke en technische criteria ». Elk van die schema's bevat criteria die zijn aangepast aan een specifiek soort van audiovisueel werk. Die schema's vermelden allen als criterium dat het betrokken audiovisueel werk volledig of hoofdzakelijk in het Frans tot stand moet worden gebracht. De bevoegde minister kan evenwel een afwijking op dat vereiste toekennen, wanneer het betrokken werk een groot cultureel belang voor de Franse Gemeenschap heeft of gelet op de specifieke kenmerken van het scenario. Uit die schema's blijkt ook dat een meerderheid van de regisseurs en acteurs de nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie moeten hebben en met een contract naar Belgisch recht aan de productie van het werk moeten zijn verbonden.

De bijlagen 3 tot 5 van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 17 mei 2017 « betreffende de steun voor de promotie van audiovisuele werken » en van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 9 september 2021 « betreffende de premies voor het succes van audiovisuele werken » bevatten ook elk een schema van « culturele, artistieke en technische criteria » waarbij soortgelijke opmerkingen moeten worden gemaakt als bij de voormelde schema's.

B.78. Zoals is vermeld in B.53, beoogt de hervorming van de bijdrageregeling in het algemeen, en de verhoging van de tarieven in het bijzonder, het verder versterken van de bevordering van de cultuur- en taalverscheidenheid, in het bijzonder de promotie van Europese en Belgische Franstalige werken. Volgens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 7 december 2023 sluiten de in B.76 vermelde regels daarbij aan :

« Het is van belang om op te merken dat het systeem inhoudt dat de investeringen worden 'afgebakend' in paragraaf 3. Net zoals voor de percentages werden die verplichtingen bepaald door rekening te houden met de specifieke kenmerken van de markt van de Franse Gemeenschap. Het 'afgebakende' percentage van 35 % in de coproductie of vooraankoop van Franstalige Belgische audiovisuele werken, bedoeld in het 1°, is coherent met artikel 4.2.2-1 van het decreet van 4 februari 2021 » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 26).

B.79. Zoals is vermeld in B.45.4, heeft het Hof van Justitie zich in het arrest-*Uteca*, in antwoord op een prejudiciële vraag van een Spaanse rechtbank, uitgesproken over de verenigbaarheid van een gelijkaardige Spaanse bijdrageregeling met de door het recht van de

Europese Unie gewaarborgde fundamentele vrijheden. Die regeling legde televisieomroepen de verplichting op om 60 % van het deel van hun opbrengsten (5 %) dat zij moesten gebruiken voor de financiering van de productie van Europese bioscoopfilms met lange en korte speelduur en televisiefilms te besteden aan producties met als oorspronkelijke taal een van de officiële talen van het Koninkrijk Spanje. Het Hof van Justitie heeft geoordeeld :

« 24. Voor zover daarentegen een maatregel als die in het hoofdgeding de verplichting oplegt om 60 % van de voor de voorfinanciering van Europese bioscoop- en televisiefilms bestemde 5 % van de bedrijfsinkomsten te besteden aan producties met een van de officiële talen van de betrokken lidstaat als oorspronkelijke taal, beperkt een dergelijke maatregel, zoals de advocaat-generaal in de punten 78 tot en met 87 van haar conclusie heeft opgemerkt, verschillende fundamentele vrijheden, namelijk het vrij verrichten van diensten, de vrijheid van vestiging, het vrij verkeer van kapitaal en het vrij verkeer van werknemers.

25. Een dergelijke beperking van door het Verdrag gewaarborgde fundamentele vrijheden kan evenwel haar rechtvaardiging vinden in dwingende redenen van algemeen belang, voor zover zij dienstig is ter bereiking van het ermee beoogde doel en niet verder gaat dan met het oog daarop noodzakelijk is (arrest van 13 december 2007, *United PanEurope Communications Belgium e.a.*, C-250/06, Jurispr. blz. I-11135, punt 39 en aangehaalde rechtspraak).

26. Volgens de Spaanse regering berust de maatregel in het hoofdgeding op culturele overwegingen inzake de verdediging van de Spaanse meertaligheid.

27. Dienaangaande dient eraan te worden herinnerd dat het Hof het doel van een lidstaat om een of meer van zijn officiële talen te verdedigen en te bevorderen, heeft erkend als een dwingende reden van algemeen belang (zie in die zin arrest van 28 november 1989, *Groener*, C-379/87, Jurispr. blz. 3967, punt 19, alsook voormeld arrest *United PanEurope Communications Belgium e.a.*, punt 43).

28. Zoals de advocaat-generaal in punt 91 van haar conclusie heeft opgemerkt, heeft ook de gemeenschapswetgever, zoals blijkt uit de zesentwintigste overweging van de considerans van richtlijn 89/552 en punt 44 van de considerans van richtlijn 97/36, een dergelijke doelstelling als legitiem erkend.

29. Voor zover een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding een verplichting invoert om te investeren in bioscoop- en televisiefilms waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van deze lidstaat is, lijkt hij geschikt om een dergelijk doel te bereiken.

30. In de omstandigheden van de zaak in het hoofdgeding lijkt een dergelijke maatregel ook niet verder te gaan dan nodig om dit doel te bereiken.

31. Door de televisieomroepen de verplichting op te leggen om 60 % van de voor de voorfinanciering van Europese bioscoop- en televisiefilms bestemde 5 % van de bedrijfsinkomsten te besteden aan producties, waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van de betrokken lidstaat is, betreft een maatregel van een lidstaat als die in het

hoofdgeding immers uiteindelijk 3 % van de bedrijfsinkomsten van deze omroepen. Niets in het bij het Hof ingediende dossier wettigt de conclusie dat een dergelijk percentage onevenredig is aan het nagestreefde doel.

[...]

34. Een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding gaat niet verder dan noodzakelijk is om het nagestreefde doel te bereiken louter doordat de ontvangers van de betrokken financiering overwegend in deze lidstaat gevestigde filmproducenten zijn.

35. Zoals de advocaat-generaal in punt 110 van haar conclusie heeft opgemerkt, knoopt een dergelijke maatregel immers aan bij een taalcriterium.

36. Dat een dergelijk criterium kan strekken tot voordeel van filmproducenten die in de door dit criterium bedoelde taal werken en in de praktijk dus overwegend afkomstig zijn uit de lidstaat waarvan deze taal een officiële taal is, lijkt inherent aan het nagestreefde doel. Een dergelijke situatie is op zich geen bewijs van de onevenredigheid van de maatregel in het hoofdgeding, zo niet wordt de erkenning als dwingende reden van openbaar belang van het door een lidstaat nagestreefde doel om een of meer van zijn officiële talen te verdedigen en te bevorderen, elke zin ontnomen.

[...]

40. Derhalve dient op de eerste en de tweede vraag te worden geantwoord dat de richtlijn, en in het bijzonder artikel 3 ervan, alsook artikel 12 EG aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding, krachtens welke de televisieomroepen 5 % van hun bedrijfsinkomsten moeten besteden aan de voorfinanciering van Europese bioscoop- en televisiefilms alsook meer specifiek 60 % van deze 5 % aan producties waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van deze lidstaat is ».

B.80. Om dezelfde redenen moet worden geoordeeld dat de in B.76 vermelde regels de in B.35 en B.36 vermelde vrijheden beperken van de aanbieders van mediadiensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie zijn gevestigd en die zich tot het publiek op het grondgebied van de Franse Gemeenschap richten, maar dat die beperkingen een legitiem doel nastreven en geschikt en evenredig zijn ten aanzien van dat doel.

B.81.1. Voor wat betreft de bijdrage in de vorm van een investering, moet met betrekking tot de evenredigheid worden opgemerkt dat van de aanbieders van mediadiensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie zijn gevestigd en die zich tot het publiek op het grondgebied van de Franse Gemeenschap richten, niet wordt geëist om uitsluitend in Franstalige Belgische audiovisuele werken te investeren. Met een verdeling van

35 % Franstalige werken ten opzichte van 65% overige Europese werken, die gunstiger is dan de verdeling die door het Hof van Justitie in het arrest-*Uteca* evenredig werd verklaard, laat artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 hun een voldoende mogelijkheid voor investeringen in audiovisuele werken in andere talen. In haar opmerkingen naar aanleiding van de kennisgeving van het voorontwerp van het decreet van 7 december 2023 met toepassing van artikel 5, lid 1 en lid 2, van de richtlijn (EU) 2015/1535 heeft de Europese Commissie geoordeeld dat het percentage van 35 % in overeenstemming is met het arrest-*Uteca*. Bovendien behouden de betrokken aanbieders ook ten aanzien van het gedeelte van 35 % dat aan de productie van Franstalige Belgische audiovisuele werken moet worden besteed, de vrijheid om te bepalen in welke werken zij investeren. De bestreden bepaling legt hun geen keuze voor het ene of andere werk op. Ten slotte volgt uit hetgeen in B.77 is vermeld dat niet alle audiovisuele werken volledig of hoofdzakelijk in het Frans moeten worden tot stand gebracht.

B.81.2. Met de verzoekende partij moet evenwel worden opgemerkt dat artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021 geen gelijkaardige regel bevat voor het geval waarin de bijdrage wordt geleverd in de vorm van een storting aan het CCA. Bijgevolg is het niet uitgesloten dat het bedrag dat de uitgever, in overeenstemming met de in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van hetzelfde decreet vastgelegde grenzen, heeft gestort door het CCA integraal wordt besteed aan Franstalige Belgische audiovisuele werken. Anders dan de Vlaamse Regering aanvoert in haar memories voor het Hof, is die vaststelling toe te rekenen aan de bestreden bepalingen, en niet aan de regels inzake de werking en de bevoegdheden van het CCA, zoals die zijn vastgelegd in het decreet van de Franse Gemeenschap van 10 november 2011.

In haar beoordeling van het voorontwerp van het decreet van 7 december 2023 met toepassing van artikel 5, leden 1 en 2, van de richtlijn (EU) 2015/1535 heeft de Europese Commissie gesteld dat haar positieve beoordeling van het percentage van 35 % met betrekking tot de voldoening van de bijdrage via de investering in producties, niet kan worden doorgetrokken naar de vorm van de storting van een bedrag aan het CCA :

« Die regeling is evenwel enkel van toepassing op de keuze voor een rechtstreekse investering. Het is niet duidelijk welke soort van werken wordt ondersteund door het Centrum voor de Film en de Audiovisuele Sector van de Franse Gemeenschap met behulp van de betalingen die worden uitgevoerd door de uitgevers die de keuze voor een dergelijke betaling maken, inzonderheid in welke mate het Centrum voor de Film en de Audiovisuele Sector van

de Franse Gemeenschap ‘ audiovisuele werken van Belgisch Franstalig initiatief ’ zou ondersteunen » (opmerkingen van 27 juni 2023 over de kennisgeving 2023/146/B, p. 4).

In haar advies bij het voorontwerp van decreet dat tot het decreet van 7 december 2023 heeft geleid, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State de Franse Gemeenschapsdecreetgever op dat voorbehoud gewezen (RvSt, advies nr. 74.387/4 van 9 oktober 2023, *Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 132).

Aangezien artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU zowel met betrekking tot de vorm van de rechtstreekse investeringen als met betrekking tot de vorm van de stortingen ten gunste van een bepaald fonds bepaalt dat zij bestemd moeten zijn voor « de totstandbrenging van Europese producties », alsook « proportioneel » en « niet-discriminerend » moeten zijn, rijst de vraag of artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, zoals vervangen door artikel 60 van het decreet van 7 december 2023, in zoverre het geen verdeling bevat voor het geval waarin de bijdrage wordt geleverd in de vorm van een storting aan het CCA, bestaanbaar is met die richtlijnbevestiging, alsook met de overige in B.33 vermelde toetsingsnormen. De omstandigheid dat artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 de uitgevers van televisiediensten de vrije keuze biedt tussen de ene of de andere vorm om aan de bijdrageverplichting te voldoen, leidt niet tot een andere conclusie.

Bijgevolg dient, alvorens ten gronde uitspraak te doen, de derde in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag te worden gesteld aan het Hof van Justitie.

B.81.3.1. Het arrest-*Uteca* kan *mutatis mutandis* worden toegepast op de overige in B.76 vermelde regels. Die verplichtingen kunnen eveneens worden verantwoord door de dwingende redenen van algemeen belang inzake de bevordering van culturele diversiteit en nationale cultuur en talen. Dat die regels tot voordeel kunnen strekken van uitgevers van televisiediensten die in de Franse Gemeenschap werken, is, zoals het Hof van Justitie in overweging 39 van het arrest-*Uteca* erkent, inherent aan het met de bestreden bepalingen nagestreefde doel.

B.81.3.2. Wat betreft de evenredigheid van de regel dat de uitgever van televisiediensten die beslist om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie in de vorm van investeringen, « kan » investeren « in het schrijven van scenario’s en de ontwikkeling van

audiovisuele werken waarvan de scenarist een contract heeft naar Belgisch recht », volgt uit artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 4 februari 2021 dat de uitgever die ervoor kiest de bijdrageverplichting na te komen in de vorm van een investering daartoe geenszins is verplicht. Uit die bepaling blijkt enkel dat de investering, als de scenarist niet in het kader van een « contract naar Belgisch recht » werkt, zal worden meegerekend voor de werkelijke waarde ervan wanneer het CCA, met toepassing van artikel 6.1.1-1, § 4, vierde lid, van het decreet van 4 februari 2021, zal nagaan of de voornoemde uitgever zijn bijdrageplicht is nagekomen. De bestreden bepaling verbiedt de uitgever van televisiediensten die beslist om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie in de vorm van investeringen, derhalve geenszins te investeren in het « schrijven van scenario's en de ontwikkeling van audiovisuele werken » waarvan de scenarist niet werkt in het kader van een « contract naar Belgisch recht ».

B.81.3.3. Met betrekking tot de evenredigheid van de regel dat de gedane investeringen voor een gelijkwaardig bedrag economische gevolgen moeten genereren in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, moet worden opgemerkt dat artikel 6.1.1-1, § 3, tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021 niet bepaalt welke gevolgen in aanmerking kunnen worden genomen, zodat dat begrip zich leent tot een ruime invulling, en niet belet dat een investering in een audiovisueel werk dat wordt geproduceerd door een regisseur die afkomstig is van een andere lidstaat in aanmerking wordt genomen wanneer dat werk bijvoorbeeld in de Franse Gemeenschap wordt gedraaid.

In zoverre de bestreden bepaling oplegt dat de economische gevolgen in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad moeten worden gegenereerd door de « investeringen van elke dienstenuitgever » en zulks « voor een gelijkwaardig bedrag », kan die bepaling zo worden begrepen dat van de uitgever van televisiediensten wordt vereist dat hij voor het volledige bedrag dat hij in overeenstemming met de in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van hetzelfde decreet bepaalde grenzen moet betalen, economische gevolgen moet kunnen genereren in het Franse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die het percentage van 35 % dat hij op grond van artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet moet besteden aan Franstalige Belgische audiovisuele werken, niet overschrijden. In die interpretatie is de bestreden bepaling verenigbaar met het evenredigheidsvereiste dat is opgenomen in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU en in de overige in B.33 vermelde toetsingsnormen. Bijgevolg bestaat er geen aanleiding om de prejudiciële vraag waarom de verzoekende partij verzoekt, te stellen aan het Hof van Justitie.

B.82. Behoudens de prejudiciële vraag die in B.81.2 is vermeld, is er geen aanleiding om in te gaan op het verzoek van de verzoekende partij om aan het Hof van Justitie prejudiciële vragen te stellen.

B.83. In zoverre het gericht is tegen de regels bepaald in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 1° en 3°, en tweede lid, 1°, van het decreet van 4 februari 2021, is het tweede middel niet gegrond.

Het niet in rekening kunnen brengen van bijdragen opgelegd door andere lidstaten (artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021)

B.84. De verzoekende partij bekritiseert artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021, in zoverre die bepaling de uitgever van niet-lineaire televisiediensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd maar die zijn diensten tot het publiek van de Franse Gemeenschap richt, verbiedt om de deelname in de coproductie- of vooraankoop van een audiovisueel werk die hij heeft verricht ter uitvoering van een financiële bijdrageverplichting opgelegd door een andere lidstaat, als investering te laten gelden voor het nakomen van de bestreden bijdrageverplichting.

B.85. Artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021 verbiedt de uitgever die de bijdrage aan de audiovisuele productie verschuldigd is, om zijn deelname in de coproductie of de vooraankoop van audiovisuele werken waartoe hij heeft besloten ter uitvoering van een « andere wettelijke verplichting of met een wettelijk voordeel », te doen gelden als investering.

B.86. De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet dat tot het decreet van 7 december 2023 heeft geleid, licht die bepaling toe als volgt :

« De uitzondering in het 7° van paragraaf 3, eerste lid, beoogt, in de huidige stand van het Belgische positieve recht, met name interferenties te voorkomen tussen het Tax Shelter-stelsel dat onder de federale wetgeving valt en het systeem van de bijdrage aan de audiovisuele productie. Concreter zou een vennootschap (die geen uitgever van audiovisuele mediadiensten is, noch een vennootschap die hoofdzakelijk de audiovisuele productie tot doel heeft : voorwaarde van de Tax Shelter) waaraan de last van de verplichting zou worden toevertrouwd (aangezien de uitgever over de mogelijkheid beschikt om de last van zijn verplichting over te

dragen aan een derde) en die in producties zou investeren door de Tax Shelter te genieten, die investeringen dus niet te gelde kunnen maken voor rekening van die uitgever in het kader van de voorliggende bijdrage. Elke soortgelijke regelgeving moet eveneens worden beoogd in dat 7° » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2023-2024, nr. 611/1, p. 27).

B.87. Hoewel uit die toelichting blijkt dat artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021 voornamelijk de cumulatie van twee of meer « wettelijke voordelen » beoogt te vermijden, kan de algemene notie « andere wettelijke verplichting » zo worden begrepen dat ook bijdragen die zijn geleverd om te voldoen aan financiële bijdrageverplichtingen die zijn opgelegd door andere lidstaten van de Europese Unie, onder het verbod vallen. De Franse Gemeenschapsregering erkent dat ook in haar memories voor het Hof.

B.88.1. Zoals is vermeld in B.29.2, bevat artikel 13, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU evenwel twee regels. Ten eerste mag de financiële bijdrage, bedoeld in artikel 13, lid 2, uitsluitend worden gebaseerd op de inkomsten die zijn gegenereerd in de lidstaten waarop de diensten gericht zijn. Ten tweede, indien de lidstaat waar de aanbieder van audiovisuele diensten is gevestigd, een dergelijke financiële bijdrage oplegt, dient die lidstaat rekening te houden met eventuele financiële bijdragen die zijn opgelegd door lidstaten waarop de diensten gericht zijn.

Overweging 39 van de richtlijn (EU) 2018/1808 luidt :

« Wanneer een lidstaat aanbieders van mediadiensten verplicht tot financiële bijdragen, dienen die bijdragen te worden ingezet voor een adequate bevordering van Europese producties, waarbij moet worden vermeden dat aanbieders van mediadiensten dubbele verplichtingen worden opgelegd. Indien de lidstaat waar de aanbieder van mediadiensten is gevestigd een dergelijke financiële bijdrage oplegt, dient deze lidstaat rekening te houden met eventuele financiële bijdragen die zijn opgelegd door lidstaten waarop de diensten gericht zijn ».

B.88.2. In zoverre de notie « andere wettelijke verplichting » in artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021 tot gevolg heeft dat het de uitgever van niet-lineaire televisiediensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd maar die zijn diensten tot het publiek van de Franse Gemeenschap richt, verbiedt om de deelname in de coproductie- of vooraankoop van een audiovisueel werk die hij heeft verricht ter uitvoering van een door een andere lidstaat opgelegde financiële bijdrageverplichting, als investering te laten gelden voor het nakomen van de bestreden bijdrageverplichting, rijst de

vraag of die bepaling bestaanbaar is met het in artikel 13, lid 3, tweede zin, van de richtlijn 2010/13/EU opgenomen verbod van dubbele bijdrageverplichtingen.

B.89.1. Volgens de memorie van toelichting van het decreet van 7 december 2023 voegt dat decreet in artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021 een aantal bepalingen in « die ertoe strekken de ‘ dubbele belasting ’ [...] overeenkomstig artikel 13 van de richtlijn van 2010, zoals gewijzigd bij de richtlijn 2018/1808, te voorkomen » (*ibid.*, p. 25). Die bepalingen betreffen evenwel enkel het vierde en het vijfde lid van paragraaf 2. Krachtens artikel 6.1.1-1, § 2, vierde lid, van het decreet van 4 februari 2021 wordt voor de uitgevers van televisiediensten die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen, de omzet zonder marktonderscheid in aanmerking genomen, « in voorkomend geval na aftrek van de omzet uit een lidstaat van de Europese Unie waarop de dienstenuitgever zich richt en waar hij onderworpen is aan een stelsel van financiële bijdrage voor de productie van Europese werken ». Artikel 6.1.1-1, § 2, vijfde lid, van hetzelfde decreet bepaalt, omgekeerd, dat voor externe uitgevers van televisiediensten de omzet alleen rekening houdt met inkomsten uit de markt van de Franse Gemeenschap.

B.89.2. Die bepalingen beletten evenwel niet dat de audiovisuele diensten die een uitgever van niet-lineaire televisiediensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd ten aanzien van het publiek van de Franse Gemeenschap levert, en dus de inkomsten die hij daaruit haalt, zowel onder de bestreden bijdrageverplichting kunnen vallen als onder een bijdrageverplichting opgelegd door die andere lidstaat of door meerdere lidstaten (vgl. met de opmerkingen van de Europese Commissie naar aanleiding van de kennisgeving 2022/548/NL van de Nederlandse bijdrageregeling met toepassing van artikel 5, leden 1 en 2, van de richtlijn (EU) 2015/1535, p. 2). Het vierde en het vijfde lid van artikel 6.1.1-1, § 2, van het decreet van 4 februari 2021 vormen dan ook veeleer een omzetting van de eerste regel van artikel 13, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU, dan van de tweede regel.

B.89.3. Bovendien ontbreekt er ook een bepaling die de uitgever van niet-lineaire televisiediensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd maar die zijn diensten tot het publiek van de Franse Gemeenschap richt, en die ervoor kiest om de bijdrage aan de audiovisuele productie te leveren in de vorm van een storting aan het CCA, toelaat om de bijdrage die hij heeft geleverd ter uitvoering van een door die andere lidstaat opgelegde financiële bijdrageverplichting daarbij in rekening te brengen.

B.90. Aangezien er redelijke twijfel bestaat of artikel 13, lid 3, tweede zin, van de richtlijn 2010/13/EU een lidstaat toelaat om 1) een bepaling uit te vaardigen zoals artikel 6.1.1-1, § 3, eerste lid, 7°, van het decreet van 4 februari 2021, in de in B.88.2 vermelde interpretatie, en 2) die richtlijnbe­paling niet uit te voeren ten aanzien van de uitgever van niet-lineaire televisiediensten die ervoor kiest de bijdrage aan de audiovisuele productie te leveren in de vorm van een storting aan een nationaal fonds, zoals is vermeld in B.89.3, dient, alvorens ten gronde uitspraak te doen, de vierde in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag te worden gesteld aan het Hof van Justitie.

Het verschil in behandeling tussen uitgevers van lineaire en niet-lineaire televisiediensten (artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021)

B.91. De verzoekende partij bekritiseert het verschil in behandeling dat artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021, zoals vervangen bij artikel 1, 3°, van het decreet van 7 december 2023, zou doen ontstaan tussen, enerzijds, de uitgevers van lineaire televisiediensten en, anderzijds, de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten, in zoverre enkel de eerste categorie van uitgevers in staat zouden zijn om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie via investeringen in de « bestelling van een programma ».

B.92. Artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 bepaalt dat de bijdrage aan de audiovisuele productie kan worden geleverd in de vorm van investeringen in de « bestelling van programma's ». Artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021 somt de programma's op waarin de bijdrageplichtige kan investeren.

Die bepaling heeft evenwel noch tot doel, noch tot gevolg dat dat soort van investering wordt verboden voor een uitgever van niet-lineaire televisiediensten. Evenmin toont de verzoekende partij aan in welke mate enkel de uitgevers van lineaire televisiediensten in de « bestelling van een programma » zouden kunnen investeren.

B.93. In zoverre het betrekking heeft op artikel 1.3-1, eerste lid, 6°, van het decreet van 4 februari 2021, is het tweede middel niet gegrond.

Ten aanzien van het derde middel

B.94. Het derde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021, van de artikelen 10, 11, 16 en 19 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (hierna : het Eerste Aanvullend Protocol) en met de artikelen 11, 13, 16, 17, lid 1, en 20 van het Handvest.

Volgens de verzoekende partij vormt de bestreden bepaling een onevenredige beperking van de vrijheid van ondernemen, in zoverre zij meerdere verplichtingen creëert voor de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die niet onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen maar die de inwoners ervan als doelpubliek hebben. Daarnaast schendt zij volgens de verzoekende partij het eigendomsrecht, de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van de media en de vrijheid van kunsten, in zoverre de bestreden bepaling die uitgevers dwingt om hun vermogen op een bepaalde manier te gebruiken, en, meer specifiek, wanneer zij de bijdrage aan de audiovisuele productie niet leveren door middel van een storting van een bedrag aan het CCA, verplicht zijn om te investeren in bepaalde categorieën van audiovisuele programma's en om bij die producties kunstenaars te betrekken die zijn gevestigd of actief zijn in de Franse Gemeenschap, die zij niet zouden hebben gekozen indien zij niet onder de bijdrageverplichting zouden vallen.

B.95. Aangezien uit het verzoekschrift blijkt dat de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en van artikel 20 van het Handvest afgeleid is uit de verschillen in behandeling die in B.50 tot B.55.2 en B.91 tot B.93 zijn onderzocht, kan voor die kritiek naar die overwegingen worden verwezen.

B.96. Voor wat betreft de toelichting bij de waarborgen inzake de vrijheid van ondernemen, kan worden verwezen naar hetgeen is vermeld in B.35.1 tot B.35.4.

B.97.1. Artikel 16 van de Grondwet bepaalt :

« Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algemenen nutte, in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling ».

Artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bepaalt :

« Alle natuurlijke of rechtspersonen hebben recht op het ongestoord genot van hun eigendom. Niemand zal van zijn eigendom worden beroofd behalve in het algemeen belang en met inachtneming van de voorwaarden neergelegd in de wet en in de algemene beginselen van het internationaal recht.

De voorgaande bepalingen zullen echter op geen enkele wijze het recht aantasten dat een Staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen en boeten te verzekeren ».

Artikel 17 van het Handvest bepaalt :

« 1. Eenieder heeft het recht de goederen die hij rechtmatig heeft verkregen in eigendom te bezitten, te gebruiken, erover te beschikken en te vermaken. Niemand mag zijn eigendom worden ontnomen, behalve in het algemeen belang, in de gevallen en onder de voorwaarden waarin de wet voorziet en mits zijn verlies tijdig op billijke wijze wordt vergoed. Het gebruik van de goederen kan bij de wet worden geregeld, voor zover het algemeen belang dit vereist.

2. Intellectuele eigendom is beschermd ».

B.97.2. Aangezien artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol en artikel 17 van het Handvest een draagwijdte hebben die analoog is met die van artikel 16 van de Grondwet, vormen de erin vervatte waarborgen een onlosmakelijk geheel met die welke zijn opgenomen in artikel 16 van de Grondwet, zodat het Hof, bij zijn toetsing van de bestreden bepaling, ermee rekening houdt.

B.97.3. Artikel 1 van het voormelde Protocol biedt niet alleen bescherming tegen een onteigening of een eigendomsberoving (eerste alinea, tweede zin), maar ook tegen elke verstoring van het genot van de eigendom (eerste alinea, eerste zin) en elke regeling van het gebruik van de eigendom (tweede alinea).

Elke inmenging in het eigendomsrecht moet een billijk evenwicht vertonen tussen de vereisten van het algemeen belang en die van de bescherming van het recht op het ongestoord genot van de eigendom. Er moet een redelijk verband van evenredigheid bestaan tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel.

B.98.1. Artikel 19 van de Grondwet bepaalt :

« De vrijheid van erediens, de vrije openbare uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd ».

B.98.2. Artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens bepaalt :

« 1. Eenieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of door te geven, zonder inmenging van overheidswege en ongeacht grenzen. Dit artikel belet niet dat Staten radio-omroep-, bioscoop- of televisie-ondernemingen kunnen onderwerpen aan een systeem van vergunningen.

2. Daar de uitoefening van deze vrijheden plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, kan zij worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, welke bij de wet worden voorzien en die in een democratische samenleving nodig zijn in het belang van 's lands veiligheid, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen ».

B.98.3. Artikel 11 van het Handvest bepaalt :

« 1. Eenieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te hebben en de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen.

2. De vrijheid en de pluriformiteit van de media worden geëerbiedigd ».

B.98.4. In zoverre artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 11 van het Handvest het recht op vrije meningsuiting erkennen, hebben die bepalingen een draagwijdte die analoog is aan die van artikel 19 van de Grondwet, dat de vrijheid erkent om op elk gebied zijn mening te uiten. De bij die bepalingen geboden waarborgen vormen dan ook, in die mate, een onlosmakelijk geheel.

B.98.5. Artikel 13 van het Handvest bepaalt dat « de kunsten [...] vrij [zijn] ».

In zoverre zij onder de vrijheid van meningsuiting valt, biedt de « vrijheid van kunsten » de mogelijkheid « deel te nemen aan de openbare uitwisseling van allerlei soorten culturele,

politieke en sociale inlichtingen of denkbeelden » (HvJ, grote kamer, 29 juli 2019, C-476/17, *Pelham GmbH e.a.*, ECLI:EU:C:2019:624, punt 34).

B.99. De bestreden bepaling legt de uitgevers van lineaire en niet-lineaire televisiediensten de verplichting op om een bijdrage te leveren aan de audiovisuele productie, hetzij in de vorm van een investering van het in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 bepaalde bedrag in coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken of in bestelling van programma's, hetzij in de vorm van een storting van het voormelde bedrag aan het CCA. Die verplichting is ook van toepassing op aanbieders van mediadiensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie zijn gevestigd, maar die zich tot publiek op het grondgebied van de Franse Gemeenschap richten.

B.100.1. In zoverre de bestreden regeling de in B.99 vermelde uitgevers verplicht een bepaald bedrag hetzij te investeren in bepaalde producties, hetzij te storten, raakt zij hun contractsvrijheid en hun recht om vrij over hun economische, technische en financiële middelen te beschikken.

De bestreden bepaling vormt derhalve een regeling van het gebruik van eigendom in de zin van de tweede alinea van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol en valt dus onder het toepassingsgebied van die verdragsbepaling, in samenhang gelezen met artikel 16 van de Grondwet en artikel 17 van het Handvest. Zij vormt tevens een beperking van de vrijheid van ondernemen.

B.100.2. Hoewel artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 de uitgever dus de keuze biedt tussen de investering of de storting aan het CCA om aan zijn bijdrageverplichting te voldoen en hoewel de uitgever vrij kan kiezen in welk audiovisueel werk hij wenst te investeren in de coproductie of de vooraankoop en welk programma hij wenst te bestellen, kan de investeringsregel waarin die bepaling voorziet, inzonderheid gelet op de in artikel 6.1.1-1, § 3 bepaalde modaliteiten, tot andere redactionele keuzes leiden dan wanneer geen dergelijke verplichting zou worden opgelegd.

In die omstandigheden houdt artikel 6.1.1-1, § 1, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 een beperking in van de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van de media

en de vrijheid van kunsten van de uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die zich richten tot het publiek van de Franse Gemeenschap, maar er niet zijn gevestigd.

B.101.1. Zoals is vermeld in B.30.1, vloeit de mogelijkheid voor een lidstaat om de in een andere lidstaat gevestigde aanbieders van mediadiensten voor de bijdrage aan de totstandbrenging van Europese producties de keuze te bieden tussen rechtstreekse investeringen in dergelijke producties en de storting van bedragen ten gunste van een bepaald fonds voort uit artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU.

Het Hof van Justitie heeft bij het arrest-*Uteca* geoordeeld dat de richtlijn 89/552/EEG en artikel 12 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen een maatregel van een lidstaat, krachtens welke de aanbieders van televisiediensten een bepaald percentage van hun bedrijfsinkomsten moeten besteden aan de voorfinanciering van Europese bioscoop- en televisiefilms, waarvan zij vervolgens een bepaald deel van dat percentage moeten besteden aan producties waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van die lidstaat is. Het Hof van Justitie heeft met name geoordeeld dat een dergelijke regeling een wettig doel nastreeft en geschikt en evenredig is ten aanzien van dat doel.

B.101.2. Het feit dat de uitgever van niet-lineaire televisiediensten die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd maar die zijn diensten tot het publiek van de Franse Gemeenschap richt verplicht is om, wanneer hij niet wenst te kiezen voor de storting van het in artikel 6.1.1-1, § 2, eerste lid, van het decreet van 4 februari 2021 bepaalde bedrag aan het CCA, dat bedrag te investeren in audiovisuele werken of programma's die hij niet zou hebben gekozen indien hij niet onder de bijdrageverplichting zouden vallen, is dus op zich bestaanbaar met de vrijheid van ondernemen, het eigendomsrecht, de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van de media en de vrijheid van kunsten.

B.101.3. In zoverre de verzoekende partij derhalve het beginsel zelf van de bestreden bijdrageregeling bekritiseert, is het derde middel niet gegrond.

B.102. Het voorgaande impliceert evenwel niet dat ook de specifieke modaliteiten van de bestreden bijdrageregeling bestaanbaar zijn met de in B.94 vermelde grondrechten. Voor het antwoord op die vraag kan worden verwezen naar het antwoord van het Hof op het tweede middel.

Ten aanzien van het vierde middel

B.103. Het vierde middel is afgeleid uit de schending, door de artikelen 1, 3°, 5° en 10°, 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023, van de artikelen 10, 11, 19 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 16 van de richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 « betreffende diensten op de interne markt » (hierna : de richtlijn 2006/123/EG), de artikelen 45 en 63 van het VWEU, de artikelen 11, 15, 16 en 20 van het Handvest, de vrijheid van ondernemen, zoals gewaarborgd bij artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht.

Wat betreft de richtlijn 2006/123/EG

B.104. De verzoekende partij voert aan dat de bestreden bepalingen niet bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 16, lid 2, a), van de richtlijn 2006/123/EG, in zoverre zij de dienstverrichters die wensen te worden betrokken bij de productie van de audiovisuele werken of van de programma's waarin de externe uitgevers van televisiediensten moeten investeren in het kader van de bijdrageregeling, zouden verplichten om zich op het grondgebied van de Franse Gemeenschap te vestigen.

B.105. Krachtens artikel 2, lid 2, g), van de richtlijn 2006/123/EG is die richtlijn niet van toepassing op « audiovisuele diensten, met inbegrip van cinematografische diensten, ongeacht hun wijze van productie, distributie en doorgifte, en radio-omroep ».

Overweging 24 van de voormelde richtlijn vermeldt :

« Audiovisuele diensten, ongeacht de wijze van doorgifte, met inbegrip van cinematografische, dienen eveneens van de werkingssfeer van deze richtlijn te worden uitgesloten. Deze richtlijn dient voorts geen betrekking te hebben op door de lidstaten verstrekte steun in de audiovisuele sector, die valt onder de mededingingsregels van de Gemeenschap ».

B.106. Hieruit volgt dat de richtlijn 2006/123/EG niet van toepassing is op een regeling, zoals die werd ingevoerd door de bestreden bepalingen. Bijgevolg is er geen reden om de door de verzoekende partij gesuggereerde prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen.

B.107. In zoverre het is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 16, lid 2, *a)*, van de richtlijn 2006/123/EG, is het middel niet gegrond.

Wat betreft het vrij verkeer van werknemers, het vrij verkeer van kapitaal, de vrijheid van ondernemen, de vrijheid om werk te zoeken en het gelijkheidsbeginsel

B.108. De verzoekende partij voert aan dat de bestreden bepalingen niet bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 45, leden 1 en 3, *a)*, en artikel 63, lid 1, van het VWEU, en de artikelen 15, lid 2, 16 en 20 van het Handvest, in zoverre die bepalingen de toegang tot de markt van de audiovisuele productie van de Franse Gemeenschap zouden belemmeren van personen die zouden willen investeren in of willen deelnemen aan producties die vallen onder de regeling bepaald in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021.

B.109.1. Artikel 45 van het VWEU bepaalt :

« 1. Het verkeer van werknemers binnen de Unie is vrij.

[...]

3. Het houdt behoudens de uit hoofde van openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid gerechtvaardigde beperkingen het recht in om :

a) in te gaan op een feitelijk aanbod tot tewerkstelling;

[...] ».

B.109.2. Artikel 63 van het VWEU bepaalt :

« 1. In het kader van de bepalingen van dit hoofdstuk zijn alle beperkingen van het kapitaalverkeer tussen lidstaten onderling en tussen lidstaten en derde landen verboden.

[...] ».

B.109.3. Het vrije verkeer van werknemers en het vrije verkeer van kapitaal kunnen worden beperkt onder de voorwaarden die zijn vermeld in B.37.

B.110. Voor wat betreft de toelichting bij de waarborgen inzake de vrijheid van ondernemen, kan worden verwezen naar hetgeen is vermeld in B.35.1 tot B.35.4.

B.111.1. Artikel 15 van het Handvest bepaalt :

« [...]

2. Iedere burger van de Unie is vrij om werk te zoeken, te werken, zich te vestigen of diensten te verrichten in iedere lidstaat.

[...] ».

B.111.2. Zoals is vermeld in B.34.2, waarborgen de artikelen 20 en 21 van het Handvest het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.111.3. De in het Handvest gewaarborgde fundamentele vrijheden en grondrechten kunnen worden beperkt onder de voorwaarden die zijn vermeld in B.35.4.

B.112.1. Wanneer de acteurs, de regisseurs en de overige bij de productie van een audiovisueel werk betrokken personen in dienst zijn van de uitgever van niet-lineaire televisiediensten, bij wie zij prestaties leveren als ondergeschikte en tegen een beloning, zijn zij werknemers in de zin van artikel 45 van het VWEU.

De bestreden bijdrageregeling verplicht uitgevers van niet-lineaire televisiediensten ertoe om een bepaald bedrag te investeren in producties die afkomstig zijn van de Franse Gemeenschap. Die verplichting maakt het voor uitgevers die gevestigd zijn in de Franse

Gemeenschap minder aantrekkelijk om buitenlandse werknemers aan te stellen, omdat het met die personen minder gemakkelijk kan zijn om te voldoen aan de in B.76 vermelde regels op grond waarvan de band met de Franse Gemeenschap moet worden aangetoond. Tegelijkertijd wordt het voor buitenlanders moeilijker om te solliciteren op vacatures bij uitgevers die gevestigd zijn in de Franse Gemeenschap. Op die wijze wordt het vrije verkeer van buitenlandse werknemers belemmerd (vergelijk arrest-*Uteca*, voormeld, punt 24; conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 4 september 2008 in dezelfde zaak, ECLI:EU:C:2008:468, punt 87). Op dezelfde wijze wordt ook de bij artikel 15, lid 2, van het Handvest gewaarborgde vrijheid om werk te zoeken, beperkt.

B.112.2. Wanneer uitgevers van niet-lineaire televisiediensten buitenlandse productiemaatschappijen alleen kapitaal verschaffen – bijvoorbeeld met het oog op coproducties –, ofwel gewoon aandelen daarin verwerven, zonder een bepalende invloed op de leiding van de onderneming te verlangen, gaat het om het vrij verkeer van kapitaal (artikel 63, lid 1, van het VWEU).

De bestreden bijdrageregeling kan voor uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die in de Franse Gemeenschap zijn gevestigd de genoemde investeringen in buitenlandse ondernemingen minder aantrekkelijk maken. Indien die buitenlandse producenten namelijk geen producties opnemen die beantwoorden aan de in B.76 vermelde regels op grond waarvan de band met de Franse Gemeenschap moet worden aangetoond, kunnen hun activiteiten met het oog op het nakomen van de verplichtingen van die uitgevers van niet-lineaire televisiediensten volgens de bestreden bijdrageregeling aldaar, niet in aanmerking worden genomen. Derhalve is sprake van een beperking van het vrije verkeer van kapitaal (vergelijk arrest-*Uteca*, voormeld, punt 24; conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 4 september 2008 in dezelfde zaak, voormeld, punten 85 en 86).

B.113. De bestreden bepalingen beperken daarnaast ook de vrijheid van ondernemen van personen die niet de hoedanigheid van werknemer hebben en die zouden willen investeren in of willen deelnemen aan producties die vallen onder de regeling bepaald in artikel 6.1.1-1 van het decreet van 4 februari 2021.

B.114. Zoals is vermeld in B.30.1 en B.79, heeft het Hof van Justitie in het arrest-*Uteca* een vergelijkbare Spaanse regeling verenigbaar verklaard met zowel de richtlijn 89/552/EEG

en artikel 12 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap als met het vrij verrichten van diensten, de vrijheid van vestiging, het vrije verkeer van kapitaal en het vrije verkeer van werknemers.

In zoverre de verzoekende partij derhalve het beginsel zelf van de bestreden bijdrageregeling bekritiseert, is de in B.108 vermelde grief niet gegrond.

Wat betreft de verenigbaarheid van de specifieke modaliteiten van de bestreden bijdrageregeling met de in B.108 vermelde grondrechten en vrijheden, kan worden verwezen naar het antwoord van het Hof op het tweede middel.

B.115. De verzoekende partij vraagt het Hof om aan het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen over de uitlegging van artikel 63, lid 1, van het VWEU.

Gelet op hetgeen is vermeld in B.114, is er geen aanleiding om dat verzoek in te willigen.

Wat betreft de vrijheid om kennis te nemen van informatie

B.116. De verzoekende partij voert ten slotte aan dat de bestreden bepalingen niet bestaanbaar zijn met artikel 19 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 11, lid 1, van het Handvest, in zoverre zij de externe uitgevers van televisiediensten ertoe verplichten om aan hun klanten een groter aandeel van de in de Franse Gemeenschap tot stand gebrachte audiovisuele producties aan te bieden, waardoor zij de verscheidenheid van het programma-aanbod beperken, en, bijgevolg, de vrijheid van die klanten om kennis te nemen van informatie schenden.

B.117. De uitgever kan vrij kiezen in welk audiovisueel werk hij wenst te investeren in de coproductie of de vooraankoop en welk programma hij wenst te bestellen. De bestreden bijdrageregeling grijpt niet rechtstreeks in het programma-aanbod in (vergelijk conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 4 september 2008 in de zaak C-222/07, voormeld, punten 52 en 53).

B.118. In zoverre het is afgeleid uit de schending van de in B.116 vermelde toetsingsnormen, is het vierde middel niet gegrond.

Ten aanzien van het vijfde middel

B.119. Het vijfde middel is afgeleid uit de schending, door de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 56, 107, lid 1, en 108, lid 3, van het VWEU, artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht. Volgens de verzoekende partij betreffen de twee vormen van de bijdrage aan de audiovisuele productie die bij de bestreden bepalingen wordt ingevoerd, steunmaatregelen die vooraf hadden moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie.

B.120. Artikel 107, lid 1, van het VWEU bepaalt :

« Behoudens de afwijkingen waarin de Verdragen voorzien, zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt ».

Artikel 108, lid 3, van het VWEU bepaalt :

« De Commissie wordt van elk voornemen tot invoering of wijziging van steunmaatregelen tijdig op de hoogte gebracht, om haar opmerkingen te kunnen maken. Indien zij meent dat zulk een voornemen volgens artikel 107 onverenigbaar is met de interne markt, vangt zij onverwijld de in het vorige lid bedoelde procedure aan. De betrokken lidstaat kan de voorgenomen maatregelen niet tot uitvoering brengen voordat die procedure tot een eindbeslissing heeft geleid ».

B.121. In de voormelde artikelen 107 en 108 van het VWEU worden de regels uiteengezet die moeten worden gevolgd bij het toekennen van staatssteun. De inachtneming van die regels waarborgt dat geen enkele staatssteun de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties. In zijn onderzoek naar de verenigbaarheid van de bestreden bepalingen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet kan

het Hof bijgevolg ertoe worden gebracht na te gaan of op discriminerende wijze afbreuk wordt gedaan aan die waarborg.

Hoewel de kwestie van de verenigbaarheid van steun met de interne markt valt onder een eigen opdracht die aan de Europese Commissie is toegewezen, onder het toezicht van het Gerecht en het Hof van Justitie, zodat het Hof niet bevoegd is om daarvan kennis te nemen, geldt dat niet voor de vraag of de bestreden bepaling strijdig moet worden geacht met artikel 108, lid 3, van het VWEU om reden dat zij de uitvoering vormt van staatssteun die niet vooraf is aangemeld bij de Europese Commissie (zie in dat verband HvJ, 18 juli 2013, C-6/12, *P Oy*, ECLI:EU:C:2013:525, punt 38).

B.122. Het Hof dient na te gaan of de bij de artikelen 60 en 87 van het decreet van 7 december 2023 voorziene financiële bijdrage, die de vorm kan aannemen van hetzij investeringen in coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken of in bestelling van programma's, hetzij een storting aan het CCA, als nieuwe staatssteun moet worden aangemerkt en of, indien dat het geval is, die bij de Commissie moest worden aangemeld alvorens tot uitvoering te worden gebracht. Zoals blijkt uit B.29.2, bepaalt artikel 13, lid 3, van de richtlijn 2010/13/EU overigens uitdrukkelijk dat « elke financiële bijdrage dient te voldoen aan het Unierecht, en in het bijzonder de staatssteunregels ».

B.123.1. Artikel 107, lid 1, van het VWEU verbiedt, in beginsel, staatssteun die wordt toegekend aan ondernemingen en die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalst of dreigt te vervalsen, voor zover die steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

B.123.2. Opdat een maatregel als staatssteun kan worden gekwalificeerd, moeten vier cumulatieve voorwaarden zijn vervuld, namelijk : « in de eerste plaats moet het gaan om een maatregel van de staat of met staatsmiddelen bekostigd. In de tweede plaats moet deze maatregel het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig kunnen beïnvloeden. In de derde plaats moet de maatregel de begunstigde een voordeel verschaffen. In de vierde plaats moet hij de mededinging vervalsen of dreigen te vervalsen » (HvJ, 10 juni 2010, C-140/09, *Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA*, ECLI:EU:C:2010:335, punt 31).

In dat verband heeft, volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie, « het begrip ‘ steun ’ een algemenere strekking dan het begrip ‘ subsidie ’, daar het niet alleen positieve prestaties zoals de subsidies zelf omvat, maar ook overheidsmaatregelen die, in verschillende vormen, de lasten verlichten die normaliter op het budget van een onderneming drukken en daardoor – zonder subsidies in de strikte zin van het woord te zijn – van dezelfde aard zijn en identieke gevolgen hebben » (HvJ, 4 juni 2015, C-5/14, *Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH t. Hauptzollamt Osnabrück*, ECLI:EU:C:2015:354, punt 71).

B.124. Met betrekking tot de eerste voorwaarde, beoogt artikel 107, lid 1, van het VWEU derhalve « steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd ». Het gaat dus om maatregelen die aan een lidstaat van de Europese Unie « kunnen worden toegerekend » en die direct of indirect met middelen van die staat een voordeel creëren (HvJ, grote kamer, 12 januari 2023, gevoegde zaken C-702/20 en C-17/21, « *DOBELES HES* » *SIA en Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija*, ECLI:EU:C:2023:1, punten 31 en 32; grote kamer, 10 september 2024, C-465/20 P, *Europese Commissie t. Ierland e.a.*, ECLI:EU:C:2024:724, punt 314).

Het woord « staat » in de voormelde bepaling houdt onder meer de deelentiteiten van een lidstaat van de Europese Unie in (HvJ, 14 oktober 1987, C-248/84, *Duitsland t. Commissie*, ECLI:EU:C:1987:437, punt 17; grote kamer, 6 september 2006, C-88/03, *Portugal t. Commissie*, ECLI:EU:C:2006:511, punt 55; Gerecht, 29 september 2021, T-448/18, *Ryanair DAC e.a. t. Commissie*, ECLI:EU:T:2021:626, punt 142).

De staatsmiddelen waarvan sprake is in artikel 107, lid 1, van het VWEU, zijn alle geldelijke middelen die de overheid daadwerkelijk kan gebruiken om ondernemingen te steunen, zelfs indien zij niet permanent deel uitmaken van het vermogen van de staat. Het gaat om middelen die behoren tot het vermogen van de staat, maar ook om middelen die voortdurend indirect door de staat worden gecontroleerd, zoals middelen van openbare bedrijven wanneer de staat door zijn dominerende invloed het gebruik ervan kan sturen om voordelen voor andere ondernemingen te financieren. Wanneer entiteiten die losstaan van de overheid en die overeenkomstig de wetgeving van een staat middelen beheren en verdelen die afkomstig zijn uit bij die wetgeving opgelegde verplichte bijdragen, kunnen die middelen eveneens worden aangemerkt als staatsmiddelen wanneer die entiteiten door de staat zijn belast met het beheer

van die middelen en niet slechts verplicht zijn om met hun eigen financiële middelen aankopen te doen (HvJ, 28 maart 2019, C-405/16 P, *Duitsland t. Europese Commissie*, ECLI:EU:C:2019:268, punt 57; 21 oktober 2020, C-556/19, *Eco TLC t. Ministre d'État, ministre de la Transition écologique et solidaire en Ministre de l'Économie et des Finances*, ECLI:EU:C:2020:844, punt 36; 27 januari 2022, C-179/20, *Fondul Proprietatea SA t. Guvernul României e.a.*, ECLI:EU:C:2022:58, punten 93 en 94; 7 maart 2024, C-558/22, *Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA) t. Fallimento Esperia SpA en Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE*, ECLI:EU:C:2024:209, punten 71 en 72).

B.125.1. Met betrekking tot de derde voorwaarde, blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie dat « artikel 107, lid 1, VWEU [...] steunmaatregelen [verbiedt] die ‘ bepaalde ondernemingen of bepaalde producties ’ begunstigen, dat wil zeggen selectieve steunmaatregelen » en dat « wat de beoordeling van de selectiviteitsvoorwaarde betreft, [...] uit vaste rechtspraak [blijkt] dat ingevolge artikel 107, lid 1, VWEU moet worden vastgesteld of een nationale maatregel binnen het kader van een welbepaalde rechtsregeling bepaalde ondernemingen of bepaalde producties kan begunstigen ten opzichte van andere die zich, gelet op de doelstelling van de betrokken regeling, in een feitelijk en juridisch vergelijkbare situatie bevinden » (HvJ, 4 juni 2015, C-5/14, *Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH t. Hauptzollamt Osnabrück*, voormeld, punten 73-74).

B.125.2. Nog volgens het Hof van Justitie « vallen enkel selectieve voordelen, en niet voordelen die voortvloeien uit een algemene maatregel die zonder onderscheid op alle marktdeelnemers van toepassing is, onder het begrip ‘ staatssteun ’ » (HvJ, grote kamer, 15 november 2011, C-106/09 P en C-107/09 P, *Europese Commissie en Spanje t. Gibraltar en Verenigd Koninkrijk*, ECLI:EU:C:2011:732, punt 79; zie ook grote kamer, 16 maart 2021, C-596/19 P, *Europese Commissie t. Hongarije*, ECLI:EU:C:2021:202, punt 36).

B.126. Het Hof van Justitie diende zich in het arrest-*Uteca* ook uit te spreken over de vraag of de gelijkaardige Spaanse bijdrageregeling neerkwam op staatssteun ten gunste van de filmindustrie van die lidstaat. Het Hof oordeelde :

« 42. Volgens vaste rechtspraak moet voor kwalificatie als staatssteun aan alle in artikel 87 EG bedoelde voorwaarden zijn voldaan : 1) het moet gaan om een maatregel van de staat of met staatsmiddelen bekostigd; 2) deze maatregel moet het handelsverkeer tussen de lidstaten

ongunstig kunnen beïnvloeden; 3) de maatregel moet de begunstigde een voordeel verschaffen, en 4) hij moet de mededinging vervalsen of dreigen te vervalsen (arrest van 24 juli 2003, *Altmark Trans en Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Jurispr. blz. I-7747, punten 74 en 75 en aangehaalde rechtspraak).

43. Meer bepaald zijn volgens de rechtspraak van het Hof enkel de voordelen die rechtstreeks of zijdelings met staatsmiddelen zijn bekostigd, te beschouwen als steunmaatregelen in de zin van artikel 87, lid 1, EG. Het in deze bepaling gemaakte onderscheid tussen ‘ steunmaatregelen van de staten ’ en steunmaatregelen in welke vorm ook ‘ met staatsmiddelen bekostigd ’ betekent namelijk niet dat alle door een staat verleende voordelen steunmaatregelen zijn, ongeacht of zij al dan niet met staatsmiddelen worden gefinancierd, maar wil alleen zeggen dat het begrip steunmaatregel zowel de voordelen betreft die rechtstreeks door de staat worden toegekend als die welke worden toegekend door een van overheidswege ingesteld of aangewezen publiek- of privaatrechtelijk lichaam (arrest van 13 maart 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, Jurispr. blz. I-2099, punt 58 en aangehaalde rechtspraak).

44. Het voordeel dat een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding verschaft aan de filmindustrie van deze lidstaat, blijkt niet een voordeel te vormen dat rechtstreeks door de staat of via een door deze staat ingesteld of aangewezen publiek- of privaatrechtelijk lichaam wordt toegekend.

45. Dit voordeel vloeit immers voort uit een algemene regeling krachtens welke zowel de openbare als de particuliere televisieomroepen een deel van hun bedrijfsinkomsten moeten besteden aan de voorfinanciering van bioscoop- en televisiefilms.

46. Voor zover een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding van toepassing is op openbare televisieomroepen, lijkt het betrokken voordeel voorts niet af te hangen van het staatstoezicht op deze omroepen of van aanwijzingen van overheidswege aan deze omroepen (zie naar analogie arrest van 2 februari 1988, *Kwekerij van der Kooy e.a./ Commissie*, 67/85, 68/85 en 70/85, Jurispr. blz. 219, punt 37).

47. Derhalve dient op de derde prejudiciële vraag te worden geantwoord dat artikel 87 EG aldus moet worden uitgelegd dat een maatregel van een lidstaat als die in het hoofdgeding, krachtens welke televisieomroepen 5 % van hun bedrijfsinkomsten moeten besteden aan de voorfinanciering van Europese bioscoop- en televisiefilms alsook meer specifiek 60 % van deze 5 % aan producties waarvan de oorspronkelijke taal een van de officiële talen van deze lidstaat is, geen staatssteun ten gunste van de filmindustrie van deze lidstaat vormt ».

B.127.1. Uit het voormelde arrest blijkt dat de bestreden bijdrage geen steunmaatregel vormt in de zin van artikel 107, lid 1, en artikel 108, lid 3, van het VWEU.

B.127.2. Ten eerste roept de bestreden bijdrage, en dit ongeacht de vorm ervan, geen enkel selectief economisch voordeel in het leven. Net zoals het Hof van Justitie in de in B.125.2 vermelde arresten en in punt 45 van het arrest-*Uteca* heeft geoordeeld, vloeit het voordeel dat sommige productiemaatschappijen daardoor volgens de verzoekende partij zouden genieten,

voort uit een algemene regeling die zonder onderscheid van toepassing is op alle uitgevers van niet-lineaire televisiediensten die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen omdat zij, hetzij in de Franse Gemeenschap gevestigd zijn, hetzij gevestigd zijn in een andere lidstaat, maar hun diensten richten tot het publiek van de Franse Gemeenschap. De bestreden bepalingen bevatten geen enkele afwijking van een algemenere regeling. Er wordt enkel voorzien in uitzonderingen voor uitgevers met een lage omzet of een klein publiek, in overeenstemming met artikel 13, lid 6, van de richtlijn 2010/13/EU, en voor de « Radio-Télévision belge de la Communauté française » (RTBF), een autonoom overheidsbedrijf van culturele aard van de Franse Gemeenschap dat is opgericht bij artikel 1 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 14 juli 1997 « houdende het statuut van de ‘ Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) ’ ». Het blijkt derhalve niet in welk opzicht de bestreden bijdrageregeling aanleiding geeft tot een differentiatie tussen marktdeelnemers die zich in een feitelijk of juridisch vergelijkbare situatie bevinden. De omstandigheid dat 35 % van het geïnvesteerde bedrag moet worden geïnvesteerd in Franstalige Belgische audiovisuele werken, wijzigt die vaststelling niet.

Hoewel de Spaanse bijdrageregeling die in het arrest-*Uteca* aan de orde was, enkel betrekking had op een verplichting tot voorfinanciering en dus investering, kan het oordeel van het Hof van Justitie in dat arrest *mutatis mutandis* worden toegepast op de storting aan het CCA. Het toepassingsgebied van de bestreden regeling is voor de beide vormen immers hetzelfde. Overigens was de Commissie met betrekking tot een gelijkaardige Deense bijdrage ten laste van aanbieders van *on demand*-audiovisuele diensten, die bestaat uit de storting van een bepaald percentage van de opbrengsten van die aanbieders aan een nationaal fonds en aan een nationaal instituut, en waarbij de gestorte bedragen onder meer werden aangewend voor de ondersteuning van Deense audiovisuele werken, van oordeel dat niet voldaan was aan de selectiviteitsvoorwaarde en dat die bijdrage bijgevolg geen steunmaatregel betrof in de zin van artikel 107, lid 1, en artikel 108, lid 3, van het VWEU (beslissing SA.112857 van 25 juli 2024).

B.127.3. Ten tweede blijkt met betrekking tot de bijdrage in de vorm van investeringen in coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken of in bestelling van programma's, uit de in B.126 weergegeven overwegingen van het arrest-*Uteca* dat dergelijke bijdragevormen niet kunnen worden beschouwd als « steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd ».

Zoals het Hof van Justitie in het arrest van 13 maart 2001 in de zaak *PreussenElektra AG* (C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, punten 59-62) heeft geoordeeld, is er geen sprake van overdracht van staatsmiddelen wanneer de ondernemingen, die particuliere ondernemingen zijn, niet door de lidstaat zijn belast met het beheer van staatsmiddelen, doch slechts een aankoopverplichting hebben met gebruikmaking van hun eigen financiële middelen (zie ook arresten van 17 juli 2008, C-206/06, *Essent Netwerk Noord BV e.a.*, ECLI:EU:C:2008:413, punt 74; 19 december 2013, C-262/12, *Association Vent De Colère! Fédération nationale e.a.*, ECLI:EU:C:2013:851, punt 35; 13 september 2017, C-329/15, *ENEA S.A.*, ECLI:EU:C:2017:671, punt 26). De investeringen in de coproductie of vooraankoop van audiovisuele werken en de bestelling van programma's gebeuren met financiële middelen van particuliere ondernemingen zonder enige controle van de Franse Gemeenschap.

Zoals is vermeld in B.127.2, is de bestreden bijdrageverplichting niet van toepassing op de RTBF.

B.128. De bestreden bepalingen vormen bijgevolg geen steunmaatregelen in de zin van artikel 107, lid 1, en artikel 108, lid 3, van het VWEU.

De toetsing aan artikel 56 van het VWEU, aan artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU, aan artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en aan de artikelen II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht, leidt niet tot een andere conclusie.

B.129. De verzoekende partij vraagt het Hof om drie prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie over de uitlegging van artikel 107, lid 1, van het VWEU.

Gelet op hetgeen is vermeld in B.126 en B.127.1-B.127.3, kan over de uitlegging van die bepaling geen redelijke twijfel bestaan, zodat er geen aanleiding is om dit verzoek in te willigen.

B.130. Het vijfde middel is niet gegrond.

Ten aanzien van de handhaving van de gevolgen

B.131. In ondergeschikte orde verzoekt de Franse Gemeenschapsregering het Hof om de gevolgen van de in voorkomend geval te vernietigen bepalingen te handhaven tot het einde van het kalenderjaar waarin het arrest wordt uitgesproken. Volgens haar zou het vrijwel onmogelijk zijn om investeringen in de totstandbrenging van audiovisuele producties die reeds zouden zijn gedaan, te schrappen.

B.132. Artikel 8, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 bepaalt :

« Zo het Hof dit nodig oordeelt, wijst het, bij wege van algemene beschikking, die gevolgen van de vernietigde bepalingen aan welke als gehandhaafd moeten worden beschouwd of voorlopig gehandhaafd worden voor de termijn die het vaststelt ».

B.133. Het Hof dient ter zake rekening te houden met de beperkingen die uit het recht van de Europese Unie voortvloeien inzake de handhaving van de gevolgen van nationale normen die dienen te worden vernietigd omdat zij in strijd zijn met dat recht (HvJ, grote kamer, 8 september 2010, C-409/06, *Winner Wetten GmbH*, ECLI:EU:C:2010:503, punten 53-69; grote kamer, 28 februari 2012, C-41/11, *Inter-Environnement Wallonie ASBL en Terre wallonne ASBL*, ECLI:EU:C:2012:103, punten 56-63).

In de regel kan dat enkel onder de voorwaarden die door het Hof van Justitie in antwoord op een prejudiciële vraag worden vastgesteld.

Aan het Hof van Justitie dient dus de vijfde in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag te worden gesteld.

Om die redenen,

het Hof,

alvorens uitspraak te doen ten gronde, stelt de volgende prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie :

1. Dient artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 « betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) (gecodificeerde versie) » in die zin te worden geïnterpreteerd dat het een lidstaat toelaat om aan aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid te bieden om de verplichte financiële bijdrage aan de totstandbrenging van audiovisuele producties, door middel van directe investeringen in inhoud, niet alleen te leveren door te investeren in nieuwe, nog tot stand te brengen, producties maar ook door de verwerving van uitzendrechten voor reeds gerealiseerde Europese producties ?

2. Indien de eerste prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord, dient het in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU opgenomen proportionaliteitsvereiste, in die zin te worden geïnterpreteerd dat het eraan in de weg staat dat een lidstaat de aanbieder van mediadiensten die zich richt tot publiek op zijn grondgebied maar die in een andere lidstaat is gevestigd, verbiedt om de verplichte financiële bijdrage aan de totstandbrenging van audiovisuele producties te leveren door de verwerving van uitzendrechten voor audiovisuele producties die reeds tot stand zijn gebracht ?

3. Dienen de in artikel 13, lid 2, van de richtlijn 2010/13/EU opgenomen vereisten van proportionaliteit en niet-discriminatie, artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de artikelen 16, 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie in die zin te worden geïnterpreteerd dat zij in de weg staan aan een regeling van een lidstaat, zoals artikel 6.1.1-1 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 februari 2021 « betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten », vervangen bij artikel 60 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 december 2023 « tot wijziging van het decreet van 4 februari 2021 betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten », waarbij voor het leveren van de financiële bijdrage aan de

totstandbrenging van audiovisuele producties door middel van rechtstreekse investeringen in de totstandbrenging van producties een verdeling geldt tussen de investering in Europese producties (65 %) en de investering in Franstalige Belgische audiovisuele werken (35 %), maar waarbij die verdeling niet geldt voor het geval waarin die bijdrage wordt geleverd door de storting van een geldsom aan een specifieke overheidsinstelling ?

4. Dienen artikel 13, lid 3, tweede zin, van de richtlijn 2010/13/EU, artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de artikelen 16, 20 en 21 van het Handvest in die zin te worden geïnterpreteerd dat zij eraan in de weg staan dat een lidstaat voor de naleving van de verplichting om een financiële bijdrage te leveren aan de totstandbrenging van Europese producties door de aanbieder van mediadiensten op aanvraag die zich richt tot publiek op haar grondgebied, maar die op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd, geen rekening houdt met de financiële bijdrage welke die aanbieder heeft geleverd ter uitvoering van een bijdrageverplichting voor de totstandbrenging van producties die is uitgevaardigd door een andere lidstaat van de Europese Unie ?

5. Dient het Unierecht in die zin te worden geïnterpreteerd dat, indien het Grondwettelijk Hof op grond van de antwoorden op de hiervoor weergegeven prejudiciële vragen, tot de conclusie zou komen dat een van de bestreden bepalingen van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 december 2023 « tot wijziging van het decreet van 4 februari 2021 betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten », dat ertoe strekt te passen in het kader dat is vastgesteld bij artikel 13 van de richtlijn 2010/13/EU, een of meer verplichtingen schendt die voortvloeien uit de in die vragen vermelde bepalingen, het Unierecht zich ertegen verzet dat het Grondwettelijk Hof de gevolgen van die decretale bepalingen zou kunnen handhaven ?

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 26 maart 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Nicolas Dupont

Pierre Nihoul